

Begunci na Hrušici so se odločno uprli:

Nikamor ne gremo!

Jesenice, 19. oktobra - Begunci, ki so se uprli, da bi jih razselili v druge begunske centre po Sloveniji, so ostali na Hrušici. Urad za priseljevanje in begunci meni, naj ostanejo in obdržijo status begunca.

Jok, žalost in bes na Hrušici. - Foto: Nace Bizilj (Dnevnik)

Z begunkim centrom na Hrušici ni in ni sreče. Najprej je ministrstvo jeseniški občini center dobesedno vsilio, saj so morali barake pod mostom skozi predor na Hrušici usposobiti dobesedno čez noč, čeprav so Jesenčani vztrajno dokazovali, da so bivalni pogoji nemogoči, še bolj pa lokacija. Ob prihajajoči zimi se je izkazalo, da bo center zelo težko ogrevati in so sklenili, da ga zato, ker je na Jesenicah še veliko število beguncev pri družinah, ukinejo, begunce pa razselijo po drugih slovenskih centrih...

Minuli petek so v centru trije avtobusi, ki naj bi begunce odpeljali v druge slovenske begunske centre, zaman čakali na potnike. Begunci so rekli odločni NE, NE GREMO NI-KAMOR in nič ni pomagalo. Zaprli so se v barake, zunaj so bili le vodje barak, ki so razlagali, zakaj se nočeno odseliti drugam...

Begunci na Hrušici - nekateri v krčevitem joku, drugi pa spet v onemoglem besu - so dokazovali, da jim na Hrušici ničesar ne manjka in da jih lahko odpeljejo samo nazaj v Bosno in nikamor drugam. Nekateri so bili že v drugih begunkih centrih in so opisovali znatno slabše razmere, ki so menda po nekaterih drugih slovenskih begunkih centrih. Zatrjevali so, da jim v primeru, da občina Jesenice nima

denarja, pomoč obljudljajo drugi: zasebniki jim bodo plačali ogrevanje, Stranka demokratične akcije jim bo nudila vestransko pomoč.

Tudi prepričevanje Centra za socialno delo in delovne skupine, ki skrbi za begunki center na Hrušici, je bilo zaman. Begunci so se vrhu tega, da so se krčevito upirali in spraševali, zakaj so jih na Hrušici sploh sprejeli, če jih zdaj ne marajo, izdatno pritoževali tudi nad vodstvom centra, ki da sprejemajo podkupnine in z njimi ravna zelo nehumano.

Le malo beguncev se je vendorle odločilo, da oddide - v Bosno ali pa k sorodnikom v Sloveniji. Večina je ostala.

Begunci nočijo s Hrušice iz več razlogov, med njimi je nedvomno tudi ta, da so sklenili nova prijateljstva. Begunka, ki smo jo peljali do Zdravstvenega doma, je dejala, da noč v begunkske vojašnice, ki so po Sloveniji. Tam jih spi po 40 v eni sobi, tu, na Hrušici, pa so v prostorih po dva ali trije...

Zanimivo pri tem pa je, da je Urad za priseljevanje in begunce dopoldne še podpiral predlog, da se begunci izselijo in da se jim celo odklopi elektrika, popoldne postal drugačno sporočilo: naj ostanejo in obdržijo status begunca.

Begunci so danes še vedno na Hrušici. ● D. Sedej

Sladko življenje za najlepšo Slovenko Natašo Abram! - Blejski Kazino je v soboto zvezcer gostil ta hip najlepše (in hkrati najpogumnejše) Slovenke, ki so se uvrstile v zaključni del tekmovanja za miss Slovenije. Prireditev, ki so jo organizirali časnik Kaj, agencija Geržina videoton, slovenska televizija in blejsko turistično gospodarstvo, je v dvorano privabilo mnoge obiskovalce, tekmovalce pa so si lahko ogledali tudi televizijski gledalci. Po predstavitvi vseh tekmovalk je dejetanska komisija zbrala najlepšo, ki bo Slovenijo zastopala na prireditvi za miss sveta.

To bo Koprčanka Nataša Abram, ki se ji bodo tako začele uresničevati sanje o manekenki karton. Za sladek začetek poti pa so poskrbeli blejski hoteli, ki so ji spekli veliko

torto v obliki srca. Prvi sta jo poskusili Nataša in njena prva spremjevalka, Metka Klajdečič iz Hoč. Več o prireditvi bomo zapisali v petovi Panorami. ● V. Stanovnik, foto: P. Kozek

Delavci so brez plač

Kranj, 19. oktobra - V petkovih številkih Gorenjskega glasa smo zabeležili, kaj je trenutno z delavci majhnega kranjskega podjetja KOP. Delavci so na čakanju, vendar ne z misernimi prejemki, kakor smo zapisali, pač pa povsem brez njih. Letos namreč niso prejeli nobene plače. Zato ni čudno, če so si ureditev nevzdržnih razmer obetali na stenčaju, saj bi bili tako deležni vsaj minimalne socialne varnosti na zavodu za zaposlovanje. Stečaj ni bil sprejet. Pač pa je bila te dni podpisana pogodba, ki naj bi podjetje rešila dolgov in propada, v njej pa bi bilo delo za večino tam zaposlenih delavcev. ● D. Z.

MERKUR
KRANJ

SALON VOZIL
CIMOS - CITROËN
Gregorčičeva 8, Kranj
telefon: 064/211-380

PREIZKUSNA VOŽNJA
vsako sredo od 12. do 18. ure
z vozili CITROËN AX in
CITROËN ZX.

DANES
GLASOVA
STOTINKA

BORZNI
POREDNIKI
tel: 064/217-271
int. 294
fax: 212-422

ljubljanska banka
Gorenjska banka d.d., Kranj
Ko želite svojemu kapitalu dati drugačno obliko

Okrogla miza: Kam vodijo gorenjske ceste?

Prednost »podhranjenim cestam«

Kranj, 19. oktobra - Napoved poslanca Emila Milana Pintarja na Okroglu mizo v petek na Šmarjetni gori, ki smo jo pripravili skupaj s Cestnim podjetjem Kranj, se je ob njegovi uvodni predstaviti cestne problematike na Gorenjskem zares uresničila. Od včeraj, ko je na Vršiču zapadel sneg, ima Gorenjska s Primorsko samo eno izredno slabo neposredno cestno povezavo, ki kljub regionalni cesti vodi po makadamu. Ugodnejša je po meniju poslanca Emila Milana Pintarja tista, ki vodi čez Avstrijo in Italijo. Sicer pa je podobno, vendar le malce ugodnejše tudi s povezavo z Mursko Soboto, kamor je z Gorenjsko najlažje priti samo čez Avstrijo.

Ceprav bo cestno problematiko na vseh 14.702 kilometrih kategoriziranih cest v Sloveniji jutri in pojutrišnjem obravna-

val in izpostavil tudi prvi slovenski kongres o cestah in prometu na Bledu, je v primerjavi z ugotovljeno slabo sliko in

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje

Devet paketov, različne premije

V četrtek je začasna skupčina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (podpredsednik je postal Standi Bartol iz Škofje Loke) med drugim sprejela splošne pogoje za prostovoljno zdravstveno zavarovanje.

Potrdila je devet paketov, s katerimi se zavarovanci lahko zavarujejo pred doplačilom razlike do polne vrednosti storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, za višje standarde storitev iz obveznega zavarovanja ter za pravice, ki niso vsebovane v obveznem zavarovanju. Sprejeta je tudi posebna ponudba za zavarovanje tujcev.

Letna zavarovalna premija za popolno zdravstveno zavarovanje (brez vseh doplačil pri storitvah iz obveznega zavarovanja) znaša 12.000 tolarjev, za zavarovanje za nadstandardne storitve (bivanje v enoposteljni sobi s TV, boljša postrežba in prehrana med zdravljenjem ipd.) od 9.600 do 24.000 tolarjev na leto, zavarovanje za razlike v vrednosti storitev pri poškodbah zunaj dela 3.000 tolarjev, za zobozdravstvo od 2.400 do 3.600 (protetika) tolarjev itd. Premije bo mogoče plačati v štirih obrokih, cenik pa velja do konca tega leta. ● H. J.

Več na 4. strani

V petek, 23. oktobra, ob 19. uri bo v hotelu Park na Bledu 6. letošnja

GLASOVA PREJA

Na temo

GOSPODARSTVO - SEDANJOST IN PRIHODNOST,

se bosta pogovarjala podpredsednika slovenske vlade

Viktor Žakelj in Herman Rigelink

Rezervacije lahko sporocite po telefonu 211-860 ali 211-835.

Pokrovitelj je

Blejci vodijo - Konec tedna je bilo v državnem hokejskem prvenstvu odigrano šesto kolo, v vodstvu pa brez izgubljene točke še vedno ostajajo Blejci, ki so tokrat ugnali Triglav. Z gostovanjem v Innsbrucku pa se je vrnila tudi ekipa Acroni Jesenice, ki je slavila novo zmago v alpski ligi. Več v Stotinki. V. Stanovnik, foto: D. Gavzdova

GORENJSKI GLAS

MALI OGLASI (064) 217-960

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

MIHA NAGLIČ

Ta čudovita Amerika

Dogajanja, ki spremljajo proces združevanja in razdrževanja evropskih držav, so že lep čas v ospredju pozornosti svetovne javnosti. In tisti, ki jih spremljamo in razlagamo, smo jih včasih že nekoliko siti. Tako je kot nalašč, da se to jesen naš pogled oziroma tudi čez Lužo, iz starega v novi svet, v Ameriko. 12. oktobra je minilo 500 let, od kar jo je Krištof Kolumb odkril, novembra pa bodo v ZDA predsedniške volitve. Ko gledamo, kako Američani, ki se imajo za nekakšno izvoljeno ljudstvo novega veka, slavijo svoj jubilej in tistega, ki sploh še ni izvoljen, se zadržani Evropeji sprašujemo, kaj jih pravzaprav žene. Je njihovo navdušenje z razlogom ali brez?

Mark Twain (1835 - 1910) je zapisal: "Bilo je čudovito, da so odkrili Ameriko, še bolj čudovito pa bi bilo, če bi jo zgrešili." Če je bil takega mnenja človek, ki je bil Američan v pravem pomenu besede, potem se lahko tudi mi povprašamo, v čem je bilo odkritje Amerike za nas (Evrope in Slovene) dobro in v čem (ne le za Indijance) slabo.

Odkritje novega sveta je bilo za starega čudovito zato, ker mu je odprlo nova prostranstva za njegovo uveljavitev. V prenasejjeni in od tradicij zacementirani Evropi je bilo vse polno ljudi, ki niso imeli pravih možnosti osebnega razvoja, odrevežev do avaturistov in največjih lopov. V današnjem žargonu bi se reklo, da je bila Amerika kot naročeno odlagalica za visokoproblematični socialni odpad Evrope. Vsi, ki bi na tej strani oceana pomrli od lakote in bolezni, zgnili v zaporih, se neizživeti postarali, so se lahko podali na ono stran in v ameriških širjavah začeli znova. Evropa se je tako rešila vseh, ki so ji bili odveč, hkrati pa je po njih iz Amerike dobivala pravo obilje materialnih dobrin. Cele zaklade naropanega zlata in srebra. Nove pojedelske kulture: tobak, krompir, koruzo, banane, papriko, ananas, željino moko, nageljne žbice, itn. Krompir je bil za nekatere narode naravnost odrešilen; ne le za Irce, tudi za Slovence. Staknili pa so na oni strani tudi drugačne "blagre"; tisti, ki so navezali pretesne stike z Indijankami, so po vrtnici svojim ženam in dekletom hohote podarili bolezen, sramno kugo, imenovanano sifilis. Toda gorie, ki ga je Evropi pomenil ta, je zanemarljivo v primerjavi s tistim, ki so ga Indijancem povzročile koze, bolezen, ki je dotedaj sploh niso poznali.

Tako pridevmo v naši razlage do točke, ko se nam posveti, zanj bi bilo še bolj čudovito, če Amerike ne bi odkrili. Za Indijance, seveda. Tem smo Evropeji prinesli eno samo gorie. Govorjenje, ki smo ga poslušali zadnjih 500 let in je dopovedovalo, da je odkritje Amerike omogočilo njenim domorodcem preskok iz barbarstva v civilizacijo, je čisto navadno sprenevedanje. Evropska kultura ni izpodrinila ameriške zato, ker je bila "višja", ampak zato, ker je bila bolj nasilna. Cvet evropskih hudočevalcev se je zbral pod zastavami konkvistadorjev, kakršna sta bila Fernando Cortez in Francisco Pizarro. Prvi se je znesel nad Azteki, drugi nad Inkami. Tem "ljudem" je šlo samo zato, da bi nakradli čimveč zlata, poklali (iz gole okrutnosti) čimveč Indijancev in posiliči čimveč Indijank. Tisti, ki so prišli za njimi in tisti, ki so ostali v Evropi, pa so govorili, da širijo našo kulturo. Višek hinavščine pa je bil v tem, da so vse to počeli v znamenju križa in pod firmo evangelizacije. "To poglavje v zgodovini človeštva je tako grozno in sramotno za nas Evropeje, da o njem raje molčim," je že 1935 zapisal Ernst H. Gombrich. In se raje posvetil zgodovini umetnosti.

Ko je papež Janez Pavel II. pred kratkim obiskal Ameriko, se je vprašal na glas: "Kako bi lahko po 500 letih pozabili brezkončno trpljenje, ki ga je moralno prenašati prebivalstvo te celine med konkvistom in kolonizacijo? Treba je priznati zločine, ki so jih naredili ljudje, ki v Indijancih niso razpoznali bratov in sinov istega Boga očeta." Nakar je ljudem, ki tam, v Latinski Ameriki, živijo in se utaplja v revščini, obljubil še eno, novo evangelizacijo... In sam Bog ve, kaj jih bo še doletelo na tem čudovitem svetu!?

Seminar Ljubljanske borze v Portorožu

Dvom glede tujih vlaganj

Portorož, 20. oktobra - Uvodničar na šestem tradicionalnem seminarju Ljubljanske borze, ki te dni poteka v portoroškem Auditoriju, je bil slovenski finančni mister Mitja Gaspari, ki je pesimist glede tujih vlaganja, zato podpira politiko Banke Slovenije pri dotoku tujega kapitala.

Gaspari je dejal, da bo Slovenija zabredla v še večjo depresijo, če bo prevladal konecijanski koncept velikih javnih del (elektrarne, ceste), ki ga zagovarjajo nekatere politične stranke. Slovenija si mora pomagati z izkušnjami drugih držav, kar posebej velja pri odpiranju trga kapitala. Široko odprta vrata tujim bankam in zavarovalnicam, brez povratnih možnosti slovenskih finančnih institucij, globalno namreč ne pomeni uvajanje konkurenčne na slovenskem trgu, temveč nacionalno razprodajo slovenskega trga kapitala. Hude razmere v bankah bodo začeli razreševati s sanacijo, zaradi podobnih razlogov pa se bodo čez leto dni v težavah znašle tudi zavarovalnice.

Proračun za prihodnje leto mora vsebovati tudi servisiranje javnega dolga, za kar naj bi porabili približno 5 odstotkov bruto proizvoda. Vlada v zelo težavnih razmerah pripravlja zakone za večjo finančno disciplino. Podjetjem je obljubil pomoč pri iskanju trgov, zlasti notraj bilateralnih sporazumov z državami nekdanjega klinginga.

Seminar se je nadaljeval z okroglo mizo o tujih vlaganjih in trgovanjem s tujimi vrednostnimi papirji, kar naj bi pospešil zakon o privatizaciji, ki pa sam po sebi ne bo rešil vsem problemov. Agencija za privatizacijo na podlagi veljavne zakonodaje uspešno dela in ščiti interese Slovenije, novi privatizacijski zakon bo izrazito defenziven in bo tujim partnerjem omogočil, da poceni postanec včinski lastniki naših podjetij, je opozoril dr. Marko Simoneti. Za stroge omejitve pri trgovjanju z vrednostnimi papirji, ki jih bodo podjetja izdajala po novem privatizacijskem zakonu, se je zavzel dr. Ivan Ribnikar, prav tako za omejitve pravic njihovih lastnikov pri odločanju v podjetjih. ● M. Va.

PO SLOVENIJI

STRANKARSKE NOVICE

STRANKARSKE NOVICE

V Ljubljani je bil III. tabor Slovenskih krščanskih demokratov

Na Miklavževe poštene volitve

Na sobotnem zaključnem shodu III. tabora Slovenskih krščanskih demokratov na Trgu republike v Ljubljani sta, razen predsednika stranke Lojzeta Peterleta in predsedniškega kandidata Ivana Bizjaka, od gostov govorila tudi avstrijski zunanj minister dr. Alois Mock in italijanski poslanec Adriano Biasutti.

Ljubljana, 17. oktobra - Tretji tabor Slovenskih krščanskih demokratov, prvi je bil na Ptaju, drugi pa v Novi Gorici, je trajal v petek in soboto, tokratni pa je bil poseben pomemben zato, ker je potekal v predvolilnem ozračju in ker so krščanski demokrati

uradno predstavili svojega predsedniškega kandidata Iva Bizjaka. V petek so bile lokalne prireditve po Sloveniji, v Ljubljani pa so udeleženci tabora med drugim zbrali pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani, v soboto do poldne pa so bile v Cankarjevem

S 3. tabora Slovenskih krščanskih demokratov. Od desne proti levi: koščki deželnih glavar Zernatto, predsednik slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle in avstrijski zunanj minister dr. Alois Mock. Slika J. Košnjek

Predvolilna konferenca Socialdemokratske prenove Slovenije

Glas za pomlajeno in bogato Slovenijo

Socialdemokratska prenova bo na decembrskih volitvah nastopila na Združeni listi skupaj z Delavsko stranko, Demokratsko stranko upokojencev in Socialdemokratsko unijo z uglednimi kandidati pod gestom Za mlado in prenovljeno Slovenijo, skupno programsko izjavo pa so poimenovali Slovenija je mlada, volimo zanjo.

Ljubljana, 17. oktobra - Na konferenci prenoviteljev so sodelovali tudi predstavniki drugih treh strank z Združene liste, ki računa na volilni uspeh. Konferenca za uvrstitev na kandidatne liste (med strankami drži tudi v tem primeru načelo soglasja) je velika, izbrani bodo najuglednejši, tudi zunajstranski kandidati, lista pa se bo potegovala za sedeže v državnem zboru v vseh 88 volilnih okrajih. Kot je dejal predsednik Socialdemokratske prenove dr. Ciril Ribičič, bodo tokatne volitve utrdile SDP kot

ugledno, močno in zaupanja vredno stranko. Zadnji dve leti je stranka očiščena bolnega karizma in ima večji optimizem, volilna pričakovanja pa presegajo volilni uspeh izpred dveh let. Predsednik programskega sveta stranke dr. Matjaž Kmecl je dejal, da program ni leksikon problemov in ljubezni, ampak naloge, da nad 100.000 Slovencev ne bo več v strahu za preživetje. Tisti, ki govorijo samo o 45 zgrešenih letih, krajejo Slovenijo. Zato stranka apelira na Slovence, da strenejo moč za pomlajevanje

Skupina nepodpisanih občanov iz Kranja in Tržiča

Liberalno-demokratska stranka
naj se prepove

Kranj, 2. oktobra - Zaradi ogrožanja varnosti slovenskih državljanov in zaradi delovanja proti interesom Republike Slovenije zahtevamo prepoved Liberalno-demokratske stranke (LDS), pravi skupina občanov. Zahteva utemeljujejo sodelovanjem s sovražnimi silami v pripravi agresije na Slovenijo na področju onemogočanja obrambnih priprav (mirovniška deklaracija 91, onemogočanje vpoklica TO in nagovaranja k neposlušnosti), s kolaboracijo z agresorjev tajno službo pri poskušu rušenja demokratično izvoljene vlade (peticija LDS 91, sestanec z Markovičem in generali 12. 6. 1991), pomoč pri infiltraciji sovražnih agentov in agitatorjev prek manipulacij z dodelitvami slovenskega državljanstva, njihovo prikrivanje in zaščita (grožnja v parlamentu z blokiranjem osamosvojitve, če se ne podeli državljanstvo brez pogojev, medijska podpora vračanju četniških klovodij in uradnikov JA) in spodbujanje ekonomskih temeljev države z nagovaranjem investitorjev za vlaganje v ostale republike, z omogočanjem izplačevanja neupravičenih dajatev v Jugoslavijo ter z izsiljeno legalizacijo privilegijev tujev iz drugih republik. Zaradi tega je bila v Sloveniji nevarnost oboroženih napadov, ker so se tuji izognili vsaki kontroli slovenskih organov. Ker se zaradi stopnjevanja teh aktivnosti povzroča velika ekomska, socialna in politična škoda, je skupina zahteva za prepoved delovanja stranke posredovala sekretariatu za občno upravo občine Ljubljana center in zaprosila za uvrstitev v postopek. ● J.K.

Socialdemokratska stranka Radovljica

Janez Janša v Grajskem dvoru

Radovljica, 20. oktobra - Radovljica Socialdemokratska stranka vabi na pogovor s podpredsednikom stranke in ministrom za obrambo Janezom Janšo na temo Kaj so premaknili Premiki. Janša bo predstavil svoje poglede in stališča na dogodek ob zadnji vojni v Sloveniji. Pogovor bo v četrtek, 22. oktobra, ob 18. uri v hotelu Grajski dvor v Radovljici. ● J.K.

nje gospodarskega in socialnega položaja in upadanje zanimanja tujega kapitala. Izločitev krščanskih demokratov in desno sredinskih strank skupaj s klicem zavstavimo desnico ne prispeva k demokratizaciji in normalizaciji naše družbe, ampak se začenja staro manira izločanja drugačnega. Zaradi tega je zelo pomembno, da izvedemo na Miklavžev dan poštene volitve in da bodo demokratične sile dobiti večino, kar je edino zagotovilo, da se poslovimo od starega. Volilni uspeh krščanskih demokratov je tokrat široko pričakovani. Predsedniški kandidat Ivan Bizjak je dejal, da naša mlada država potrebuje še marsikaj: običajni parlament, nadzor vseh vzvodov moči, poslenost v politiki in gospodarstvu in dosledno spoštovanje ustave in zakonov. Demokratičen razvoj ogrožajo stara miselnost in nedemokratične navade, stari in novi sevdli, prisvajanje oblasti in različni monopoli in napačno pojmovanje in izigravanje demokratičnih pravil igre. Slovenija potrebuje edinstvo, srečo in spravo, pa odgovorne ljudi na vodilnih mestih, ki niso obremenjeni s preteklostjo. Potrebujemo nove človeke, ki bo povezoval in združeval, ne pa razdvajal. Predsednik naj bo moralna avtoriteta, ki se prvi in dosledno drži ustave in je nepristranski. V tem sem se, mislim, uspešno uril kot predsednik zborov občin, je dejal Bizjak. Preprčan sem, da bomo Sloveniji vrnili dušo, srce in nasmeh. ● J. Košnjek

senic, ki je vodila konferenco, pa je pozvala k enakomernejšemu razvoju Slovenije in dodala, da smo bili Gorenjci med zadnjo vojno dovolj pametni in zato nismo bili žrtve, čeprav so nekateri očitali, da smo bili premalo borbeni.

V sklepih konference, na katere so sprejeli volilne programe in pravilnike o kandidiranju, so zapisali, da bodo dajali posebno pozornost razvoju regionalizma in regijskih centrov in zagovarjali družbeno pogodboto k socialni in razvojni vzvod, da zagovarjajo vključevanje Slovenije v Evropsko skupnost, da v vladu ne bodo sodelovali brezpogojno, ampak bodo sodelovanje pogojevali z reševanjem gospodarskih in socialnih vprašanj, zavrnili pa bodo tudi otočne obzire v nasprotovanju slovenskemu osamosvajaju. Nekateri v Sloveniji so namreč kot "petelinji, ki si lastijo zasluge za sončni vzhod". Vse štiri stranke so za gospodarsko uspešno in socialno pravično državo, za državo s sodobne Evrope s popolnimi človeškimi pravicami, ne pa za državo, "v kateri ljudje ponosno stradajo". ● J. Košnjek

Socialdemokratska prenova Slovenije Kranj

Pogovor o zdravstvenem zavarovanju

Kranj, 20. oktobra - Socialdemokratska prenova Slovenije Kranj vabi, jučer, 21. oktobra, ob 19. uri v dvorano krajne skupnosti Stražice, kjer bo pogovor o prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju na temo: Ali res nepotreben strah? Na pogovoru bosta sodelovala dr. Dragi Petrič in dr. Dušan Bavdek. ● J.K.

Liberalno-demokratska stranka Kranj

Kako bomo volili

Kranj, 20. oktobra - Občinski odbor Liberalno-demokratske stranke Kranj vabi na javno tribuno Kako bomo volili, ki bo jučer, 21. oktobra, ob 18. uri v dvorani 14 kranjske občinske skupnosti. Gosta tri bune bosta Miha Kozinc, minister za pravosodje in upravo ter Mile Setinc, predsednik sveta Liberalno-demokratske stranke. ● J.K.

Univerza za tretje življenjsko obdobje

Kranj, 20. oktobra - Oktobra začenja z delom tako imenovana univerza za tretje življenjsko obdobje, ki ponuja upokojencem pravno in koristno izrabo prostega časa. Pri Rdečem križu v Kranju so za upokojence pripravili vrsto tečajev. Začel se je že tečaj nemščine, vpisujejo tudi na tečaje angleščine in francoščine, spet bodo oživeli literarni, likovni in umetnostnozgodovinski krožek. Vabijo v krožku ljubiteljev gledališča, na novo pa

Železarna Jesenice ima za 2 milijona dolarjev terjatev do Iraka

Podržavljanje je prevara, če ne sledi sanacija

Jesenice, 19. oktobra - Mag. Herman Rigelnik, podpredsednik vlade, je obširno odgovoril na zahteve sindikata kovinske in elektro industrije Slovenije. V jeseniški železarni plačujejo elektriko po 7,2 pfenniga in tako pokrivajo vse stroške proizvodnje te energije. Vlada trdi, da bo do zadnjega ščitila delovna mesta.

Sindikat delavcev kovinske in elektroindustrije Slovenije je zahteval stališča vlade do problema v kovinski in elektroindustriji Slovenije. Na stališča sindikata je odgovoril podpredsednik vlade mag. Herman Rigelnik. Svobodni sindikat jesenike železarne se je o teh vladnih stališčih pogovarjal z vodstvom jeseniške železarne.

Mag. Herman Rigelnik na sindikalne zahteve za takojšnjo razbremenitev gospodarstva med drugim odgovarja, da je vlada v tem smislu sprejela tudi linearne ukrepe, pri čemer je v slovensko skupščino poslala zakon o odkupu terjatev do Iraka. Slovenija naj bi odkupila s 30-odstotnim diskontom terjatev iz poslov z Irakom v višini 155,8 milijona ameriških

dolarjev, od tega približno polovico od podjetij kovinske in elektro industrije. Hkrati s tem bo odkupila terjatve iz naslova poslov z JLA v višini 171,6 milijona dolarjev, od tega približno dve tretjini od podjetij kovinske in elektro industrije. Jesenika železarna ima takih terjatev za približno 2 milijona dolarjev.

Vlada namerava nekaterim dejavnostim odložiti plačilo davkov in prispevkov za šest mesecev, vendar ves znesek odloženih davkov in prispevkov ne sme preseči 3 milijard tolarjev, kar pomeni - pravi mag. Rigelnik - da se država na ta način začasno odpoveduje 3 milijardam tolarjev proračunskih prihodkov. V Železarni pravijo, da ta odlog koristi le

podjetjem, ki so v trenutnih težavah. Železarna za možnost odloga ni zainteresirana, ker se s tem samo odlaga globalna rešitev v povečujejo stroški ob zahtevanem zmanjšanjem plač.

Vlada naj bi tudi sprejela predlog poravnave dolga za porabljeno elektriko - ves obseg dolga znaša 5.862 milijonov tolarjev, podjetja pa naj bi ga glede na velikost poravnava v 4 do 24 mesečnih obrokih. Tudi to je jesenisko železarno tako zelo ugodno, saj trenutno plačujejo elektriko po 7,2 pfenniga in tako pokrivajo vse stroške proizvodnje te energije, obenem pa plačujejo še za tiste, ki so večji neplačani kot Železarna Jesenice. Direktor jeseniske železarne je mnenja, da bi morala vlada sprejeti ukrep, ki bi razvrščal podjetja po višini plačane energije in potem iz tega določil bonite. Tudi o predlogu za poravnavo dolga do slovenskih železnic, ki naj bi znašal 1.152 milijonov tolarjev za notranji trg in 197 milijonov za zunanjji trg in ki naj bi ga porabniki poravnali v 6 mesečnih obrokih, direktor jeseniske žele-

zárne meni, da ukrep, da se dolg do železnic poravnava v šestih mesecnih obrokih, v praksi še ni zaživel.

Medtem ko vlada pravi, da je že junija liberalizirala uvoz z znižanjem dajatev, v Železarni Jesenice odgovarjajo, da je carinski zakon celo škodljiv za železarno in bi vlada morala sprejeti dodatne ukrepe, ki bi preprečevali trgovskim podjetjem, da neupravičeno konkurirajo železarnam, saj so le-te ob izenačiti pogojev uvoza na slabšem kot kupec.

Vlada v odgovoru na sindikalne zahteve med drugim pravi, da bo do zadnjega ščitila delovna mesta v kovinski in elektro industriji. Uspešno je zavrnila vse pritiske za dvig cen v javnem sektorju - morebiti naj bi se povečala le cena ptt impulza, nadzoruje cene komunalnih storitev in stanovanjskih najemnin, prevozov, premij, obvladuje nespremenjene od kupne cene mleka, zadržuje cene mokre in kruga. Na področju davčne politike bo še ocenila, ali naj bi najnižja plačilna razreda opristila plačila dohodnine. Direktor Železarse je sicer vse druge vladne ukrepe ocenil za pozitivne, menil pa je, da je bila Železarna s podržavljanjem »prevarana«. Pogoj za podržavljanje je bila namreč tudi sanacija, ki pa je doslej ni bilo. Zdaj je v veljavni individualna sanacija... ● D. Sedej

Tudi naši otroci stradajo

Regresiranje šolske prehrane

Kranj, 19. oktobra - Zdi se skoraj nemogoče, vendar nam zdravnički, sociologi in drugi strokovnjaki dokazujo, da je res; da so naši šolarji podhranjeni, da je v osnovnih šolah (za srednje šole se sploh ne ve) vse več tudi lačnih otrok. Junija letos je bilo deset tisoč osnovnošolcev brez vsakršnega obroka hrane v šoli, septembra še dva tisoč več, z napovedanimi novimi tisoči brezposelnih delavcev bo lačnih še več.

Septembra je slovenska vlada sprejela sklep o dodatnem regresiranju prehrane v šolah do konca leta. Po besedah šolskega ministra dr. Slavka Gabra zdaj že 14 odstotkov otrok dobij brezplačen obrok hrane v šoli. Zveza prijateljev mladine Slovenije v zvezi s tem terja sistemski rešitve, njen cilj je brezplačen dnevni obrok hrane v osnovnih in srednjih šolah.

Kako v šolah dejansko je, smo vprašali v dveh izrazitih delavskih okolja. Učitelji v osnovni šoli Toneta Čufarja na Jesenicah opažajo, da so otroci bledkavi. Morda ne samo zaradi nezadostne količinske in vitaminske prehrane (podhranjenost je težko opaziti v kratkem času), morda nimajo zdrave barve tudi zato, ker letošnje poletje prvi niso šli tako mno-

čično na morje kot prejšnja leta. Sicer pa so v tej šoli že ob začetku tega šolskega leta v prid učencem od staršev zahtevali, da vsi otroci malicajo. Če imajo starši za cigarete in "obvezno" pivo, bodo našli denar tudi za otrokovo malico. Starši niso ugovarjali. Za socialno najbolj ogrožene otroke so z brezplačnim obrokom poskrbili v jeseniski občini že sami, z regresom iz ministrstva so krog upravičencev še razširili. Ponudili so jim zastonj malico, glede kosila pa zaželeti, da vsaj polovico cene (210 tolarjev na dan) prispevajo starši, če lahko. Do konca leta tako noben

od 1133 učencev šole Toneta Čufarja zaradi denarja ne bo prikrajšan (vsaj) za malico. Kosila v šoli kuhači za nekaj več kot 200 otrok. Število kosil upada; ne samo zaradi denarja, ampak tudi zato, ker je veliko jeseniskih delavcev, staršev na čakanju, in otroci kosijo doma.

V osnovni šoli Matije Čopa na Planini je bilo že septembra z občinskim denarjem regresiranih 132 malic in bližu sto kosil. Oktobra je s prispevkom ministrstva za šolstvo in šport število regresiranih malic poškocilo na 243, kosil na 147. Skupaj regresirajo malico četrtni otrok, kosilo pa petnajstim odstotkom otrok, prošnje za regresiranje še prihajajo. ● H. Jelovčan

hodkovnih razredih pa naj bi temu ustrezno povečali. Ker je to rešitev, ki jo je mogoče uveljaviti le s spremembami zakona za v naprek (torej v najboljšem primeru za obračun dohodnine za leto 1992), iščejo tudi sredstva za odpis doplačil dohodnine tistim z najnižjimi dohodki v letu 1991.

Izvedeli smo tudi, da doplačil dohodnine ni mogoče po veljavnem zakonu plačevati v več obrokih, nova davčna lestvica za dohodnino pa naj bi segala od 15 (sedaj 19) do 50 (doslej 45) odstotkov. Vsega pa ni kriva samo veljavna lestvica: pri izplačilih osebnih prejemkov, zlasti regresa za letni dopust, so v mnogih podjetjih predpisane akontacije dohodnine napacno obračnavali, pri končnem letnem obračunu pa so se te napake (tedaj v dobro zavezancev) pokazale kot dodatni dolg. Cilj sprememb dohodninške zakonodaje je, da bi se doplačilom in izplačilom v prihodnje kar se da izognili. O spremembah bomo še poročali. ● S. Ž.

Učbeniki davčna olajšave že letos
Minister za šolstvo dr. Slavko Gaber je tokrat povedal, da je vlada sprejela pobudo njihovega ministrstva po kateri naj bi se stroški za nakup učbenikov, zvezkov in drugih učnih pripomočkov steli v davčno olajšavo že letos. To bo doseženo s tolmačenjem zakona o dohodnini, ki katere spremembe v vladi sicer ni bilo enotno mnenje, je pa v tem socialnem položaju zelo potrebna. To je že treći ukrep, je poudaril minister dr. Gaber - najprej so bile zamrznjene cene učbenikov, nato pa uvedeno spremeljanje novih oziroma - ki naj olajša materialni položaj družin s solajočimi se otroki, dokončna in sistematska rešitev o tem, kako krotiti izdatke za šolo, pa bari z novim predlogom o izdajanju učbenikov znana kmalu. Na vprašanje, kako je s tistimi, ki so ravnili za šolske potrebuščine letos že zavrgli, smo dobili odgovor, da žal veljajo olajšave le za tiste, ki stroške lahko zračuni dokazajo.

Presenetljivo hiter odziv slovenske vlade

Manjši davki na skromne dohodke

Ze po dobrem tednu dni od pobude v kranjski občinski skupščini je slovenska vlada že povredala svoje stališče do davkov na skromne dohodke.

Ljubljana, 19. oktobra - Poslansko vprašanje in pobuda v kranjski občinski skupščini o doplačilih dohodnine tudi pri najnižjih dohodkih je v dobrem tednu seglo do slovenske vlade, ki je pritrnila temu, da naj ne bi davčni zavezanci z najnižjimi dohodki doplačevali dohodnine. Kako naj bi to dosegli, pa bo znano v prihodnjih dneh.

Na zasedanju družbenopolitičnega zbornišča občinske skupščine 7. oktobra je poslanec Socialistične stranke Janez Žakelj sprožil poslansko vprašanje in pobudo o tem, kako je mogoče, da so delavci z najnižjimi dohodki v lanskem letu - od 10.000 do 14.000 tolarjev mesečnega zasluga - prejeli odločbo o kar občutnem doplačilu dohodnine. Jasno je, je poudaril, da delavci s tako skromnimi dohodki komaj živijo in ne bodo zmogli plačati (posebej še ne v enkratnem znesku v roku 30 dni, kot to zahtevajo iz-

dane davčne odločbe) tudi do 4.000 tolarjev doplačila dohodnine. Zatrdil je tudi, da bi moral poleg drugačnega sistema obdavčevanja v najnižjih dohodkovnih razredih za v naprek, najti tudi sredstva, s katerimi bi pokrili oz. odpisali tovrstne obveznosti za preteklo leto.

Na novinarski konferenci po seji vlade sta direktor Republike uprave za javne prihodek Ivan Roje in finančni minister Mitja Gaspari, povedala, da je vlada pobudo dano v kranjski skupščini že obravnavala in vsaj načelno

Konec neobdarčenim stanovanjskim špekulacijam

Na tokratni seji slovenske vlade so sprejeli predlog sprememb in dopolnitve zakona o davkih občanov, po katerem naj bi v prihodnje prenesli pristojnost za določanje davkov od dedičine, daril in na dobitke pri igrah na srečo iz občin na republiko. Našteti davki so bili namreč že letos v občinskih pristojnostih, s 1. januarjem 1993. ko naj bi novi zakon, ki ga bo seveda sprejel slovenski parlament, začel veljati, pa bi tudi na tem področju veljal enoten sistem, po katerem so vse davčne pristojnosti na ravni države.

Poleg navedenega poenotenja davčnega sistema, pa naj bi poslej stopili na prste tudi tistim, ki so po "polnih" cenah neobdarčeno prodajali stanovanja, ki so bila po novem stanovanjskem zakonu kupljena s precejšnjimi popusti. Kar na široko se je namreč razpravljalo, da so posamezniki ugodno "olastnjenja" nekdaj družbenega stanovanja navidez podarili dedičem 1. dednega razreda (kar je bilo oproščeno davku na darila), niti pa so nato stanovanja prodajali po tržnih cenah. Če je pri tem darilna pogodbu vsebovala enako vrednost, kot je bila prodajna, prodajalec "ni dobil dobička" in zato ni bil obdarčen. Po novem naj bi bil predpisani davek na tovrstne prodaje po stopnjah, ki veljajo za dedič 2. dednega reda.

zárne meni, da ukrep, da se dolg do železnic poravnava v šestih mesecnih obrokih, v praksi še ni zaživel.

Medtem ko vlada pravi, da je že junija liberalizirala uvoz z znižanjem dajatev, v Železarni Jesenice odgovarjajo, da je carinski zakon celo škodljiv za železarno in bi vlada morala sprejeti dodatne ukrepe, ki bi preprečevali trgovskim podjetjem, da neupravičeno konkurirajo železarnam, saj so le-te ob izenačiti pogojev uvoza na slabšem kot kupec.

Vlada v odgovoru na sindikalne zahteve med drugim pravi, da bo do zadnjega ščitila delovna mesta v Železarni Jesenice. Direktor Železarse je sicer vse druge vladne ukrepe ocenil za pozitivne, menil pa je, da je bila Železarna s podržavljanjem »prevarana«. Pogoj za podržavljanje je bila namreč tudi sanacija, ki pa je doslej ni bilo. Zdaj je v veljavni individualna sanacija... ● D. Sedej

Predlog za razmišljanje

Blejska obvoznica v predoru?

Z obvoznico v predoru bi se izognili tudi prerekanju o trasni.

Radovljica - Inž. Janez Hrovat, ki je sicer doma iz Begunj, že vrsto let pa živi v Švici, kjer je uspešen poslovnež, je v začetku minulega tedna skup s prijateljem Antonom Grašičem s Police pri Kranju seznanil radovljškega predsednika občinske skupščine Vladimira Černeta s predlogom, da bi južno blejsko obvoznico (v smere proti Bohinju) zgradili v predoru.

Inž. Hrovat, ki dobro pozna Švicarske in svetovne izkušnje pri reševanju prometnih zagad, med bivanjem v blejskem hotelu Toplice pa je dobro občutil tudi hrup, ki ga povzroča promet, se za gradnjo v predoru zavzemata iz več razlogov. S predorom bi se izognili prerekanju o trasni, ohranili bi sedanjo podobo pokrajine, omejili bi prometni hrup in druge škodljive vplive na okolje, se izognili ovinkom in klancem ter (seveda) rešili blejske prometne zagade. Predor bi po mnenju inž. Hrovata lahko zgradili od mostu čez Savo (med Lescami in Bledom) do Mlinega oz. do Pristave, ob železniški proggi ali morebiti tudi kje druge.

Kot je povedal, so povsod po svetu uveljavljajo težnje, da prometne in se nekatere druge prostorske probleme rešujejo "v globino", kjer je prostora še dovolj. V Švici so se, na primer, pred nedavnim na referendumu odločili, da bodo skozi Alpe zgradili 55 kilometrov predorov v skupni predračunski vrednosti 10 milijard dolarov. Znano je tudi, da je predor skozi Rokavski zaliv že prebit, da so na Japonskem zgradili 53 kilometrov dolg predor na otok Hokaido, da je za rešitev nemškega strokovnjaka, ki predlagajo gradnjo predorov v dveh nadstropjih (ena cev za težka vozila, druga za lahka, lahko tudi vsaka cev za promet v eno smer).

Inž. Hrovat želi s predlogom le spodbuditi k (ponovnemu) razmišljanju o reševanju prometnih težav Bleda: če pa bi se odločili za gradnjo v predoru, pa bi bil pripravljen pomagati pri najemanju posojil. ● C. Zaplotnik

Strožja pravila za brezposelne podpirance

Kdor bo delo odklonil, bo ob nadomestilo

Po definiciji mednarodnih organizacij za delo se za brezposelnega šteje tisti, ki aktivno iše delo, ne opravlja nobene plačane storitve, sprejme ustrezno zaposlitev takoj, ko mu je ponujena. V slovenski praksi je pogosto izpolnjen le prvi pogoj; Zavod za zaposlovanje evidentira iskalce zaposlitev, upravičenec izplačuje denarna nadomestila ali pomoči za čas brezposelnosti.

Družava pa hrakri ne nadzira, ali so registrirani brezposelni zaposleni po pogodbi o delu, ali na črno. Uradnih podatkov o takih zaposlitvah sicer ni, je pa takšno poceni zaposlovanje - kot ugotavlja edini gorenjski delovni inšpektor - dokaj uveljavljeno, nanj pristajajo tudi delavci. Mnenja po svetu o nadzoru so različna, gre predvsem za vprašanje, ali je nadzor brezposelnih podpirancev glede na stroške smiseln.

Zelo pogosto se "krši" tudi tretji pogoj: delodajalci, ki na Zavodu za zaposlovanje iščejo delavce oziroma jih Zavod napoti k njim, se dostikrat pritožujejo, če da delavci za delo niso zainteresirani: na ponudbo se sploh ne odzovejo ali pa se izognejo kako drugače.

Rešitev za te primere je pripravljena v obliki pravilnikov o kriterijih za ugotavljanje izgube pravice do denarnega nadomestila oziroma pomoči za čas brezposelnosti. Pravilnik doživlja zadnje kostruktev v ministrstvu za delo, veljati bo za objavo v Uradnem list

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje

Upokojenci naj ne hite

Letna zavarovalnina za popolno zdravstveno zavarovanje znaša 12.000 tolarjev.

Od 21. oktobra, torej jutri, naprej bo mogoče sklepati zavarovalne pogodbe z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Kako in kje na Gorenjskem, lahko natančneje preberete v nadaljevanju, upokojencem svetujemo le, naj z zavarovanjem ne hitijo. Zavod za zdravstveno zavarovanje in Zavod za pokojninsko-invalidsko zavarovanje se namreč še dogovarjata o najustreznejšem načinu zavarovanja in plačevanja premij upokojencev. Podjetjem, društvom, sindikatom in drugim organizacijam, ki nameravajo svoje delavce oziroma člane prostovoljno zdravstveno zavarovati, pa priporočamo, da se obrnejo na območno enoto Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v Kranju ali na eno od njenih izpostav ter se dogovorijo za obisk njihovega agenta.

V Gorenjskem glasu smo splošne pogoje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije že predstavili, njegovi strokovnjaki so odgovorili tudi že na nekaj vprašanj bralcev. Zdaj, ko je pogoje potrdila tudi skupščina Zavoda, bodo odgovori lahko še bolj natančni in konkretni. Vabimo vas, da zavrtite številko našega odprega telefona (ali nam pišete) in vprašajte, kar vas o prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju zanima.

Odpri telefon: 211-860, 211-835

Marija K. iz okolice Škofje Loke sprašuje: Kako bodo zdravstvene storitve plačevali rakavi bolniki?

Odgovor: Bolniki z malignimi obolenji imajo zdravljenje teh obolenj že v celoti zagotovljeno v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja. Za zdravstvene storitve v zvezi z drugimi bolezni oziroma poškodbami pa bodo zanje veljali enaki pogoji kot za druge zavarovance, zanje torej ne bodo oproščeni doplačil, če ne bodo prostovoljno zavarovani.

Gospa Zupanova s Planine: Koliko bo stalo prostovoljno zavarovanje, se bo lahko plačevalo v obrokih, kje, kdaj je zadnji rok za zavarovanje?

Odgovor: Premije za prostovoljno zdravstveno zavarovanje boste lahko plačevali v enkratnem znesku, lahko pa tudi v polletnih oziroma četrtletnih obrokih. Ob takojšnjem plačilu se premija, če je plačana za eno leto, zniža za odstotek, za dve leti za tri odstotke, za tri leta za pet odstotkov, za štiri leta in več pa za sedem odstotkov. Premije boste lahko plačevali s položnicami ali na blagajnah Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Zavod ima devet območnih enot, vsaka ima še izpostave. Območna enota Kranj, ki ima poslovne prostore na Gosposvetski 12 in na Stari cesti 11 v Kranju, ima izpostave na Jeleničah, v Radovljici, Škofji Loki in Tržiču. Zavarovanci se bodo prostovoljno zavarovali na sedežu območne enote ali na njenih izpostavah.

Zadnjega roka za zavarovanje ni, skleniti ga bo mogoče kadarkoli. Določen je le začetni rok, 21. oktober. Sklenitelji zavarovalne police se bodo lahko zavarovali od 21. oktobra naprej, in sicer najmanj za eno leto. Do konca tega leta bodo morali še plačevati podelitev za zdravstvene storitve, ki pa jim jo bo Zavod za tiste storitve, za katere bodo prostovoljno zavarovani, povrnil, če bodo to želeli. Povračilo podelitev se bo štelo kot uveljavljanje pravic iz prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. To pomeni, da bo s tem izključena upravičenost do bonusa pri podaljšanju zavarovanja. Od 21. oktobra naprej pa bo že mogoče skleniti tudi zavarovalno politico z veljavnostjo od 1. januarja 1993.

Premije za prostovoljno zdravstveno zavarovanje, cene veljajo do konca tega leta:

paket popolno zdravstveno zavarovanje: letna premija 12.000, polletni obrok 6000, četrtletni obrok 3000 tolarjev; paket zdravstvena varnost-celota: 10.800, 5400, 2700 tolarjev; paket zdravstvena varnost-kurativa: 2400, 1200, 600 tolarjev; paket veliko tveganje: 4200, 2100, 1050 tolarjev; paket poškoda: 3000, 1500, 750 tolarjev; paket zozobzdravstvo-celota: 2400, 1200, 600 tolarjev, v tem paketu zozobzdravstvo-zdravljene 600, 300, 150 tolarjev ter zozobzdravstvo-protetika 3600, 1800, 900 tolarjev; paket zdravila: 1200, 600, 300 tolarjev; paket nadstandard: 9600, 4800, 2400 tolarjev; paket nega: 20.000, 10.000, 5000 tolarjev, nega-tel pa 24.000, 12.000, 6000 tolarjev; paket oddih A: 28.000, 14.000, 7000, oddih B: 12.000, 6000, 3000 tolarjev; paket voz-celota: 62.000, 31.000, 15.500 tolarjev; paket voz-o-s-b: 46.000, 23.000, 11.500 tolarjev; paket voz-zozobzdravstvo: 6000, 3000, 1500 tolarjev.

Na vprašanja bomo spet odgovarjali v petkovem Gorenjskem glasu.

ŠTIRI DESETLETJA TABORNIŠTVA V KRAJU - Zveza tabornikov občine Kranj je minulo soboto praznila v taborniškem domu na Joštu 40-letnico taborništva. Načrtovani orientacijski pohod iz Stražišča pri Kranju je zaradi slabega vremena odpadel, kljub dejstvu pa se je v koči zbral na opoldanski slovesnosti precej članov te organizacije. Sedem posameznikov so nagradili za prizadetno delo v zadnjem desetletju, taborniki pa so podeliли priznanji za sodelovanje tudi Športni zvezki Kranj in občinskemu štabu za civilno zaščito. Andrej Tavčar iz Zveze tabornikov Slovenije pa je izročil Rodu Stražničnih ognjev plaketo za 40 let dela in Zvezi tabornikov občine Kranj priznanje za 20-letno dejavnost. Popoldne so se taborniki zbrali na 20. konferenci ZTO Kranj, med katero so imenovali tudi novo vodstvo zvezne, ki združuje 6 rodov. S. S. - Foto: S. Saje

Praznični vikend na Zgornjem Brniku

Nova trgovina in prenovljena cerkev

V najmlajši krajevni skupnosti Zgornji Brnik v kranjski občini, ustanovljeni pred slabima dvema letoma, bodo konec tega tedna praznili krajevni praznik.

Zgornji Brnik, 19. oktobra - Potem ko so se pred slabima dvema letoma v Zgornjem Brniku odločili, da se osamosvojijo in izločijo iz prejšnje skupne krajevne skupnosti Brnik, so se v razmišljaju, kdaj opredeliti krajevni praznik, odločili, da bodo to v prihodnje dnevi med 23. in 30. oktobrom in sicer ob koncu tedna.

"K tej odločitvi nas je vodilo več razlogov oziroma dogajanj, najpomembnejši dogodek pa se nam je nekako zdel odkup zemljišč za izgradnjo stavbe za krajane. To je bilo 23. oktobra 1912. leta. Krajanji oziroma gasilci so potem na prostoru tudi zgradili stavbo, v kateri je bila doslej trgovina. Splet dogodkov po ustanovitvi krajevne skupnosti pa je bil, da prav v teh dneh končujemo dve pomembni akciji za krajevno skupnost. Prva je izgradnja in otvoritev nove trgovine Živil v petek ob 16. uri bodo v soboto v prostorih nad trgovino odprli razstavo slik in narodnih noš, ki so krajevna posebnost na tem območju. Gasilci bodo dopoldne imeli suho vajo, popoldne pa srečanje z družbenimi igrami na Vovkah pri žagi, v Gasilskem domu pa bo ta čas tudi medkratno sahovsko prvenstvo za prehodni pokal krajevne skupnosti. Ob 19. uri v soboto pa bo v cerkvi Janeza Krstnika koncert, v katerem bodo nastopili kar trije pevski zbori: Moški pevski zbor dr. Janeza Bleiweisa iz Kranja pod vodstvom Janeza Forška, Mesišani pevski zbor Andreja Vavkna iz Cerkelj pod vodstvom Damjana Močnika in Komorni moški pevski zbor Davorina Jenka iz Cerkelj pod vodstvom Jožeta Močnika.

Poleg izida posebne, že tretje številke glasila Brnikar so za

prvo praznovanje pripravili pester program. Po slovesni otvoritvi nove trgovine Živil v petek ob 16. uri bodo v soboto v prostorih nad trgovino odprli razstavo slik in narodnih noš, ki so krajevna posebnost na tem območju. Gasilci bodo dopoldne imeli suho vajo, popoldne pa srečanje z družbenimi igrami na Vovkah pri žagi, v Gasilskem domu pa bo ta čas tudi medkratno sahovsko prvenstvo za prehodni pokal krajevne skupnosti. Ob 19. uri v soboto pa bo v cerkvi Janeza Krstnika koncert, v katerem bodo nastopili kar trije pevski zbori: Moški pevski zbor dr. Janeza Bleiweisa iz Kranja pod vodstvom Janeza Forška, Mesišani pevski zbor Andreja Vavkna iz Cerkelj pod vodstvom Damjana Močnika in Komorni moški pevski zbor Davorina Jenka iz Cerkelj pod vodstvom Jožeta Močnika.

KS Jezersko

Slovesna maša in blagoslovitev

Jezersko, 19. oktobra - Zaradi slabega vremena, saj je na Jezerskem v nedeljo popoldne snežilo, prijatelji iz Obirskega, ki so nameravali priti na slovesno mašo in blagoslovitev prenovljene fasade cerkvice Sv. Andreja v Ravnem, niso prišli. Krajanji pa so kljub temu slovesno sklenili tudi to letošnjo akcijo v krajevni skupnosti.

Ob prenovi fasade cerkvice so bili tokrat še posebno zadovoljni, saj so v sorazmerno kratkem času z lastnim delom in denarjem, in kot je povedal predsednik sveta KS in gradbenega odbora Milan Kocijan, ob delu in pomoči SGP Gradbincu in Izvršnega sveta občine, kraj obogatili s sakralnim, kulturnim in turističnim objektom, kar cerkvica Sv. Andreja vsekarok je; saj je na samem vhodu v državo in v kraj. Slovesno mašo in blagoslovitev je opravil arhidiakon Golob ob navzočnosti šenčurskega dekanja in domačega župnika Cirila Lazarja. Slovesnosti, ki se je nadaljevala v Domu Korotan na Jezerskem, kjer so domačini poskrbeli za postrežbo, pa se je udeležil tudi predsednik izvršnega sveta občine Kranj Peter Orehar.

Kot rečeno pa prenova fasade cerkvice Sv. Andreja v Ravnem letos ni bila edina akcija v KS. Dokončno so zgradili vodvod do Kanonirja, dve avtobusni postaji z udarniškim delom, Podjetje PUH pa je urejalo strugo Jezernice in asfaltiralo so Koješki cestni ter obnovili 300 kvadratnih metrov asfalta v centru Jezerskega. Celo leto pa so bila v kraju poudarjena prizadevanja za oživitev in razvoj turizma. Tako so na primer od koncerta Lojzeta Slaka izkupiček namenili za zasilno ureditev turističkega kampa. ● A. Z.

Gasilci končali praznovanje

Gasilerija ni le ljubiteljstvo

Po koncertu v soboto v Zadružnem domu so tudi letošnje praznovanje praznika KS Primskovo sklenili domači gasilci.

Primskovo, 19. oktobra - Po različnih prireditvah minuli teden v krajevni skupnosti Primskovo, osrednji pa sta bila otvoritev prenovljene nogometnega igrišča v začetku tedna in koncert domačega in pevskoga zboru iz Dobrodo, citraria Aleksandra Pimca in domača folklorne skupine v soboto, so praznovanje sklenili tudi tokrat domači gasilci. Že v četrtek so pripravili reševalno vajo, v nedeljo pa so tudi letos v okviru meseca požarne varnosti pregledovali gasilske aparate krajanom.

Sicer pa letos mineva 70 let, ko je bila ustanovljena gasilska četa Primskovo v GD Kranj-Primskovo, ki sicer obstaja že

113 let. Društvo ima okrog 360 članov, sicer pa si v njem še posebej prizadevajo, kot poudujajo predsednik Pavel Sajovic, da

Na koncertu v soboto v Zadružnem domu na Primskovem so podeliли tudi priznanja za delo v krajevni skupnosti; letos Miranu Subić in Stanetu Kodeletu (na sliki).

Alojz Vidmar:

Se posebej svečano pa bo potem tudi v nedeljo, ko bo ob 14. uri v prenovljeni cerkvi slovenska maša z blagoslovitvijo, po njej pa bo srečanje krajanov in narodnih noš pred novo trgovino na Zgornjem Brniku.

"Po skoraj dveh letih samostojnosti v krajevni skupnosti ugotavljamo, da smo se pravilno odločili in da smo ta čas tudi že precej naredili. Poleg trgovine

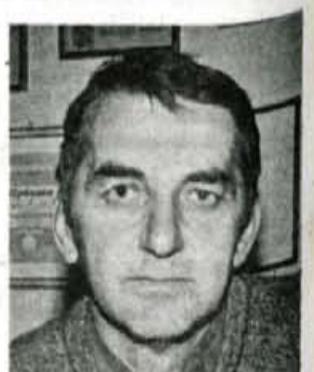
in obnove cerkve smo urejali odlagališče, kjer načrtujemo rekreacijski center oziroma prostor, ki bi lahko obogatil kraj tudi s turistično ponudbo. Urejali smo razbremenilni kanal skozi vas po poplavu pred dvema letoma. V Joževi ulici smo zgradili javno razsvetljavo. Ves čas pa smo si prizadevali (in si bomo še naprej), da bi stavbo, v kateri je bila do zdaj trgovina, podrlis v tako tudi prometno uredili kraj. Druga naloga je čista skozi naselje Huje, obnovitev strojnega dela poslopja in podpora čimprejšnji ureditvi rekonstrukcije regionalne ceste proti Cerkljem oziroma Krvavcu ter postopno urejanje rekreacijskega centra. Čeprav smo mlada in v okrog 600 krajanov sicer ne ravno velika krajevna skupnost v občini, pa smo kar vsi površi zelo zavzeti, da kraj in probleme, ki nas tarejo čimprej in skupno uredimo. Doslej pripravljenosti in volje za delo in prispevki ni manjkalo in prepričan sem, da bomo na ta način tudi v prihodnje najlažje naredili tisto, kar si nenazadnje vsi kraju želimo." ● A. Žalar

Napačen scenarij

Primer ni edini, ne bi pa se smel sprevreči v preizkušeno pravilo. V kraju, za katerega bi lahko rekli, da mu različne kulturne dejavnosti že dlje časa niso tuje, prej celo komu za zgled in ne samo na podeželju, se ne želijo odreči nobeni od teh dejavnosti. Celo prostorske pogoje, ki jih do včeraj niso imeli, ali pa so bili preskomni za različne dejavnosti, so si v letih načrtovale urejali. Zdaj, ko so jih uredili, jim grozi, da bodo morali kakšno dejavnost "žrtvovati". Pa ne tiste, ki so jih doslej sami oblikovali in načrtovali, z lastnim delom in ustvarjanjem, pač pa tiste, za katere je bila že doslej družba zainteresirana, da tudi živijo v kraju oziroma na območju.

Res je, da primanjkuje denarja na domala vseh področijh. Toda, če v občini ne najdejo prave rešitve, da bi dejavnost normalno, kot recimo do nedavnega, živila, potem je milo rečeno zelo nepošteno, da se izgovorja opravico za težave ali celo ukritivitev dejavnosti isče v kraju, ki se tudi v prihodnje ne želi, noče in ne more obnašati drugače, kot smo se odločili.

Če kraj razume, da komaj povezuje konec s koncem za takoj imenovan redno dejavnost in se pri vsem tem obnaša kot gospodar, ki želi, da ohrani dom in življenje v njem, potem pač ne gre nanj kazati s prstom, da noče več dobrine, ki mu jo tako velikoduso ponujamo. Takšen scenarij je napačen. Gre preprosto za to, da je kraj že zdavnaj sprejel dejavnost kot eno od rednih, osnovnih in stalnih, zakaj naj je zdaj ne bi bilo več, pa naj odkrito pojasnijo tisti, ki so strokovno in denarno odgovorni zanj. Najlažje pač je reči: Sosed je kriv, da ne bo mleka. Pravi, naj vzamem kravo domov, ker mu nisem dal denarja, da bo lahko hlevu. ● A. Žalar

Pavel Sajovic

odgovorne v občini. Podpora ostalih društvenih je, tudi Zavodvalnica Triglav se je odzvala, žal pa molči najodgovornejši, to je izvršni svet občine, ki pa bi po moje moral biti najbolj zainteresiran. Ne gre le za vozilo, marveč tudi za preskrbo s pitno vodo, že bi prišlo do takšne katastrofe.

Pavel Sajovic ne pristaja na mnjenje, da je gasilstvo pač ena od društvenih dejavnosti. Ven dar gasilstvo predvsem ni ljubiteljska dejavnost. To so gasilci že napolikrat dokazali in to ne le z gesлом v Službi ljudstva. Res je njihovo delo pomembno in v reševanju in pomembno, tudi drugače ne more biti opravljeno, vendar pa mora biti do takšno, kot je tudi dobro opremljeno in usposobljeno. ● A. Žalar

Muzejsko delo, razstave - brez zastojev

SELITEV GORENJSKEGA MUZEJA

Kranj - Gorenjski muzej Kranj doživlja prav ob svoji obletnici - prihodnje leto mineva 40 let, odkar je bil ustanovljen, precejšnje pretrese. Vsekakor je selitev v drugo stavbo za ustanovo te vrste sprememb, ki bi se prav lahko zelo odražala tako na sedanjem delu kot tudi v naslednjih letih. Vendar pa za sedaj kaže, da se bo ta pomembna gorenjska kulturna ustanova lahko sellila počasneje, kot je bilo to predvideno. To je sicer olajšanje, vendar pa se ob starih problemih s prostori pojavljajo zdaj še novi.

Sedanji prostori so, kot je znano, ponovno v lasti kranjske župnije, muzej pa se bo postopoma tja do konca tega leta preselil v grad Kieselstein v Tomšičevi ulici. V sedanjih muzejskih prostorih na Tavčarjevi pa bosta ostala le preparatorska delavnica in pa fotolaboratorij. Vse drugo, od delovnih prostorov za strokovne delavce muzeja, do fototek in knjižnice pa bo po novim letom na novi lokaciji. Če je bilo še pred časom pričakovati, da bosta obe dvoranici v kieselsteinskem gradu - modra in zelena - ostali kot doslej večnamenski - za kulturne prireditve, pa bo to nalogu obdržala le ena in sicer modra dvoronica. Drugo bo zaradi pomanjkanja prostora prevzel muzej za svoje potrebe.

S preselitvijo v grad Kieselstein se je pomanjkanje razstavnih prostorov, ki muzej pestijo že vseskozi, samo še povečalo. V stavbi na Tavčarjevi je bilo namreč stalnim in občasno postavljenim zbirkam namenjeno kar 478 kvadratnih metrov prostora. Tega pač ne bo mogoče nadomestiti v kratkem času, pač pa v nekaj letih.

"Kranjski izvršni svet je muzeju zagotovil, da bo za muzejske potrebe v petih letih adaptirano podstrešje grajske stavbe, kamor bi potem lahko nadomestili strokovne delavce. Na ta način bi prvo nadstropje gradu Kieselstein lahko preuredili v razstavne prostore in tako nadomestili površine, ki jih zdaj izgubljamo s selitvijo," pravi Majda Žontar, ravnateljica Gorenjskega muzeja Kranj. Denar za adaptacijo podstrešja pa naj bi se zbiral tudi iz sredstev ministarstva za kulturo.

Seveda pa si muzej prav zdaj prizadeva, da se pomanjkanje

Gorenjski muzej Kranj: Obredni trinožnik iz starejše železne dobe (7. stol. pred n. š.)

razstavnega prostora ne bi preveč poznalo. To je še posebej pomembno zdaj, ko se ustanova pripravlja na obletnico ustanovitve, ob kateri bi hoteli celovito predstaviti razvoj muzeja, zbirke in delo muzeja sploh. Kakor se nenavadno sliši, vendar v vsem svojem obstoju Gorenjski muzej tega doslej še ni uspel narediti. Vendar pa kot kaže, bo ustanova, ki od letos deluje tudi z novim vodstvom, napela vse sile, da ji bo predstavitev uspela.

"Razmeram, v katerih se je trenutno znašel muzej, se skušamo kar najbolj prilagajati," pravi ravnateljica Majda Žontar. "Del stalne zbirke v prvem nadstropju Mestne hiše bomo

podrl in tako pridobljeni razstavni prostor uporabljal za občasne razstave. Tu bo prihodnje leto tudi predstavitev muzejskega dela s predstavljivo najpomembnejšimi predmetov ob 40-letnici obstoja ustanove. Tudi ob tako skrčenem razstavnom prostoru pa bodo nekateri predvideni projekti potekali neokrnjeno. Gre za nekaj velikih in pomembnih razstav, deло je že zaključeno in katalogi tukaj pred izidom, same razstave pa bodo postavljene že do konca tega leta ali pa v začetku prihodnjega. Gre za razstavo Gorenjska industrija od manufakture do danes, za razstavo Spomeniki ljudskega stavbarstva na Gorenjskem, ki sodi v zbir-

ko Gorenjski kraji in ljudje ter iz iste zbirke še Delovanje političnih organizacij v predvojnom in povojnem času na Gorenjskem. Med večjimi likovnimi dogodki pa tečejo priprave na bienalno razstavo Nova krajina." Te in ostale predvidene razstave, ki jih Gorenjski muzej predvideva s svojim programom muzejske in galerijske dejavnosti v letu 1993 bodo potekale v vseh dosedanjih razstavniščih. Zdaj je seveda tudi jasno, da se znova odmika v prihodnost tudi možnost postavite stalne muzejske zbirke, ki je za mesta z muzeji doslej veljala skoraj kot pravilo.

Vendar pa je še večji problem kot pa razstavni prostori prostor za shranjevanje muzejskih predmetov. Depozi, kot je splošno uporabljen izraz, so že dolga leta eden največjih problemov Gorenjskega muzeja. Ne le, da je okoli pet depojskih prostorov na različnih lokacijah od centra mesta pa do okolice Kranja že zdavnaj pretesnih, nekateri tudi niso niti najmanj ustreznih za hrambo kulturne dediščine. To, da bodo muzejski predmeti v celoti v naslednjem letu računalniško obdelani, bo seveda krasno in v duhu časa, rešitev za depojsko stisko pa vsekakor ne. Predlogi in načrti o razreševanju prostorskih težav muzeja obstajajo že dolgo časa, en del se dotika tudi adaptacije podstrešja Mestne hiše, toda možnost uresničevanja je očitno še daleč. Končno se še ni našel denar niti za tako potrebne alarmne naprave za varovanje prostorov z najvrednejšimi muzejskimi predmeti: Gorenjski muzej ostaja po tej plati med vsemi muzeji gotovo najmanj varovan. ● Lea Mencinger

RAZSTAVA GORENJSKIH FOTOAMATERJEV

Zveza kulturnih organizacij Jesenice je organizator letošnje razstave fotografij in dia fotoamaterjev gorenjskih občin v kategorijah do 20 let in nad 20 let. Otvoritev razstave, projekcija dia in srečanje je bilo v petek, 16. oktobra, ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah. Žirija, ki so jo sestavljali člani foto sekcijs DELO iz Ljubljane Janez Juvan, Edo Marušič in Igor Modic, je ocenila vsa poslana dela in tudi podelila nagrade in pohvale.

V zbirki SLEDI založbe Mladinska knjiga

VEČERNA SONATA

Ljubljana - Prejšnji teden je pri Mladinski knjigi izšla knjiga Vide Jeraj - Hribar, umetnice in glasbene pedagoginje, hčere pesnice Vide Jerajeve in violinista Karla Jeraja, žene filozofa Mirka Hribarja in danes devetdesetletne gospo, ki ve veliko povedati o umetnosti, ljubezni, pa o časih, ki so današnji generaciji bolj malo znani.

Njena pripoved je pravzaprav nizanje spominov z Dunaja, Pariza in Ljubljane iz let 1902 do 1933, ki jih je po avtoričinem pripovedovanju zapisal Marjan Kovačevič in uredil Marko Uršič. Gospa Jerajeva se kljub častitljivi starosti še prav živo spominja svojega otroštva na Dunaju, kjer so dom njenih staršev obiskovali znanimeti Slovenci, kot so Ivan Cankar, dr. Ivan Prijava, Matej Hubad in drugi. Po vojni se je njena družina vrnila v Ljubljano, kjer je Vida Jeraj - Hribar dokončala študij violine na glasbenem konservatoriju, kasneje pa se je izpopolnila v Parizu.

Marko Uršič je v spremni besedi v knjigi zapisal, da je stakania iz spominov in izkušenj, in jo gospa Jerajeva v svoji visoki starosti daje v branje mlajšim, sorodnim dušam; da je prezeta z glasbo - tako z radostnimi, včasih vzenesimi akordi kakor s trpljenjem in s tisto globoko neutolažljivo bolečino, ki jo lahko bliža le neomajna vera v sočloveka, v ustvarjalnost, v resnico, razdeloto in izraženo v umetnosti. "Večerna sonata je predvsem avtoričina avtobiografija, zapis njene življenske in umetniške poti, čeprav je gospa Vida svojo pripoved začela pripovedovati pred vsem zato, ker je čutila notranji dolg do duš, ki so nekdaj živele v njej, zdaj pa jih ni več tukaj in spomini nanje so često nepopolni, neodrešeni." ● M. A.

Jesenice. Pohvale za posamezno fotografijo pa so dobili Klavdija Tušar, Sladan Umjenovič in Tadej Rozman. Za diapositive pa je prvo nagrado prejel Miha Knific iz Kranja, drugo nagrado pa je dobila Andrej Prešern Jesenice. Za posamezno fotografijo pa je prvo nagrado dobil Klemen Čebulj, foto klub Andrej Prešern Jesenice, tretjo nagrado pa si je prislužil Klemen Čop, foto klub Andrej Prešern Jesenice. Pohvale za diapositive so dobili Miha Knific, Anja Peternej in Primož Reškovac. V kategoriji nad 20 let je za kolekcijo črnobelih fotografij prvo nagrado prejel Matej Rupel, FKK Radovljica, druga in tretja nagrada pa nista bili podeljeni, pohvalo za kolekcijo pa je dobil Jana Novak. Za posamezno črno belo fotografijo je prvo mestno dobit Franci Sluga, drugo nagrado je prejel Branko Čuš, tretjo pa Jana Novak. Vsi foto klub Andrej Prešern Jesenice. Pohvalo pa je dobil Rado Zajc, FKK Anton Ažbe Škofja Loka. Pohvale za dia pa so prejeli Tadej Rupel, Benjamin Vrankar, Ivan Pipan in Sandi Novak.

Lojze Kerštan

Club GAULOISES BLONDES

V ČETRTEK, 22. 10. 1992, vas vabimo na ekskluzivno modno revijo v izvedbi agencije ANDY KOKK FASHION.

SODELUJEJO: CAPIAPO s programom timberland
REPLAY jeans
RAPSODIJA atelje mode
MIĆ STYLING frizerstvo

Izrebalom bomo tudi nagrado v vrednosti 1.000 brit. funtov za potovanje po KARIBIH, ki jo podarja podjetje EUROPIAN NETWORK.

VLJUDNO VABLJENI!

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše razstavlja akademski slikar Milan Batista. V galeriji Mestne hiše je na ogled pregledna razstava tihotitij Antonia Plembla. V galeriji Lipa razstavlja slike Mira Narobe.

V galeriji Pungert je na ogled fotografksa razstava Boštjana Guncarja.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava ilustracij Miroslava Šupota. V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava barvnih in črnobelih fotografij gorenjskih fotoamaterjev. V pizzeriji Bistr'ca v Mojstrani so na ogled fotografije Nepal 91. V pizzeriji Ajdina v Žirovnicu razstavlja akrite Vojko Otović. V bistroju Želva na Jesenicah razstavlja fotograme Istan Hygas.

KRANJSKA GORA - V Liznjekovi hiši (etnografski muzej) razstavlja oljne slike Jakov Hura.

SKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja razstavlja fotografije Igor Pustovrh. V galeriji Fara je na ogled medklubska razstava fotografije na temo "Konj". V galeriji ŽKO-Knjižnica razstavlja Zlata in Jože Volarič. Zbirke Loskega muzeja so na ogled vsak dan, razen pondeljka, od 9. do 17. ure.

KAMNIK - V pritličju gradu Zaprice je odprta razstava oblikovalca Oskarja Kogaja, ki je bila spomladis letos na ogled v Milatu.

PRIREDITVE TEGA TEDNA

RADOVLJICA: LITERARNI VEČER - V dvoranici radovljiske knjižnice bo danes, v torek, ob 19.30 pesnik Ivo Svetina predstavlja svojo prepesnitev Tibetanske knjige mrtvih in svojo poezijo sploh. Večer s pesnikom je pripravila Daniela Leskošek.

ŠKOFJA LOKA: DIAPOSITIVI - V knjižnici I. Tavčarja bo danes, v torek, ob 17. uri ura pravljic za otroke, v četrtek, 22. oktobra, ob 18. uri pa bo FKK predvajal diapositive o zelenju, ki nas obdaja.

JESENICE: URA PRAVLJIC - Jutri, v sredo, ob 16.30 bo v Kosovi graščini znova ura pravljic. Otroci bodo poslušali Janeza Bitenca TRI MUCE, sledili pa bosta še dve lutkovni igriči Franca Milčinskega ŠOPEK in CAROVNA SKRINJICA.

TRŽIČ: PREDSTAVITEV MOHORJEVE - Tržiški muzej in Tržiška knjižnica bosta jutri, v sredo, ob 18. uri v župnijski dvorani sv. Jožefa v Cerkveni ulici predstavili Mohorjevo družbo iz Celovca. V programu sodeluje tudi moški pevski zbor Kralj Matjaž iz Libuč. Sledila bo otvoritev razstave Mohorjevih koledarjev v galeriji Kurnikove hiše.

POTOVANJE V MAGIČNO MOČ SLIKE

V galeriji ZALA v Komendi razstavlja oktobra eden izmed najbolj uspešnih, pa tudi najbolj razpoznavno svojskih slikarjev mlajše generacije, BORIS ZAPLATIL.

Zaplatil je veliko razstavljal še kot študent ALU in si je kot kvalitetni in prodoren slikar že zelo zgodaj pridobil svojstven imidž in renome med slovenskimi slikarji. Čeprav se je spogledoval z aktualnimi tendencami v slovenskem in svetovnem slikarstvu, je tudi po končani akademiji in specialki nadaljeval svojo začrtano pot. Boris Zaplatil je slikar, ki je vseskozi ohranil svojskost in osebno imaginacijo, celo filozofska nadgradnja svojega slikarstva.

Slike in poslikani objekti s te razstave so najnovježa slikarjeva produkcija, saj so nastali letos in so kontinuiteta njegovega dosedanjega razvoja z nekaterimi novimi slikarskimi prijemi in dognanji. Zaplatilov občutek za barve in podzvezdnost motivacija povzročena na raven lepote ustvarjanja v teh slikah čisto umišlenost, drugačno resničnost, ki pa je vseeno fizična, zemeljska, opitljiva in stvarna. Prijazne mehkobe žametnih površin Zaplatilovih platen tvorijo čudovito, bajno resničnost; podobe stkanje iz sanjske snovi, ki nam dajo verjeti v čudodelno vrednost ustvarjanja. Ritem barv se kot ritem muzikalnih valov prek vse površine platna zliva v celotno simfonijo slike, slike, ki nam pripoveduje pravljice v svojih aluzijah in metaforičnih razsežnostih. Zaplatilove barvne zaplate, zapleteni barvni skupki, drobni brizgi, kaligrafski delčki, elementi risbe, črte in raze so kot zapredki, ki se v celoti slike preobrazijo v žlahtno obarvanega metulja - umetnino, ki živi, diha in zapoveduje v orkestraciji barvnih fines. Zaplatilovo slikarstvo ni samo lepo, kot estetska kategorija, ampak vsebuje čudovito notranjo moč, ki v globinah slikarske imaginacije obmolkne v barvni potensenosti.

Slikar Boris Zaplatil nas resnično zaplete v iluzijo, ki nas prepriča, da moramo in moremo verjeti v poslanstvo slikarstva.

Dušan Lipovec

POVABILO PEVCEM

Kranj - Pevski zbor Musica viva s Primskovega vabi pevke in še posebej pevce, ki bi hoteli prispevati k dobremu zvoku pevskega zboru. Se posebej so zaželeni tenorji, njim velja posebno povabilo. Vse podrobnejše informacije daje pevovodkinja zbra Nada Kos po telefonu 216-152. Vsi, ki jih zanimali petje v pevskem zboru, pa se lahko oglase ob torkih v četrtekih ob 20. uri v dvorani Zadružnega doma na Primskovem, vhod zadaj.

GIMNAZIJA KRANJ

Koroška cesta 13

64000 KRANJ

razpisuje dela in naloge

UČITELJA BIOLOGIJE Z EKOLOGIJO - za nepolni delovni čas

(17 pedagoških ur), določen čas

Nastop dela 1. novembra 1992.

Zahajevamo visoko izobrazbo ustrezone smeri. Poskusno delo traja 4 meseca. Kandidati naj prijavi priložijo dokazilo o zahajevani izobrazbi in življenjepis. Rok za oddajo prijav je 8 dni po objavi razpisa.

GLAS GORENJSKIH SINDIKATOV

Klobčič podrazitev stanovanjskih najemnin na Jesenicah se odvija

Priješnji mesec smo na naši sindikalni strani že poročali o pobudi za inšpekcijski pregled upravičenosti povišanja majskej stanarin na Jesenicah. 12. oktobra smo prejeli od gorenjske tržne inšpekcije odgovor, ki potrjuje naše domneve, da je bil kršen odlok o načinu oblikovanja cen komunalnih storitev in najemnin.

Stanovanjske najemnine na Jesenicah so se majna povečale v primerjavi z aprilom za 65 odstotkov. Izvršni svet občine Jesenice je namreč vložil zahtevek pri Ministrstvu za trgovino za izredno 65-odstotno povečanje v aprili in 25-odstotno v maju. Na podlagi strokovne dokumentacije in utemeljitev občinskega sekretariata za urejanje prostora je Ministrstvo odobrilo 45-odstotno izredno povišanje stanarin. Jeseničani so k odobreni višini pristeli še 20-odstotno povišanje za mesec maj.

Po mnenju republiškega tržnega inšpektorata bi bilo možno 45-odstotno povečanje na že oblikovane in realizirane stanovanjske najemnine. Ker pa Izvršni svet 20-odstotnega povečanja ni izvedel takoj, ampak hkrati z odobrenim izrednim povišanjem, je kršitev odloka opredeljena.

Zanimivo pri vsej zadevi pa je to, da Zakon o cenah predvideva kazni za prekrške, kadar so kršitelji podjetja, druge pravne osebe in zasebniki, medtem ko družbenopolitične skupnosti (občina, država) in njihovi organi, drugi državni organi, organi družbenih skupnosti in krajevne skupnosti ne morejo biti odgovorni za prekršek.

Tržna inšpekcija je obvestila Skupščino občine Jesenice o kršitvi, Svobodni sindikati bomo dali pobudo za oceno ustanovni in zakonitosti sklepa izvršnega sveta, čas pa teče, občani dobivajo po ložnice za preveč zaračunano najemnino in jih po možnosti tudi plačujejo.

Se en primer, ki gre v prid kršiteljem in ne oškodovancem.

Milena Sitar

Sindikatom podjetij in zavodov

Dodatno zdravstveno zavarovanje v podjetju

1. januarja 1993 začeta veljati člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki uveljavlja prostovoljno zavarovanje. To se uvaja za pokrivanje razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev. Doplacilo posameznika k ceni zdravstvene storitve bo v primeru, da človek ne bo zavarovan, znašalo od 0 do 50 odstotkov. Možno bo tudi zavarovanje za nadstandardne storitve.

Mesečni znesek prostovoljnega zavarovanja bo enak za vse, ne glede na višino plače.

Prostovoljno zavarovanje po tem zakonu lahko sklenejo tudi delodajalci (podjetja, zavodi, zasebniki) za svoje delavce. Najbolj smotreno bi bilo to vprašanje urediti v podjetniških kolektivnih pogodbah. Zato predlagamo, da se v sindikatih podjetja dogovorite in daste vodstvu čimprej pobudo za dopolnitve kolektivne pogodbe z naslednjo vsebino: Podjetje zagotovi vsem delavcem, ki so zaposleni za določen ali nedoločen čas poleg prispevkov za obvezno zavarovanje še kritje prispevkov za dodatno prostovoljno zavarovanje po Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Dodatno zavarovanje mora biti delavcem zagotovljeno v najmanj minimalni višini.

V podjetjih, ki zmorejo več, se lahko pogajate tudi o delu prispevkov za večji obseg pravic, kot je določen s tem zakonom, ali za višji standard storitev in za dodatne pravice, ki niso zajete v obveznem zavarovanju.

Izvajalec prostovoljnega zavarovanja bo zavod za zdravstveno zavarovanje pa tudi druge zavarovalnice. Zato bo v primeru kolektivnega zavarovanja strokovna služba podjetja iskala najboljšega ponudnika.

Javni poziv

Obvarujmo slovensko premoženje!

Po podatkih SDK Kranj imajo gorenjska podjetja v drugih republikah nekdanje Jugoslavije, predvsem na Hrvaškem, 167 počitniških enot s tržno vrednostjo 1,6 milijarde tolarjev. Do 15. aprila letos je bilo »odtujenih« 14 enot, kar predstavlja premoženje 1.220.000 nemških mark.

Te zmogljivosti so bile v preteklosti grajene ali kupljene z namenom, da bi delavcem omogočili letovanje po dostopnih cennih. V mnogih primerih se je bilo treba odreči celo delu regresa za letni dopust ali povišanju osebnih dohodkov, da bi si z investicijo zagotovili lastne prostore in možnost aktivnega oddiha za vse delave.

Pozivamo vlogo Slovenije in še posebej pristojna ministrstva, da ukrenejo vse za ohranitev počitniških domov ter stanovanj v lasti slovenskih podjetij. Vse preveč je bilo že izgubljenega premoženja v anarhičnih odnosih med republikami nekdanje Jugoslavije, da bi lahko še naprej mirno prenašali odtujevanje dobrovin, ki so bile ustvarjene s prispevki in odrekanjem delavcev.

Sindikalna trgovina na Jesenicah

Jesenice, 19. oktobra - Na minulem sestanku zaupnikov svobodnih sindikatov Železarne so se med drugim domenili, da bodo čimprej odprli sindikalno trgovino na Jesenicah. Govorili so tudi o nadaljnji pogajanjih z vodstvom Železarne. Predvsem bodo stalno spremljali, kakšne so tiste notranje težave v tovarni, ki onemogočajo nadaljnjo rast plač.

Železarji so že dobili regres po kolektivni pogodbi, za šest minulih mesecev tudi listine o premalo izplačanih osebnih dohodkih. Plače za kolektivno pogodbo zaostajajo in pomenijo 71 odstotkov uresničevanja pogodbe.

Mesečna plača za september bo enaka kot prejšnji mesec, izplačana pa bo dan kasneje kot ponavadi. Bone so zaposleni že dobili. Delavci dobivajo zdaj 25 odstotkov plače v bonih. ● D. S.

Socialni pakt je več kot le dogovor o plačah

Z naraščajočo socialno stisko in negotovo pravno varnostjo delavcev prihaja v ospredje potreba po sklenitvi in podpisu socialnega paktu. Dokument, ki je v obravnavi, naj bi podpisali delodajalci in delavci. Za delodajalce se zaenkrat štejejo vlada R Slovenia, Gospodarska in Obrtna zbornica ter Zadružna zveza. V imenu delavcev pa naj bi socialni pakt podpisali sindikati. Res je, da je ena od ključnih točk tega dokumenta cena dela ali plača, toda ne bi smeli prezeti tudi drugih za delavca nič manj pomembnih zadev, ki jih vsebuje socialni pakt. Predvsem kaže izpostaviti odgovornost podpisnikov za celovito ureditev in sprejem delovnopravne zakonodaje z jasno nalogo in vlogo, predvsem pa pristojnost delovne inšpekcije. Zaradi ohlapne zakonodaje in skoraj neznanih sankcij inšpektorji le nemojno opazujejo grobo kršenje delovnopravne zakonodaje in kolektivnih pogodb. Raven socialne in pravne varnosti delavcev je zaradi tega na najnižji točki. V podobnem položaju so delavci tudi v stečajnih postopkih. Z novim zakonom o stečajih, ki je predmet dokumenta, naj bi onemogočili stečajnim ekipam zlorabo stečajnih postopkov v škodo delavcev.

Dogovor med podpisniki naj bi vseboval tudi ohranitev ravni zaposlenosti v gospodarstvu, minimalno (zajamčeno) plačo in načema, ki se mesečno lahko povečujejo le z rastjo plač, zmanjševanje davčnih obveznosti ter razbremenitev bruto osebnih dohodkov za državni aparat.

S socialnim paktom se želi vzpostaviti odvisnost plač vodilnih delavcev od zahtevanosti dela in predvsem od učinkovitosti podjetja oz. vodenja.

Podpisniki podobno opredeljujejo tudi politiko cen, predvsem proizvodov in storitev ter prehrane, ki bistveno vplivajo na življenske stroške. Podrobno je opredeljena njihova dinamika povečanj v času veljavnosti socialnega paktu.

Načela in izhodišča, o katerih smo se pripravljeni v sindikatih takoj pogajati in podpisati dokument, so predvsem v ohranitvi kolektivnih pogodb za gospodarstvo in negospodarstvo ter v zmanjšanju realnih izplačanih osebnih dohodkov.

Poudariti gre torej, da socialni pakt ni nadomestilo kolektivnih pogodb. Ne gre le za plače, ampak za uravnoteženje gibanj vseh stroškov, zlasti stroškov države. Za delavce je pomembno, da se s tem aktom pospeši sprejem delovnopravne zakonodaje.

In prav to je vodilo Zveze svobodnih sindikatov k čimprejšnjemu podpisu socialnega paktu.

Sandi Bartol

Gospodarske in zaposlitvene razmere na Gorenjskem

Grozi gospodarski in socialni zlom?

Škofta Loka, 13. oktobra - Na seji območne organizacije sindikatorjev smo obravnavali tudi graditvi o poslovanju gorenjskega gospodarstva in o gibanju zaposlovanja in brezposelnosti, ki dajeta objektivno in poglobljeno oceno gospodarsko-socialnega in zaposlitvenega položaja podjetij in delavcev v njih.

Poslovanje gorenjskega gospodarstva se je v prvi polovici leta drastično poslabšalo. Kljub nekaterim ukrepom ekonomske politike se je nekrito izguba povečala in je za 20 odstotkov višja kot obračunani in izplačani osebni dohodki. Izguba je 24-krat večja kot akumulacija gospodarstva, kar kaže na popolno blokado razvojnih možnosti. Kljub zahtevanemu zmanjšanju dajatev na javno porabo so se le-te v polletju realno povečale. Posledica so razmeroma visoki brutni in nizki neto osebni dohodki. Ohlapna davčna politika je kriva, da je obremenitev za javno porabo neenakomerno porazdeljena med prebivalce Slovenije. Daleč največje breme nosijo delavci. 23 večjih gorenjskih podjetij ima permanentno blokirane račune in so po merilih SDK zreli za stečaj. Zaskrbljuje pa dejstvo, da se je na vladni razpis za sanacijo podjetij prijavilo le devet gorenjskih podjetij. Banke imajo na začetku trgu kapitala monopolni položaj, kar jim omogoča določanje visokih obresti, posledica tega pa je nenormalno visoka cena kapitala.

V polletju se nadaljuje upadanje zaposlenosti in povečevanje brezposelnosti. Za sindikate je zaskrbljujoč predvsem trend padanja zaposlenosti pri zasebnikih, upada pa tudi tako imenovana samozaposlenost. Ob zmanjševanju zaposlenosti v družbenih podjetjih kot posledici stečajev in odpuščanja presežnih delavcev, bi bilo pričakovati porast zaposlenosti v zasebnem sektorju.

Ob teh ugotovitvah smo območni svobodni sindikati na Gorenjskem oblikovali vrsto zahtev. Zavzemajo se za takojšen podpis sporazuma o zagotavljanju socialne stabilnosti v Sloveniji. Terjamo predvsem odgovornost za morebitno realizacijo obveznosti in zadolžitev podpisnikov sporazuma.

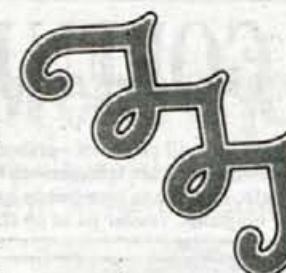
Ministrstvo za pravosodje in upravo se posreduje pobuda za začetek racionalizacijo strokovnih in izvajalcih služb posameznih občin. Racionalizacija naj gre v smeri združevanja teh služb v regiji, da bi dosegli večjo strokovnost in pocenitev poslovanja. Enako velja tudi za bančni sistem, kar naj bi znižalo ceno kapitala.

Gospodarski zbornici Slovenije predlagamo, da izdela program promocije slovenskega gospodarstva v svetu in začne postopek sklepanja trgovinskih sporazumov in organiziranja gospodarskih in trgovinskih predstavnih.

Od izvršnih svetov gorenjskih občin in območne gospodarske zbornice zahtevamo izdelavo projekta, iz katerega bo razviden koncept razvoja gospodarstva. V projekt, ki naj bi ga vodila območna gospodarska zbornica, se poleg gospodarstva vključujejo tudi specializirane institucije v regiji.

Od ustreznih ministrstev in slovenske gospodarske zbornice zahtevamo pripravo, v parlamentu pa sprejem celovitega sistema ukrepov za izboljšanje likvidnostnega položaja podjetij s podprtjem na sprejemu ustreznih in učinkovite zakonodaje pri zavarovanju plačilnega prometa (dolžniško-upniško razmerje).

Ministrstvo za finance predlagamo, da takoj začne z aktivnostmi za temeljito spremembo davčne politike, da bi enakomerne porazdelili bremena javne porabe.

ZSSS
OBMOČNA
ORGANIZACIJA
ZA GORENJSKO

Košarica življenskih potrebščin

Ena od nalog Zveze svobodnih sindikatov je tudi pomoč članstvu pri cenejši preskrbi z osnovnimi življenskimi potrebščinami. Zato smo na osnovi dogovora z Delavsko hranilnico in podjetjem Konzum začeli z akcijo oblikovanja paketa z osnovnimi življenskimi potrebščinami. V paketu so najpotrebejša živila in nekatere druge potrebščine za gospodinjstvo. Izdelki so od domačih proizvajalcev, cene so ugodnejše od tistih v trgovini. Vsebino paketa bo mogoče med akcijo spremeniti.

Prednost paketa je obročno odpalčilo na osnovi kreditne pogodbe, ki jih bodo sindikati podjetij sklepali z Delavsko hranilnico, oziroma nižja cena paketa ob takojšnjem plačilu, to je ob prvi plači do pobavi.

Pogoji za nakup paketa

Sindikalni poverjeniki zberejo v podjetjih naročila in jih pošljejo na naslov Konzum d.o.o. Ljubljana, Linhartova 13 (telefax 061/110-338). **Plačilni pogoji:**
a. plačilo v celoti po prevzemu paketa ob prvem izplačilu plače (v tem primeru je cena paketa 7.000 SIT);
b. plačilo v treh zaporednih mesečnih obrokih po kreditni pogodbi, ki jo sindikati podjetij sklenejo z Delavsko hranilnico. Pri obročnem izplačilu imajo prednost nakup tiste organizacije sindikatov, ki varčujejo svoja sredstva pri Delavski hranilnici, ki tudi sicer omogoča kreditiranje. V tem primeru je mesečni obrok za »košarico« 2.667 SIT.

Vsem naročnikom zagotavljamo dostavo po dogovoru s sindikalnim poverjenikom na sedež podjetja. Vse informacije dobite po telefonu 061/320-963 ali 110-338.

ZVEZA SVOBODNIH SINDIKATOV SLOVENIJE, Ljubljana, Dalmatinova 4
KONZUM d.o.o. Ljubljana, Linhartova 13
DELAWSKA HRANILNICA d.o.o. Ljubljana, Dalmatinova 4

OBJAVLJAMO

PONUDBO SINDIKATOM PODJETIJM: ugoden nakup raznih artiklov pod nazivom Košarica življenskih potrebščin. Reduirano košarico sestavljajo naslednji artikli:

olje 1/1 - pvc	2 kom
sladkor 1/1	2 kg
moka tip 500 5/1	5 kg
testenine razne	3 kg
riž	2 kg
polenta 1/2	1 kom
tune fileti 125 g	2 kom
sardele v olju	3 kom
pašteta 100 g	1 kom
zdrob 1/2	1 kom
sol 1/1	1 kom
kis kisko 9 %	1 kom
grah 200 g	1 kom
čokolino 200 g	1 kom
cedevita	1 kom
paradižnikov koncentrat	2 kom
kava 1/2	1 kom
pudingi	1 kom
fižol rjavi 850 g	1 kom
majoneza	1 kom
gorčica	1 kom
knorr juha	1 kom
goveja kocka 10/1	1 kom
marmelada 1/1	1 kom
čaj šippek	1 kom
pralni prašek 3/1 (Weisser-Riese)	1 kom
toaletni papir 8/1	1 kom
zobna krema	2 kom
milo	1 kom
šam	

Denarna oblast skuša napraviti red na področju hranilništva

Najpomembnejša je varnost prihrankov

V Sloveniji je 8 registriranih in 75 drugih hranilnic, pri slednjih so varčevalci bistveno manj zaščiteni.

Kranj, 16. oktobra - Teze zakona o hranilnicah so na nedavni seji Združenja bank Slovenije naleteli na dokaj različna mnenja, zato so razpravo preložili. Pripombe so imeli zlasti predstavniki združenih hranilnic, iz njihovih besed je bilo moč razbrati, da jim veliko bolj ustreza sedanja "svoboda". V Sloveniji je trenutno 8 hranilnic, ki so bile ustanovljene po novem zakonu o bankah in hranilnicah in z dovoljenjem Banke Slovenije, poleg njih pa še 75 hranilnic; 63 hranilno kreditnih služb pri kmetijskih in 12 pri obrtnih zadružah, ki še niso bile pod ostrom drobnogledom Banke Slovenije. Zanimačko nas je, kako teze ocenjujejo v "radnih" hranilnicah, zato smo se pogovarjali s Slavkom Erzarjem, direktorjem Hranilnice LON v Kranju, ki je bila registrirana in posluje po novem, slovenskem zakonu o bankah ter ima dovoljenje Banke Slovenije.

"Kako ocenjujete teze zakona o hranilnicah?"

"Težnja monetarne oblasti, da napravi red na tem področju, je načelno prava, tako kar mi v naši hranilnici postavlja v ospredje zaščito varčevalca, ki ga ne zanimajo takšne ali drugačne organizacijske oblike in organizacijske spremembe, tudi preprične. Varčevalca zanima soliden servis, obrestna mera in kako varno bo njegovo premoženje. Povsod v Zahodni Evropi so monetarne oblasti na tem področju stroge, povsod je najvišji interes zaščita varčevalca. Konkretnost pri tem ni ogrožena, saj vsaka manjša banka ali hranilnica poišče svoj prostor pod soncem."

Sicer teze vsebujejo pravila, ki jih je morala izpolniti tudi naša hranilnica, organizirana je kot delniška družba. O ustanovnem kapitalu teze ne govorio, po strokovnih ocenah pa je potrebnih vsaj 50 milijonov tolarjev, saj se sicer ekonomski izračun pod to ravnijo ne izide. Pri predmetu poslovanja so naštete prave dejavnosti, moti naše, kar moti tudi naše varčevalce. Ni namreč predvideno zbiranje deviznih prihrankov, s tem imamo težave, ker moramo zavračati varčevalce, ki hranijo v devizah."

"Kaj predlagate?"

"Banki Slovenije smo že predlagali, da bi uvedli devizno varčevanje, pojavlja se vprašanje tečajnih razlik, toda saj nam je vseeno, če bi to delali za državo ali za poslovne banke. Pomembno je, da si varčevalci to želijo in da nam zau-

pajo. Pripovedujem, da imajo devize še vedno v sosednji Avstriji, da zaupanje v poslovne banke ne bo povrnjeno, dokler ne bo privatizacije. Še vedno torej podpiramo tuje banke in hranilnice, ki tako skozi pripravu vrata prihajajo k nam, za državo bi bilo pozitivno, če bi to delale domače hranilnice. Dokler tolar ne bo konvertibil, bi morali najti neko obliko, lahko le začasno."

"Hranilnice naj bi bile organizirane le kot delniške družbe, na kar imajo zadružni hranilnici veliko pripomb?"

"Teze za zakon sicer določeno ne navajajo, da se hranilnice ustanavljajo z določeno območje, intencija Banke Slovenije pa je takšna. Mislim, da bi moralo biti stališče mehkejše na mejnih območjih, saj ni živiljenko, da denimo nekdo iz Medvod ali Komende ne more biti naš varčevalc. Vse ostale določbe, ki govorijo o načinu poslovanja, organizaciji, ustavovitvi in prenehanju hranilnic, pa so prave. Žal ne poznamo boljših oblik organiziranja, kot je delniška družba, tudi v tujini so tako organizirane. Strinjam pa se, da je lahko družna, kadar družbenopolitična skupnost prevzame popolno jamstvo, kar zakon predviča."

Težko rečem, zakaj je toliko pripomb, verjetno zato, ker se bodo morale te hranilnice preobraziti, ker bodo morale stvari postati za vse enake, ker bo obstajal določen red na tem področju. Prepričan sem, da se bo to zgodilo, žal bo medtem pre-

teklo preveč časa. Predvideno je bilo, da bo skupščina zakon obravnavala konec oktobra, glede na dogajanje v skupščini je vprašanje, kdaj bo sprejet. Prehodno razdobje bo predlogo, vmes se lahko zgodi marsikaj. Pozitivno je, da je Banka Slovenije že uvedla t.i. obvezno rezervo za vse, vendar pa bi morali izenačiti tudi ostale pogoje poslovanja."

"Kakšne so še razlike?"

"Hranilnice, ki registracijo imajo, izpoljujejo kadrovske, tehnične in organizacijske pogoje, ki jih predvideva 15. člen zakona. Ne pravim, da jih vse druge ne, predpostavljam pa lahko, da so razmere pri tistih, ki še niso bili pod drobnogledom, lahko zelo razlike."

Druga stvar pa je jamstvo, ki je pri hranilnicah, ki še niso dobile dovoljenja Banke Slovenije, zelo različno. Če so bile ustanovljene kot d.o.o., je jamstvo zelo slabo, saj je ustanovni kapital nizek, drugih jamstev pa ni, v tem pogledu je varčevalc slabu zaščiten."

"Torej se še vedno lahko ponovi zgoda banke Les?"

"Možno, če vsi varčevalci naenkrat izgubijo zaupanje. Banka Slovenije je od nas zahvalila dodatno zavarovanje vseh poslov, kar je za varčevalce zelo pomembno, saj iz naslova varčevanja ne izgubijo

nič, če hranilnica zaide v težave. Zavarovanje je torej dvojno, saj na eni strani odgovarja hranilnica kot delniška družba z vsem svojim premoženjem, z ustanovnim kapitalom in rezervami, čemur zakon pravi jamstveni kapital, na drugi strani pa so vse hranilne vloge in depoziti dodatno zavarovani. To seveda predstavlja določen strošek, zato pa pravim, da vse hranilnice trenutno nimamo enake položaja. Poleg zavarovanja so razlike tudi pri obsegu poslov, naši so omejeni, pri hranilnicah, ki nimajo dovoljenja Banke Slovenije, teh omejitev ni, delajo s komerkoli, brez vseh omejitev."

"Banka Slovenije je ustavila izdajanje dovoljenj?"

"Kolikor vem, so bile vloge zelo različne, mnoge niso izpolnjevale vseh pogojev, bistvena pa je določba veljavnega zakona, da je za ustanovitev hranilnice potrebnih 1,5 milijona tolarjev, kar je prenizačeno. Mislim, da sta bila ustanovni kapital in organiziranost poglavitna razloga, da je prišlo do tega. Teze nevega zakona govorijo denimo tudi o kapitalskih povezavah med ustanovitelji, preprečujejo "družinske" hranilnice, na kar so tudi drugi po svetu zelo občutljivi, avstrijska zakonodaja je v tem pogledu zelo jasna."

"V pravih hranilnicah so potem takem hranilne vloge veliko bolj varne kot v hranilno-kreditnih službah, mnoge so si nedvomno zaradi tega nadale ime hranilnica ali celo banka, čeprav to še zdaleč niso. Ljudje pa te razlike slabu poznavajo?"

"Razpoznavnost bi vsekakor moral doseči. Ne samo objaviti, kakšne so razlike v jamstvu, kar sodi k varstvu potrošnikov, temveč tudi vidno označiti, katera hranilnica je res hranilnica in katera le hranilno kreditna služba. Potem pa naj se ljudje sami odločajo, kakšna bo varnost njihovih prihrankov." ● M. Volčjak

GOSPODARSKI KOMENTAR

MARIJA VOLČJAK

Lesove zgodbe še ni konec

Poletom Elanove banke Les je že nekoliko utonil v pozabovo, vendar pa zgodbe še zdaleč ni konec, kar si seveda najbolj vröče želijo njeni varčevalci. Teh je natančno 2.472, največ na Gorenjskem, zlasti v okolici Begunj. Vseh hranilnih knjižic je bilo res približno 12.000, toda na mnogih so bili zelo majhni zneski, zato so jih varčevalci zaključili. Vsi drugi nikakor na drži križem rok, še naprej vneto trkajo na številna, tudi na najvišja državna vrata, da bi prišli do svojega denarja, saj imajo nekateri na Lesovih hranilnih knjižicah kar visoke zneske. Zelo dejaven je odbor, ki ga v Begunjah vodi Alojz Šusteršič. Njegova mapa je že tako zajetna, da bi na sodiščih težko našli zajetnejši spis. Pravi, da so nekateri ministri prejeli že po 200 dokumentov, da je imel samo s fotokopiranjem že za 208 tisoč tolarjev stroškov. Ko listam po zajetini dokumentaciji, se počasi lušči spoznanje, kako Lesove varčevalce poslujejo od vrat do vrat z meglemimi obljubami, da bi jih pomirili. Občutek imam, da je do sedanje vlade še težje priti kot do prejšnje, gremko pravi Šusteršič.

Kaj si torej lahko obetajo Lesovi varčevalci? Vsekakor delitev iz Elanove stečajne mase, z njo naj bi po letnini preložiti začeli novembra, glavna delitev naj bi bila decembra. Po nekaterih izračunih naj bi dobili 17,4 odstotka denarja, vendar to še ni zanesljivo, saj odstotek še ni določen. Pri tem varčevalcem zamudne obresti ne bodo koristile, saj je omejena vsota, ki jo bodo razdelili.

Še kaj drugega oziroma še preostalih 82,6 odstotka? Trkanje na ministrsko in vladna vrata kot vse kaže ne bo obdrodilo sadov. Toliko bolj, ker je v zadnjem pismu iz vladnega kabinta konec letosnjega julija jasno zapisano, da je bila "banka" Les ustanovljena kot podjetje in potem takem to ni bila banka, zato ne obstaja pravna podlaga za uveljavljanje zahtevkov do države iz naslova subsidiarnega jamstva. Z njim se je Les torej neupravičeno kitil, takšno obvestilo se je 17. maja 1990 pojavilo tudi na vratih banke Les v Begunjah in nemudoma izginilo, ko se je eden od varčevalcev pri vladni pozanimal, ali to res drži. Varčevalci so bili s takšnim pismom zavedeni, kar jasno piše tudi v omenjenem pismu iz vladnega kabinta.

Ob koncu je dopisan še nasvet, da bi bilo problem primerno reševati v okviru bančnega sistema, tudi s pomočjo države. Žal je tudi takšen poskus že propadel, kaj bo prinesla sanacija bank, pa seveda lahko le ugibamo. Zanimiv pa je tudi nasvet v pismu, da v kabinetu predsednika vlade ne razpolagajo z vsemi podatki, na osnovi katerih bi lahko ugotovili, ali so bile pri registraciji podjetja Les d.d. narejene pomanjkljivosti s strani registrskega sodišča, o čemer bi dokončno sodbo lahko izreklo le pristojno sodišče.

Jutri začetek sejma Narava Zdravje

Ljubljana, 20. oktobra - Od 21. do 25. oktobra bo na ljubljanskem razstavilišču 23. sejem Narava Zdravje. Na njem bo sodelovalo skupno okrog 300 razstavljalcev iz 15 držav, v okviru sejma pa bosta tudi dve strokovni razstavi.

Novost med več kot 50 proizvajalcem zdrave hrane in svetovalci za ohranjanje zdravja bo klinika za hipertenzijo, ki bo dajala informacije o zdravljenju zvišanega krvnega pritiska. Več kot 70 razstavljalcev bo prikazalo uporabo zelišč, izdelkov za nego telesa in kozmetiko. Domus pa bo predstavil možnosti za bolj zdrav način življenja in mednarodni program Cindi za preprečevanje in kontrolo kroničnih nenalezljivih bolezni. Strokovnjakom bosta namenjeni razstavi medicinske opreme in laboratorijske tehnike (Medilab) ter rehabilitacijske tehnike in pripomočkov za invalide (Rehatech). V okviru slednje razstave bodo predstavili tudi projekt dodatnega zdravstvenega varovanja. ● S. Saje

H R A N I L N I C A

RAZPISUJE

nagradi natečaj za prispevke na teme iz varčevanja in hranilništva:

- I. Hranilništvo na Gorenjskem po letu 1990
- II. Varčevanje v Hranilnici LON d.d.: Tolar na tolar...
- III. Varčevalni slogan za Hranilnico LON

Za razpisane tri teme bo Hranilnica LON najboljšim prispevkom poddelila trikrat po 5 nagrad:

1. nagrada: 5.777,00 SIT
2. nagrada: 3.777,00 SIT
3. - 5. nagrada: 1.777,00 SIT

Ker je v varčevanju pomemben vsak tolar in ker ima Hranilnica LON d.d. na sedežu v Kranju telefonsko številko 223-777, nagrade niso v zaokroženih zneskih!

Hranilnica LON vabi k sodelovanju v natečaju vse osnovnošolce, srednješolce in študente, ki jih zanima varčevanje in sodelujejo v programu varčevanja Hranilnice LON.

Prispevki pod točko I. in II. naj obsegajo največ do tri tipkane strani, pod točko III. pa največ 10 predlogov.

Avtorji v vsakem prispevku obvezno vključijo podatke: priimek in ime, naslov, telefon, šola in razred šolanja.

Vse prispevke bo pregledala in ocenila strokovna komisija, nagradni natečaj za najboljše prispevke o hranilništvu, varčevanju in Hranilnici LON pa traže do vključno 31. OKTOBRA - SVETOVNEGA DNEVA VARČEVANJA.

Prispevke pošljite na naslov: Hranilnica LON, d.d. Koroška 27, Kranj. Rezultati nagradnega natečaja bodo objavljeni v Gorenjskem glasu novembra 1992.

LON - na Ljubezni Osebni Način opravljen denarni servis.

Novosti pri AMZS

Polnopravno članstvo v vseh organizacijah

Ljubljana, 16. oktobra - Avto-moto zveza Slovenije je aprila postala polnopravna članica Mednarodne organizacije za turizem (AIT), 9. oktobra članica FIA, v nedeljo pa tudi članica FIMA. Članstvo v AIT je hkrati tudi pogoj, da je AMZS po daljši prekiniti od odcepitve od AMSJ lahko ponovno začela izdajati knjižico za mednarodno touring pomoč.

To pravzaprav pomeni, da so slovenski vozniki pri potovanjih v tujino odslej izenačeni s člani tujih avtomobilskih klubov. Sicer pa AMZS še naprej ostaja organizacija, ki je z vsemi svojimi dejavnostmi usmerjena k večji varnosti v cestnem prometu, z nekaterimi aktivnostmi (brezplačni tehnični pregledi, nasveti in podobno) pa skuša dvigovati tudi tehnično kulturo. Med prednostne naloge uvrščajo zastopanje upravičenih interesov slovenskih voznikov doma in v tujini, kamor sodi tudi izdaja nove knjižice. AMZS v tem primeru nastopa kot garant pri tujih avto-moto klubih. Touring pomoč obsega hitro pomoč pri popravilu vozila, nakupu re-

zervnih delov, prevozu in vrnilvi vozila v domovino, pravno pomoč in podobno. Način plačila v tujini se opravlja preko kreditnih pisem. Skupna vrednost pisem in kuponov je 2600 švicarskih frankov, storitev pa član po vrtnitvi v domovino plača v tolarjih. Član lahko zaprosi tudi za dodatni kredit, pri nakupu knjižice pa plačajo fizične osebe 2.730 in pravne 4.300 tolarjev.

AIT je mednarodna organizacija, ki združuje več kot 60 milijonov članov, največji vpliv pa ima regija I, kamor sodi tudi Slovenija. V regiji I je okoli štirideset organiziranih avtomobilskih in touring klubov.

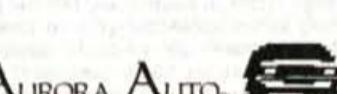
Marko Voljč v klubu Dvor

Kranj, 1. oktobra - V četrtek, 22. oktobra, bo gost kluba gorenjskih direktorjev dr. Marko Voljč, novi direktor Ljubljanske banke, pogovor z njim bo vodil Emil Milan Pintar. Beseda bo tekla o projektu sanacije bank, o politiki do podjetij, ki ne morejo vračati posojil, o zavarovanju dolgov, o garancijah itd. V malokateri družbi sta ena banka in gospodarstvo tako tesno prepletena, saj praktično obstaja vzajemno lastništvo (cross sharing), sanacija bank in gospodarstva sta zelo tesno povezana, politika bank pa odločujoča za številka podjetja, zato bo pogovor tudi tokrat izredno zanimiv in aktualen. Redni mesečni klubski dan gorenjskih direktorjev to tokrat potekal v Alpskem letalskem centru v Lescah.

Poslovna konferenca na Bledu

Bled, 1. oktobra - Gospodarska zbornica Slovenije bo s sodelovanjem ameriškega poslovnega sveta za jugovzhodno Evropo, ameriško ambasado in fondacijo Pharos pripravila poslovno konferenco, ki bo te dni potekala v hotelu Toplice na Bledu. Začela se bo 20. oktobra (danes) ob 9. uri, z govorji predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška, predsednika GZS Ferija Horvata in predsednika ameriškega poslovnega sveta Richarda Frankenhermerja. Poslovna konferenca naj bi pospešila sodelovanje slovenskih podjetij z ameriškimi.

NOVI MITSUBISHI
COLT
KONČNO V SLOVENIJI
(cena do reg. ok. 23.500 DEM)

CENE VOZIL DO REGISTRACIJE:

MITSUBISHI	
COLT (stari tip) - KAT	- 21.000 DEM
LANCER 1.5 - KAT	- 24.000 DEM
GALANT 1.8 TD	- 38.000 DEM
SIGMA 30 V6 - 24	- 89.000 DEM
PAJERO (star model)	- 36.000 DEM
PAJERO (novi model)	- 53.000 DEM

DAIHATSU

CHARADE TS	- 89.000 ŠIT
APPLAUSE 16X	- 21.500 DEM
FEROZA (KAT)	- 31.500 DEM

Obiščete nas lahko v prodajnem salonu na Slovenčevi 24 v Ljubljani, vsak dan od 9. do 16. ure. TEL.: (061) 182-444 int. 245

Strokovni seminarji za krovce

Firma Bramac vabi na brezplačne enodnevne seminarje

Mešano slovensko-avstrijsko podjetje Bramac iz Škocjana pri Dobruški vasi, ki je začelo poslovali maju meseca lani, izdeluje klasične strešnike, ki poleg svoje estetske oblike prinašajo vse dobre lastnosti, ki so pri strešnikih samoumevne. Dosej so naredili okoli enajst milijonov kosov strešnikov, ki so izdelani iz povsem naravnih in okolju prijaznih materialov. Za obrtnike - krovce je verjetno zanimalo informacija, da podjetje že nekaj časa organizira brezplačne seminarje, na katerih prijavljene seznanijo z vsemi podrobnostmi glede lastnosti strešnikov, dodatnih delov, načinom polaganja raznih delov (izdelava suhega slemena, grebena in žlote, montaža oddušnikov in antenskih priključkov, kapnih rešetk proti pticem itd.). Seminarji so enodnevni, sestavljeni pa so iz teoretičnega in praktičnega dela in so tudi brezplačni.

Vsek udeleženec seminarja dobi ob zaključku tudi Bramacovo potrdilo, da je strokovno usposobljen za pokrivanje strel s temi kakovostnimi strešniki, ki na primer omogočajo na strehi vgraditev kar 48 različnih pripadajočih dodatnih delov. Dosej se je takega seminarja udeležilo že 35 krovcev iz vse Slovenije. Informacije lahko dobite na podjetju Bramac v Škocjanu vsak dan in sicer po telefonu 068/22-016, faks: 068/76-290. Kontaktna oseba je Marko Starc.

Med novostmi, ki jih bodo v naslednjem letu deležni člani AMZS, gre omeniti novo avto-karto Slovenije, ki je z nekaterimi popravki in dopolnitvami izdana že drugič v tem letu. Ostale ugodnosti vključujejo deset odstotkov popusta pri tehničnih pregledih (kar so letos ponovno uveli po nekaj letih), enkraten brezplačen prevoz v nesreči poškodovanega vozila na območju Slovenije in prevoz pokvarjenega vozila do 80 kilometrov. Za službo Po-moč-informacije član v knjižici dobi štiri kupone, ki zadoščajo za štiri ure mehaničnih storitev ali 10 kilometrov vožnje z vozilom SPI. Precej prihranka imajo člani pri kasko zavarovanju vozila, kjer imajo na osnovi članstva 10 odstotkov popusta pri vseh slovenskih zavarovalnicah, brezplačno pa bodo prejemali tudi Motorevijo. Med koristnimi novostmi je letos možnost najetja vozila pri Kompas Hertz z desetodstotnim popustom, če ima član vozilo v okvari in dvajset odsto-

tnim, če je vozilo poškodovanovo v nesreči.

Preglede vozil v Sloveniji opravlja več kot 30 pooblaščenih organizacij, ki letno pregledajo 725.000 vozil, od tega jih zaradi 460.000 različnih pomanjkljivosti zavrnijo 232.000. Pri tem ustvarijo tudi nekaj dohodka, ki ga namenjajo posodobitvi opreme. Pri AMZS menijo, da je nesprejemljivo, da pooblaščila za opravljanje tehničnih pregledov izdajamo na veliko, saj tako pristajamo na znižanje kriterijev in neobvladljivo anarhijo, kakršno imamo na področju avtošol.

AMZS letos nastopa kot edina pooblaščena organizacija, ki izdaja mednarodne certifikate za tranzitne prevoznike. Višina članarine za prihodnje leto še ni znana, včlanjevanje pa se bo tako kot vsako leto začelo prvega decembra. ● M. Gregorič

Pomoč Evropske banke

Ljubljana, 15. oktobra - Slovenijo so obiskali predstavniki Evropske banke za obnovo in razvoj, ki so na novinarski konferenci predstavili načrt sodelovanja, predvsem na področju malega gospodarstva.

Slovenija je za razliko od drugih držav na območju bivše Jugoslavije že vključena v Evropsko banko za obnovo in razvoj, njen predstavnik Antonio J. M. Mendes je dejal, da ima največ razvojnih možnosti, pogoj pa je privatizacija podjetij. Evropska banka je pri tem pripravljena finančno pomagati, saj je bila pred dvema letoma prav za pomoč državam pri prehodu v tržno ekonomijo. V Sloveniji bo štiri mesece ostal njen svetovalec Ton Brunsdorf, ki bo pregledal delovanja sklada za razvoj malega gospodarstva in ocenil gospodarske razmere.

Predstavili so načine posredovanja denarja v Slovenijo s pomočjo tujih in domačih bank ter državnih skladov. Evropska banka denar seveda namenja le investicijah in Slovenija lahko pričakuje približno 100 milijonov dolarjev letno, seveda pa bo poraba tega denarja strogo nadzorovana. ● M. Ahačič

TOBO AVTOSERVIS d.o.o.
NOVOVAŠKA C. 67, ŽIRI
tel. / fax 064 692 152

Vam po ugodnih cenah nudi vse avtomehanične storitve, nastavite podvozij ter montažo in centriranje gum.

PONUDBA NOVIH VOZIL:

FIAT UNO 45 i.e.	16.400 DEM
FIAT UNO 70 i.e.	19.600 DEM
DAIHATSU CHARADE 1.3 KAT	20.300 DEM
DAIHATSU CHARADE 1.0 LT	16.400 DEM
SUZUKI SWIFT 1.3 GL	20.300 DEM
SUZUKI VITARA 1.6 HTOP	29.900 DEM
HONDA PRELUDE 2.0 MOD. 91	40.700 DEM
HONDA CIVIC 1.5 i DX MOD. 92	25.300 DEM
HONDA CIVIC 1.6 ESI MOD. 92	32.300 DEM
HONDA CIVIC 1.6 3 D VTEC MOD. 91	27.300 DEM
MAZDA 323 F 1.6i GLX MOD. 92	27.900 DEM
MITSUBISHI EXPO 1.9 VAGON	35.800 DEM

MOŽNA DOBAVA TUDI ZA OSTALA VOZILA.
CENE SO DO REGISTRACIJE. NAKUP JE MOŽEN DELNO NA KREDIT.
ČE VOZILA NI V ZALOGI, SO DOBAVNI ROKI KRATKI.

BALT

BALT BIRO
Kidričeva 26/c
64270 Jesenice
tel.: 064/861-204

Delovni čas: od 8. do 15. ure, sobota od 8. do 12. ure

PONUDBA NOVIH VOZIL:

FIAT UNO 45 i.e. 16.400 DEM
FIAT UNO 70 i.e. 19.600 DEM
DAIHATSU CHARADE 1.3 KAT 20.300 DEM
DAIHATSU CHARADE 1.0 LT 16.400 DEM
SUZUKI SWIFT 1.3 GL 20.300 DEM
SUZUKI VITARA 1.6 HTOP 29.900 DEM
HONDA PRELUDE 2.0 MOD. 91 40.700 DEM
HONDA CIVIC 1.5 i DX MOD. 92 25.300 DEM
HONDA CIVIC 1.6 ESI MOD. 92 32.300 DEM
HONDA CIVIC 1.6 3 D VTEC MOD. 91 27.300 DEM
MAZDA 323 F 1.6i GLX MOD. 92 27.900 DEM
MITSUBISHI EXPO 1.9 VAGON 35.800 DEM

SVETOVNI TEDEN VARČEVANJA:
23. 10. - 30. 10. 1992

OSOJILNICA - BANK

*Vaš partner
v vseh bančnih zadevah*

ZLIT

VABI V TOVARNIŠKO TRGOVINO V TRŽIČU
(ob tovarni - vhod »trajbah«)

MASIVNO IN TAPECIRANO POHIŠTVO,

30 % POPUST

pri plačilu Zlitovih izdelkov v gotovini

KREDITI - DOSTAVA

Odpri: 9. - 17., sobota od 9. - 12. ure

PREMIKAMO NEPREMIČNINE

ARRON
NEPREMIČNINE

Izredna priložnost! V centru Jesenic nujno prodam novo zgrajeno stanovanjsko hišo s tremi poslovнимi prostori v pritičju in dvema že vpeljanimi obrtnima dejavnostima. Površina 150 m², stanovanjska površina 2 x 80 m². Cena: 230.000 DEM. TEL: 84-690

Uspešno posredujemo pri:
- nakupu in prodaji,
- zamjenjavi ter
- najemu in oddaji
vseh vrst nepremičnin na Gorenjskem.

Strokovno svetujemo in uredimo vso potrebno dokumentacijo. Po-srednisko plačilo gre na račun prodajalcev in najemnikov. Ti so tudi udeleženci nagradnega zrebanja.

Kranj, Likozarjeva 1a,
telefon: 214-674,
telefax: 211-887

PO, SR in PE od 9. do 12. ure,
TO in ČE od 16.30 do 19. ure.

Turistično društvo Bohinj oddaja v najem:

- **GOSTINSKI OBJEKTI NA PRIREDITVENEM PROSTORU POD SKALCO**
- **GOSTIŠČE DANICA V BOHINJSKI BISTRICI**

Objekti se dajejo v najem za dobo petih let. Rok za prijavo je do vključno 28. 10. 1992. Podrobnejše informacije o najemnih pogojih dobite na sedežu Turističnega društva Bohinj.

- **STANOVANJA RAZLIČNIH VELIKOSTI PRODAMO:** v Ljubljani, Domžalah, Kamniku, Kranju, Jesenicah, Golniku, Tržiču, Škofji Loki, Laškem pri Celju, Mozirju, Mariboru, Sevnici, Piranu, Logatu, Postojni, Kopru, Ivančni Gorci.
- **STANOVANJA KUPIMO:** v Ljubljani in Kranju
- **NJIVE PRODAMO:** v Mariboru, Ljubnem, Šentjurju, Rakitni, Ha-lozah, Begunjah
- **GOZDOVE PRODAMO:** v Kranju, pod Kravcem
- **KMETIJE PRODAMO:** v Kranju, med Laškim in Rimskimi Toplicami, Šentjurju pri Celju
- **PARCELE ZA GRADNJO HIŠ IN VIKENDOV PRODAMO:** v Kranju, nad Trstanikom, med Krškim in Kostanjevcem, v Velenju, na Golniku, v Medvodah
- **POSLOVNE PROSTORE PRODAMO:** postojče s prenožiči 20 km iz Ljubljane, gostinske lokale v bližini Kranja, Ljubljane, v Kranjski Gori, nad Tržičem, na Ravnah na Korškem
- **VIKEND PRODAMO:** zidane Radence, v Mokronogu, nad Krko in v Slovenskih Konjcih, počitniško hišo nad Trbovljami, pod Kravcem, nad Begunjami, v bližini Ankaran, nad Tržičem in v Tuhinjski dolini; več vikendov na Hrváškem ob morju menjamo za nepremičnine v Sloveniji in obratno.

GORENJSKI GLAS
GORENJSKI GLAS

Residence d.o.o.

64220 Bled, Koroška 11

V zalogi imamo večjo količino

MOŠKIH BUND IN COLLEGE JAKN

v različnih barvah in številkah.

Cena brez prometnega davka je</

Ko je (ni) kupec kralj

Pišite nam, povetje dobre in slabe primere, rubrika bo takšna, kakršno boste napravili sami. Tokrat objavljamo nekoliko daljši prispevki na temo plačevanja elektrike.

Sta Elektro Slovenije in vlada res dobrotnici?

V zadnjih dneh smo priča množičnemu hvalisanju vseh javnih občilnih o nadzoru dobodelnem ukrepom vlade in Elektro Slovenije (ELES) za nas "navadne" zemljane - porabnike električne energije. Je bil res sklenjen kompromis med vlado Slovenije in ELES-om, da slednja za en mesec preizšte spremembene cene električne energije poletne sezone v zimsko. Bo s tem ELES porabnikom podaril mesečno razliko med ceno letne in zimske sezone, vendar pa resil pred prehitro inflacijo - o tem se bralci odločite sami, kajti vse je le ponovno pesek v oči.

Predej si ogledamo učinke pojavljanja poletne sezone v oktobru, poglejmo, kakšna je bila politika ELES-a v preteklih letih. Nekaj let nazaj so ob prehodu iz zimske sezone (VS) v poletno (NS) avtomatično razglasili cene VS za veljavne nove cene v NS. Ker po takšnem sistemu povisitev cen ni bilo več sprejemljivo, so se letos marca odločili za zamenjavo sistema, tako da so vzeljali sistem, ki je s 1. aprila 1992 uveljavil cene za poletno sezono (nižje cene), obenem pa so že s 7. marca 1992 ta sistem povrnil v uvedbo plačevanja priključne moči le v obdobju NS, s katro ceno predhodnega sistema (namesto 29,931 SIT/kW, kolikor bi znašala po starem sistemu, na 97,46 SIT/kW). To spremembo so res upoštevali 1 mesec pred potekom VS (marca 1992). Torej so se marca odpovedali 393,84 SIT (za priključek s 25A glavnimi varovalkami). Sedaj, oktobra, pa ta mesec nadomeščajo v bodo iz tega vira zaračunalni za isto priključno moč 1054 SIT. Ali bo inflacija od marca do konca oktobra res 267,6 odstotka? Poleg razlike 660,16 SIT za mesec marec - oktober, smo plačali še 6 razlik na račun prihajajoče VS. Ker pa vrč hodi po vodo le, dokler se ne razbije, sedaj pričakujemo nov "pravičnejši" obračunski sistem. Zakaj? Ce bi sedaj uveljavili VS, kot je bilo predvideno marca, bi se cene za KWh električne energije povečala za 50 odstotkov, ukinjen pa bi bil prispevek za priključno moč, s tem bi vladni prikaz mesečne inflacije porasel, ELES pa bi zaradi tega dobil po tem prehodu manj denarja, torej bi stroški potrošnikov električne energije padli in bi prislo dejansko do deflacji.

Poglejmo si izračun vrednosti porabe odjemnega mesta s priključno močjo 25A in dvotarifnim števcem z vzorčnim primestrom, da je mesečna poraba 300 kWh, od tega 50 odstotkov VT (prva tarifa) in 50 % MT (druga tarifa).

TOPICE DOBRNA

na sejmu NARAVA-ZDRAVJE

od 21. do 25. oktobra 1992 v HALI A2/25.

HOTEL DOBRNA HOTEL ŠVICARIJA VILA HIGIEA ZDRAVILIŠKI DOM

* polni penzion za eno osebo v dvoposteljni sobi * posvet z zdraviliškim zdravnikom * dnevno pitje zeliščnih čajev * kopanje v termalni vodi v bazenih ali kabinah * vsak petek in soboto nočno kopanje * predavanja * "za vsakogar nekaj" * družabne in kulturne prireditve * kreativne delavnice za otroke *

V novembri in decembru izjemni popusti:

PLAČATE 5 - BIVATE 7 DNI

Telefon: 063/778 110, 778 023

Za vaše zdravje in oddih

ljubljanska banka Gorenjska banka d.d., Kranj

NAGRADNI KVIZ

Nagradno vprašanje št. 5:

Ljubljanska banka - Gorenjska banka d.d., Kranj ima svojo poslovno enoto v Cerklijah, urejeno v hiši, ki je bila last znamenitega slovenskega politika, župana Ljubljane in častnega doktorja ljubljanske univerze, rojenega 19. septembra 1851 v Trzinu. Leta 1870 je začel delati kot uradnik praške banke Slavija v Ljubljani, kasneje v Pragi. Službeno pot ga je vodila v Brno, Dunaj, Zagreb, Trst. Že vpeljano banko je leta 1878 preselil iz Trsta v Ljubljano, kjer je začela uspešno poslovanje.

Kdo je bil znameniti Slovenec?

D) Anton Tomšič
E) Ivan Hribar
F) Matija Koželj

PRVA NAGRADA - 500.-DEM

Vprašanja oktobrskega kviza so povezana z denarem, vrednostnimi papirji in zgodovino bančništva. Izmed prispevkih pravilnih rešitev bo izbraneh 15, ki bodo prejeli:

1. nagrada - 500.- DEM
2. - 5. nagrada - 100.- DEM
6. - 15. nagrada - praktična darila za lažje finančno poslovanje.

Kej bo prvih pet nagrad izplačanih v obveznicah Republike Slovenije, prva emisija (RSL 1), so dejansko nagrade vredne več kot 500.- oz. 100.- DEM, saj ta obveznica drži borzni tečaj nad 115,0. Vse nagrade prispeva LB - GORENJSKA BANKA d.d. Kranj, ki je kviz pripravila skupaj z GORENJSKIM GLASOM.

KUPON

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

KO ŽELITE SVOJEMU KAPITALU DATI DRUGAČNO OBLIKO

Nove delnice Ljubljanske borze

Ljubljana, 16. oktobra (STA) - Ljubljanska borza bo izdala drugo emisijo svojih delnic in sicer 200 delnic, posamična bo stala 10.000 tolarjev, kolikor so bile pri prodaji vredne delnice pre emisije.

Vplačevanje nove emisije delnic v vrednosti 2 milijona tolarjev se bo začelo v pondeljek. Upravni odbor borze je sklenil, da znaša vplačana vrednost za posamezne delnice druge emisije 6.500 mark v tolarški protivrednosti. Delnice pre emisije so bile vredne 1.428 mark, z novo so se podrazile na 6.500 mark, s tem se je povečala vrednost vlog delničarjev. Pravico do nakupa novih delnic imajo samo dosedanjih delničarji, vplačilo bo v treh krogih potekalo pol leta.

Ustavljeni bančni avtomati

Kranj, oktobra - Bančne avtomate Ljubljanske banke so minuto nedeljo ustavili za šest ur, ponovno bodo to napravili v soboto, 24. oktobra od 23. ure do 3. ure naslednjega dne. Ustavlajo jih zaradi vzdrževalnih del, vključujejoči nameščen sistem nepreklenjenega električnega napajanja in obdelave prenašajo na zmogljivejši računalniški sistem, ki bo zagotovil stabilnejše in hitrejše delovanje. V Sloveniji je namreč že 72 bančnih avtomatov.

Tako visoka cena priključne moči se pri prehodu iz ene obračunske sezone v drugo, pokaže kot pravična šele, če bi bila na odjemnem mestu mesečna poraba večja od skoraj 500 kWh. Kakšen standard pa rabi porabo 500 kWh na mesec?

Večkrat slišimo poziv, naj varčujemo z električno energijo.

Cimboli varčujemo, tem dražje

plačujemo 1 kWh. Ali imamo energije preveč ali premalo? Iz zgornjih številk pa porabnik ne ve, ali naj varčuje ali troši.

Prepričan sem, da bo novi sistem, ki ga napovedujejo, za prej prikazani primer porabe električne energije na mesec za zimsko sezono, še dražji od sedaj podaljšanega preplačanega sistema.

Da ne bo prispevek izvenel samo kot kritika brez kakršnegakoli predloga, predlagam, da naj cena za 1 kWh vsebuje, če že ne 100 % del, pa vsaj nad 80 % končnega zneska za porabljeno energijo. Takrat bom lahko izračunalni, koliko lahko prihranimo z varčevanjem. ● J. T.

ZAVAROVALNICA
MARIBOR d.d.
ZAVAROVALNA AGENCIJA

PANTA ins d.o.o.

LJUBLJANA, Dunajska 113
tel.: 061/372-729, fax: 061/372-971
KRANJ, Kidričeva 47
tel.: 064/217-087

MEGAMILK

jesen s prijatelji
Ne dopustite, da bi jesen minila
ne da bi imeli kaj od nje.
Vabimo vas v veselo družbo v

DOLENJSKE TOPICE ŠMARJEŠKE TOPICE ZDRAVILIŠČE STRUNJAN HOTEL GARNI OTOČEC

V ZDRAVILIŠČIH:

- polni penzion ● prvi zdravniški pregled ● kopanje v termalni ali ogrevani morski vodi ● vsakodnevna jutranja gimnastika ● sprehođi ali izleti ● izbiro tipa prehrane, vseh vrst diet ● otroški vrtec, slikarska delavnica za vnučke ● družbeni program ● kostanjev piknik, trgovate ali nabiranje gozdov.

VELIKO MOŽNOSTI NA OTOČCU

Če ste zelo aktivni, si želite veliko razgibavanja na prostem, kolesarjenja, pri tem pa bi si želeli tudi sproščajočih kopeli v termalni vodi, potem vam predlagamo, da se odločite za oddih v hotelu Garni na Otočcu. S seboj lahko priprelite tudi vaše hišne ljubljence. Organiziran prevoz v Šmarješke ali Dolenske Toplice in nazaj na Otočec večkrat na dan. Na bregu Krke je urejen rekreacijski prostor, trim steza, pozimi vam bo na voljo urejena tekaška proga, pokrita jahalnica. Popeljali se boste na izlet s čolnom ali kolesom, nabirali bomo gobe, povabili vas bomo na pokušino vin, kostanjev piknik in svečano večerjo v Grad Otočec.

Ni draga. Nudimo vam popuste in ugodne plačilne pogoje. Poklicite nas.

OBIŠČITE NAS NA SEJMU NARAVA IN ZDRAVJE V HALI A2.

Na sejmu vam predstavljamo:
- počitniški priročnik za veselo in bolj zdravo jesen.
- preventivne in zdravstvene programe v KRKNIH ZDRAVILIŠČIH.
- BIODINAMIČ, najusodobnejšo aparatu za diagnostiko
- v programiranju preventivnih programov in
HEMOUCIE: nebolečo metodo za hitro določanje sladkor-
ja in hemoglobina v krvi
(aparatu predstavlja FOKUS MEDICAL iz Zuricha).
- multivitaminika in osvežilne napitke KRKE ZELIŠČ.
- Zvezko društva za boj proti sladkorni bolezni.

Koliko je vreden tolar

menjalnica	valuta, nakupni / prodajni tečaj		
	DEM	ATS	HRD
Anbanka Kranj (Tržič, Jesenice)	58,50	59,40	8,23
Aval Bled	58,50	59,50	8,25
COPIA Kranj	-	-	-
CREDITANSTALT N. banka Lj.	58,60	59,60	8,30
D-D Publikum Kranj	58,70	59,49	8,25
EROS (Starý Mayr), Kranj	59,10	59,80	8,30
Geoss Medvode	58,80	59,70	8,20
Hranilnica LON, d. d. Kranj	58,55	59,45	8,20
HIDA - tržnica Ljubljana	59,00	59,60	8,34
Hipotekarna banka, Jesenice	58,30	59,40	8,18
INVEST Škofja Loka	58,40	59,40	8,28
LB - Gorenjska banka Kranj	57,70	59,75	8,04
Lorema Bled	-	-	-
Merkur - Partner Kranj	58,02	59,40	8,24
MIKEL Stražišče	59,10	59,55	8,30
Otok Bled	58,40	58,95	8,24
Poštna banka, d. d. (na pošti)	58,00	58,90	8,00
SHP - Slov. pos. in hran. Kranj	58,50	59,70	8,25
SKB Kranj (Radovljica, Šk. Loka)	58,60	58,80	8,33
Sloga Kranj	58,50	59,40	8,20
Slovenijaturist (Jes., Boh. Bistrica)	58,52	59,30	8,32
WILFAN Kranj	58,25	59,60	8,35

Pri nakupu in prodaji SKB zaračuna 1 % provizije, pri prodaji DEM 5000 ali več pa 2,5 %.

V Gorenjskem glasu redno (zastonji) objavljamo menjalniške tečaje, ker je menjalnic vse več, je tabela seveda vse bolj zanimiva. Želimo si seveda, da bi bila v pomoč našim bralcem pri menjavi denarja. Toda konkurenco si pri nas žal nekateri še vedno predstavljajo po svoje. V redakciji smo namreč dobili že kar nekaj opozoril, da tečaji v naši tabeli ne držijo, da nam nekateri menjalnici po telefonu sporočajo nižje tečaje od dejanskih, da se nam torej zlažejo. To seveda težko preverimo, saj bi morali dvakrat tedensko obiskati vse menjalnice. Najbolj torej lahko zaupamo menjalnicam, ki svoje tečaje vsak dan napišejo na velike oglasne deske, kakšno je pred vrata v Kranju postavila Hranilnica Lon. M.V., foto: D. Gazvoda

DOLENJSKE TOPICE,
TEL.: 069/65-230

ŠMARJEŠKE TOPICE
TEL.: 068/73-230

ZDRAVILIŠČE STRUNJAN,
TEL.: 066/78-882, 78-883

HOTEL GRAD OTOČEC,
TEL.: 068/21-83

KMETIJSKI KOMENTAR

Zaplotnik

CVETO ZAPLOTNIK

Neizpeta pesem

Če vprašamo delavce, ali so zadovoljni s plačo, bo večina odgovorila, da ni. In če kmete vprašamo za odkupne cene pridelkov, od katerih je močno odvisna njihova plača, bomo dobili podoben odgovor: cene so povprečne, slabe, zanič...

Da je s plačo le redkokdo zadovoljen, je pač v človekovi naravi; vsak - delavec, ki zasluži na mesec tri ali širi tisoč mark, ali kmet, ki mu, na primer, odkupna cena zagotavlja precejšen zaslužek - si želi še več.

V kmetijstvu so prerekanja o odkupnih cenah pridelkov nekaj vsakdanjega, so kot neizpeta pesem ali kot plošča, na kateri izrabljena gramofonska igla že nekaj časa drsi po istem mestu. Zdaj smo v položaju, ko je škrabanje igle in plošče še posebej močno. Zakaj?

Odkupna cena mleka je januarja letos pokrivala 85 odstotkov stroškov prieje, ki jih na podlagi modelne kalkulacije ocenjujejo na Kmetijskem inštitutu Slovenije oz. v tamkajšnjem zavodu za ekonomiko kmetijstva. Junija, na primer, je pokrivala še nekaj več kot 75 odstotkov stroškov, septembra pa ob upoštevanju malenkostno popravljene cene (22,10 tolarja za liter) samo še 70 odstotkov. Čeprav je letošnja ekonomičnost prieje mleka še vedno nekoliko boljša od lanske (lani je odkupna cena pokrivala povprečno 76 odstotkov stroškov, v letošnjih prvih devetih mesecih 78), pa živinorence vseeno skrbijo, da bi bilo letošnje povprečje slabše od lanskega in da bi socialni paket kmete bolj prizadel kot druge sloje. K takšnemu razmišljanju jih navajajo predvsem nekateri podatki in ugotovitve. Stroški prieje mleka so letos porasli za 86 odstotkov, stroški prirasta govedi za 73 odstotkov, cene na drobo za okrog 80 odstotkov, odkupni ceni mleka in mladega pitaneva goveda za zakol pa le za 53 odstotkov. Zanimivo je tudi to, da septembra stroški prieje mleka in mesa niso porasli zaradi podražitev reprodukcijskih materialov in storitev v kmetijstvu, ampak le zato, ker so bile povprečne neto plače zaposlenih v gospodarstvu septembra za 10,4 odstotka višje kot avgusta, plače zaposlenih v kmetijski proizvodnji pa višje celo za 16,8 odstotka. Ker pa se je povečala vrednost delovne ure delavcev, kmetje - razumljivo - zahtevajo, da se poveča tudi njim.

Zahteve pa so le kot račun brez krčmarja ali račun, ki se na koncu ne izide. Če bi država popustila pri mleku, bi morala tudi pri živini in verjetno tudi pri ostalih kmetijskih pridelkov. Hrana bi se podražila, pritiški na plače, ki se po ugotovitvah Bajtovega inštituta povečujejo predvsem zato, ker nimajo "naravnega sovražnika" - lastnikov namreč, bi se še povečali, pomemben steber protiinflacijske politike bi padel... Pa ne gre samo za to: država poskuša z nizko odkupno ceno mleka reševati tudi problem presežkov mleka in predvsem manjše živinorece spodbuditi, da bi se usmerili v druge dejavnosti. Odkup mleka v Sloveniji je v zadnjih mesecih že začel upadati, tudi skupni odkup od januarja do avgusta je malenkostno pod lansko ravnino, v kranjski Mlekarni pa so, na primer, septembra od kmetov odkupili kar devet odstotkov mleka manj kot v enakem lanskem mesecu. Pomemben razlog za manjši odkup je sicer suša, vendar poznavalci razmer ocenjujejo, da ni edini in da so razlogi tudi drugi: manjša ekonomičnost prieje (predvsem na kmetijah, ki ne dosegajo povprečne mlečnosti 3800 litrov mleka na kravo, kar je osnova za inštitutovo ocenjevanje stroškov prieje), vse strožje zahteve za kakovost oddanega mleka, velike "kazni" za oddajo higienično oporečnega mleka itd.

Za liter mleka 22,10 tolarja

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano poskuša nekako "na svojo roko" rešiti problem odkupne cene mleka. Pred nedavnim se je namreč dogovorilo, da bodo mlekarne za vzdrževanje živinorejske službe namesto prejšnjih štirih odstotkov plačevala samo še 0,67 odstotka in da bodo v zameno za to oktobra oddano mleko plačale po 22,10 tolarja za liter oz. 0,70 tolarja dražje, kot je sicer določil republiški odbor za mleko. Če je prejšnja cena (21,40 tolarja) pokrivala le 68 odstotkov stroškov, jih nova cena pokriva 70 odstotkov.

Ugibajmo skupaj:

KOLIKO BODO

TEHTALI NAJTEŽJI

Državno tekmovanje - »IZBIRAJMO NAJTEŽJE KMEČKE PRIDELKE SLOVENIJE« bo tudi letos - v soboto, 7. novembra, v Zadružnem domu v Cerklijah, organizator (kot vsako leto) Turistično društvo Cerklije na Gorenjskem.

Gorenjski glas pa v okviru tege tekmovanja razpisuje nagradno uganko: KOLIKO BODO TEHTALI NAJ... PRIDELKI SLOVENIJE 1992? Na dopisnici ali v pismu nam sporočite, koliko bo po Vašem mnenju pokazala tehnica, ko bo stoga komisija stehala najtežje primerke s slovenskih trgov. Letošnja letina sicer kaže posledice suše, a od vseposad nas kličemo v uredništvo, da imajo na njivi ali na vrtni gredi rekordni pridelki - objavljali smo že fotografije sončnic s premerom pol metra, skoraj dvokilogramskoga paradižnika in paprike, krompirja - rekorderja. Verjamemo, da to ni vse, saj letina še ni povsem pospravljena - naj pridelki pa bodo 7. novembra zvezče v Cerklijah.

Skušajte uganiti, koliko bo tehtala najtežja zelenata glava, najtežja repa, najtežji jedlini korenček in tudi najtežje krmilno korenje, pa krmilna pesa in rdeča pesa, ter seveda najtežji krompir (sedem vrst pridelkov namreč sodeluje v tekmovanju). Lahko ugibate le o enem od njih ali o vseh - na prireditviti v Cerklijah bomo radi in z veseljem povedali, kako so napovedovali bralci Gorenjskega glasa!

Vaša ugankarska napoved ne bo zastonji: izmed prispelih napovedi bomo izzreballi 20 vstopnic za tekmovanje v Cerklijah, 10 lepih knjižnih nagrad, 5 darilnih pisem v vrednosti po 2.000.- tolarjev in... O tem pa na koncu, ko bo komisija razglasila »NAJ PRIDELKE«, Gorenjski glas pa napovedovali bralcev.

In še obvestilo pridelitelja: Če želite z Vašim pridelkom v eni od sedmih razpisanih kategorij sodelovati, poklicite (064) 422-506 - Turistično društvo Cerklije, kjer bodo povedali vse o načinu tekmovanja, izvedbi komisijskega tehtanja pridelkov in ostalo.

KMETIJSTVO

UREJA: CVETO ZAPLOTNIK

Tovarna Sava se bo širila na kmetijska zemljišča

Z lastniki zemljišč se želijo sporazumeti

Čeprav so nam v Savi zatrtili, da kmetom niso zagrozili z razlastitvijo zemljišča, pa nam je eden od njih pokazal vabilo na tretji sestanek, v katerem se je sestavljalcem zapisalo: "V kolikor se tudi tega razgovora ne boste udeležili, bomo žal prisiljeni predlagati razlastitev."

Kranj, 15. oktobra - Kmetje iz Kranja in bližnje okolice, ki so se s širjenjem stanovanjskih naselij ter industrijskih in drugih objektov "znašli" v mestu ali sredi večjih krajev in so že doslej izgubili precej kmetijske (obdelovalne) zemlje, stalno živijo v strahu, kdaj bo pod težo "širšega družbenega interesa" ali "gospodarskega napredka" "padla" naslednja njiva, travnik, vrt... Ceprav so nekateri megalomanski načrti, ki bi zahtevali tudi precej nove zemlje, zaradi gospodarskih težav padli v vodo in čeprav se je v samostojni Sloveniji okrepilo spoznanje, da je treba paziti na vsak ar in hektar plodne zemlje, pa so primeri in še bodo, ko se bo poseganju na najboljša zemljišča težko izogniti. Avtomobilска cesta ali železnica se ne more ogniti vsakega ovinka, tudi tovarne so (zaradi napačnega ravnanja v preteklosti) velikokrat "zrasle" na najboljši zemlji in se zdaj iz tehnoloških, stroškovnih in drugih razlogov težko širijo drugam kot naprej na kmetijska zemljišča.

Primer kranjske Save je dovolj zgovoren. Tovarna se je z enim delom "zajedla" v stanovanjsko naselje, z drugim delom na kmetijska zemljišča, želi pa se še širiti. V podjetju načrtujejo, da bi ob koncu prihodnjega leta začeli vzopredno ob sedanjem skladišču gum za osebna vozila graditi še skladišče gum za tovarna vozila. Samo stavbo bi sicer lahko postavili na zemljišča, ki so ga pridobili že ob gradnji prvega skladišča, vendar jim ga za normalno delo in za zadostitev vseh zahtev zmanjka še osem tisoč kvadratnih metrov. Gre za njive oz. zemljišča prve kategorije, katerih lastniki so nekateri stražski kmetje, ki so jim širite Save in Iskro sicer že doslej vzele precej obdelovalne zemlje.

"Vseh devet lastnikov zemljišč smo pred dobrim mese-

cem povabili na pogovor, na katerem smo jim predstavili načrte tovarne in jih vprašali, ali bi bili zemljišča pripravljeni prodati. Večina ni bila za to in je predlagala, da bi jim poiskali ustrezno nadomestno zemljišče, po možnosti na območju, kjer bi zemljo izgubili," je povedal Jože Copek, v Savi direktor splošnega sektorja. "V Savi smo po tem sestanku pregledali vse prostorske možnosti in ugotovili, da bi jim za zamenjavo lahko ponudili lastno zemljišče, na katero tudi dolgoročno ne nameravamo posegati. Zemljišče je enako kakovosti kot tisto, na katerem bi želeli graditi, in je od tega oddaljeno le 400 do 500 metrov. Ko smo lastnike drugič povabili na sestanek, večina ni prišla; verjetno zato ne, ker ni vedela, da smo nedaleč od njihovih parcel našli ustrezna nadomestna

zemljišča. Ko smo v povabilo na tretji sestanek to izrecno napisali, je večina prišla in po pogovorih tudi dala načelno soglasje za zamenjavo. Po doseganjih pogovorih ugotavljamo, da le eden od lastnikov izrecno nasprotuje kakršnikoli zamenjavi," je dejal Jože Copek in poudaril, da doslej nikomur niso grozili z razlastitvijo. "V Savi si želimo, da bi se z vsemi lastniki zemljišč dogovorili in da bi poiskali rešitev, ki bi bila sprejemljiva za obe strani. Občinski skupščini bi predlagali razlastitveni postopek le v primeru, če bi ugotovili, da sporazum ni mogoč, vendar pa za zdaj o tem ne razmišljamo. Še vedno upamo, da se bomo sporazumeli."

Da v Savi vse "stavijo" na sporazum z lastniki zemljišč, je razumljivo. Razlastitveni postopek je v sedanjih političnih razmerah in ob spremenjenih predpisih veliko bolj zapleten, kot je bil nekdaj, ko se je dalo hitro uveljaviti "širši družbeni interes" in po hitrem postopku pridobiti zemljišče. Pogoj za začetek razlastitvenega postopka je tudi zazidalni načrt območja tovarne Save, s katerim pa v Savi za zdaj še ni razpolagajo. Občinske strokovne službe so osnutek (izhodišča) že pripravila, izvršni svet ga je že tudi obravnaval, ne pa še zbori kranjske občinske skupščine.

Ker je postopek dvostopenjski, bo verjetno minilo še nekaj časa, da ga bo parlament tudi sprejel.

Jože Copek, direktor splošnega sektorja v Savi, je zatrtil, da Sava za gradnjo novega skladišča nima dovolj prostora na tovarniškem dvorišču; rešitev, da bi skladišče postavili na drugem koncu Kranja, pa so nesprejemljive. "Proizvodnja in skladiščenje morata biti tesno povezana, stroškov dvakratnega prekidanja pa tudi ni mogoče vracati v cene."

Ali so v Savi zagrozili kmetom z razlastitvijo ali ne? V Savi so zatrtili, da ne, kmet Janez Kržnar iz Stražišča pa nam je pokazal vabilo na tretji sestanek, v katerem se je sestavljalcu po začetnem vladnem vabilu (na pogovor) na koncu zapisala tudi grožnja: "Če se tudi tega razgovora ne boste udeležili, bomo žal prisiljeni predlagati razlastitev." Janez se je udeležil le prvega pogovora, drugega in tretjega pa se ni. "Na kmetiji vseskozi živimo in delamo v strahu, kaj nam bodo vzelji. Za Iskro smo doslej morali dati en hektar, za Savo 70 arov, zdaj pa bi radi od njive, ki je velika domala en hektar, še 1725 kvadratnih metrov. Za nas ne prodaja in ne zamenja nista sprejemljiva rešitev. Po svetu in tudi v Sloveniji zemljišča komasirajo, zdržujejo v večja, pri nas bi se po rešitvi, kakršno predlaže Sava, še razdrobila. Zdaj, ko je Slovenija samostojna država, bi tudi radi slišali za mnenje tiste, ki so nam še pred leti zatrivali, če zemlja na Sorskem polju ni pomembna, ker jo je dovolj v Banatu," pravijo Kržnarjevi in poudarjajo, da sta njivi, ki sta na območju, za katero je Sava uveljavila dolgoročno rezervacijo, sreči kmetije. Na vprašanje, ali res zahtevajo zamenjavo 1 : 5, so dejali, da se doslej s predstavniki Save o kakršnikoli zamenjavi sploh niso pogovarjali. ● C. Zaplotnik

Obvestilo kmetijske svetovalne in veterinarske službe Možnost zastrupitve z nitrati v krmi

Zaradi specifičnosti vegetacije po sušnem obdobju je bilo v zadnjem mesecu ugotovljeno povečano število bolezni in poginov živine, katerih skupni imenovalec je neustrezná krma.

Letos je prišlo zaradi suše do slabega izkorisčanja dušika v zemlji. Rastline zaradi pomanjkanja vlage niso rastle, zato je ostalo v tleh precej dušika neporabljenega.

Z dognojevanjem travnikov in gnojenjem krmnih dosevkov avgusta in septembra so bile dane še dodatne količine dušika. Ob izdatnejših padavinah in relativno toplem vremenu v zadnjem mesecu so posevki trav, detelje in ohrovta bujno rastli. Vse to pa je ob zmanjšani dnevni osvetlitvi jeseni vplivalo na prekomerno vsebnost nitratov v sveži krmi.

Tudi v normalnih rastnih razmerah je nevarnost prevelike vsebnosti nitratov v krmi največja jeseni. Letos pa je ta količina zaradi neporabljenega dušika v sušnem obdobju se večja. Zlasti krmni ohrov, pesno in repno listje, mlada koruza (fura), zeljno listje ter zelo mlada trava je nagnjena k počiščenju nitratov. Prav tako vsebuje veliko nitratov nekateri pleveli - loboda, metlica, ščir in rogoviljček.

Prevelika količina zelenih krme - predvsem detelje in ohrovta, lahko povzroči sama po sebi prebavne motnje in napenjanje živali. Posledice zastrupitve se kažejo v najrazličnejših oblikah prebavnih motenj, od nenadnih poginov preko noči, do kronicnih drisk, hujšanja živali, zmanjšanja mlečnosti in prirasta. Neredki znaki so napenjanje, krči v pre-

bavilih, driska, pogosto uriniranje, težka sapa, bledica sluznic in močna splošna prizadetost živali.

Kadar pa bolezen poteka prikrito, pa oslabi kondicijo živali, pogoste so plodnostne težave (vnetja maternice, ciste, neredne pregonitve, zgodnja embrionalna smrtnost).

Pogosta so tudi zvrgavanja in rojstva nevitalnih telet. V primeru suma hujše zastrupitve je nujna takojšnja spremembra obroka in pravočasna veterinarska pomoč.

Kako se izognemo nevarnosti zastrupitve živali z nitrati?

● Krmimo omejene količine zelenih krme in sicer maksimalno do 30 kg dnevno. Na krmni ohrov se morajo živali počasi navaditi, zato v začetku krmimo le manjše količine, ki jih postopoma povečujemo. Tudi če so živali nanj navajene, dnevno ne pokladamo več kot 20 do 25 kg ohrova.

Letošnji posevki trav in detelje, ki so močno zaplevljeni, niso primerni za krmiljenje.

● Živini obvezno pokladamo dovolj energetskih krme, to je žita ali koruzne silaže, ter vsaj 3 kg sena ali slame.

● Zelene krme ne smemo pustiti ležati na kupu dalj časa. Krma se segreje, sprajena krma pa je zdravju škodljiva, večja je nevarnost zastrupitve, oziroma napenjanja živali.

mag. Miran Naglič, dipl. inž. Franc Pavlin, dipl. inž. Borut Sajovic, dr. vet. med.

MEŠETAR

Po koliko je seno?

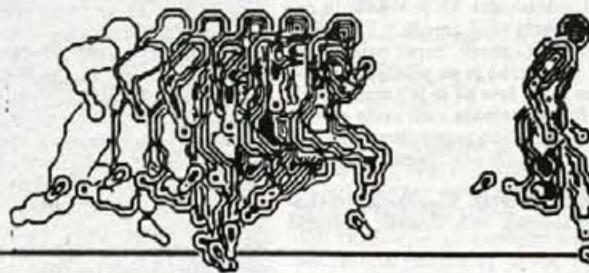
Ker je suša "pobrala" drug

Prijetno branje
Vam želi

SPORT
carmen

GLASOVA STOTINKA

ČARMAN IVO
ŠKOJKA LOKA
SVETI DUH 38

HELENA

PRI HOTELU TRANSTURIST V ŠKOFJI
LOKI, TITOV TRG 4/B

NUDIMO VAM

- dekorativno kozmetiko
- kozmetiko za nego telesa in obraza
- kolekcije parfumov

SVETOVNOZNANIH PROIZVAJALCEV

ZADNJA DIRKA ZA DP V HITROSTNEM MOTOCIKLIZMU

LEP ZAKLJUČEK MOTOCIKLISTIČNE SEZONE

Prvenstvo je odločeno - Zadnja dirka v karieri Janeza Pintarja.

Portorož, 18. oktobra - Na letališču v Sečovljah je bila v hladnem in vetrovem vremenu dirka motociklistov za Nagrado Portoroža, hkrati pa tudi zaključek letosnjega državnega prvenstva, v katerem se je med Gorenjeni najbolj izkazal mladi Kranjčan Albin Stern, ki je osvojil naslov državnega prvaka v razredu do 250 kubičnih centimetrov.

Tudi tokrat so se tekmovalci iz sedmih držav pomerili v vseh petih tekmovalnih razredih. Organizator AMD Domžale se je klub, sobotnemu dežju potrudil in dobro pripravil progo. Dopolanski trening so tekmovalci kljub vsemu odpeljali po mokri stezi, kar pa je nekatere očitno ustrezalo. Tako si je v kategoriji tekmovalnih motorjev do 125 ccm prvo štartno pozicijo privabil veteran Janez Pintar, ki se je z dirko tudi poslovil od tekmovalne kariere, presenetljivo pa se je v razredu do 250 ccm Albin Stern uvrstil še le na četrto pozicijo. Še slabš izhodišče je imel v razredu superbike Brane Lipnik,

ki je dirko začel s šestega štartnega mesta.

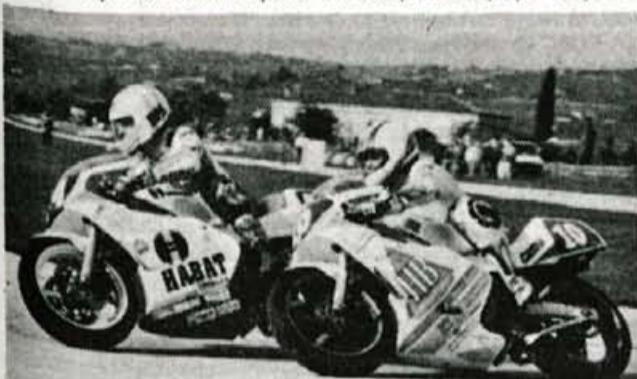
Do začetka dirke se je steza tudi po zasluži močnega vetra posušila, zato so tekmovalci nadeli na platišča gume za suho vreme. Zdrsov s proge je bilo vseeno veliko. Že na dirki najšibkejšega razreda (125 ccm serijski) se je ponesrečil Italijan Rupeli, zmagal pa je prav tako Italijan Sandini pred Kosmačem in Urbančičem, ki si je z nedeljsko dirko zagotovil naslov državnega prvaka. V razredu tekmovalnih motorjev do 125 ccm je najbolje startal Pintar, vendor se je zapletel z Gorcem in Jermanom in ju takож moral spustiti naprej. Nekaj časa

je prikolicarji, najboljša je bila Švicarska posadka Müller - Cavadini, pred Kreuhom in Zbičajnikom, ter Camlekom in Jakobom. Naslov je osvojila posadka Ribar - Tomic.

Z dirko na portoroškem letališču smo Slovenci dobili prve državne pravake v cestnohitrostnem motociklizmu. Vse štiri dirke v letosnjih sezonah so pripravili prizadetni organizatorji AMD Domžale na celu s predsednikom Petrom Verbičem. Peta dirka je zaradi zasedenosti mariborskega letališča žal odpadla, pod črto cele sezone pa lahko zapišemo, da smo kljub omejenosti na majhen slovenski prostor videli zanimivo tekmovanje z dokaj dobro mednarodno udeležbo, kar je ob zanimanju gledalcev in v zadnjem času tudi nekaterih sponzorjev še en argument več za gradnjo pravega dirkališča v Sloveniji. ● M. Gregorič, foto: P. Močnik

Srečanje slovenskih in bavarskih paraplegikov - Prejšnji teden so bili na obisku pri nas bavarski paraplegiki, ki so si s pomočjo naših predstavnikov Zveze paraplegikov ogledali Slovenijo. Med drugim so obiskali tudi lesko letališče (na sliki), kjer so jim pokazali prvo letalo, ki je namenjeno paraplegikom. V dvorani na Planini so gorenjski paraplegiki z njimi odigrali tudi košarkarsko tekmo, konec tedna pa so se v Trebnjem udeležili košarkarskega turnirja paraplegikov na vozičkih in prepričljivo zmagali pred ekipo Slovenije in Koroske. V.S., foto: D.Gavzoda

Tako se je odlični Stern (10) mimo Habata (14) prebijal do naslova državnega prvaka v razredu do 250 ccm.

V alpski ligi Jeseničani spet "blesteli" v gosteh

RAZPOLOŽENI RUSKI STRELCI

Innsbruck, Jesenice, 17. oktobra - Jesenički hokejisti so v trinajstem kolu alpske lige gostovali v Innsbrucku pri najboljšem tiroskem moštvu in po odlični igri ponovno zmagali v gosteh z visoko razliko 2 : 9 (0:3, 1:3, 1:3). Že danes zvečer (ob 19. uri) pa bodo doma gostili ekipo Fassa.

V olimpijski dvorani v Innsbrucku so Jeseničani ponovno dozvali, da so mojstri za igre na gostovanjih. Vso tekmo so igrali odlično, za nameček pa so bili izredno razpoloženi ruski strelci, tako da je dal Rahmatulin kar štiri gole, dvakrat je bil uspešen Kvartalnov, po enkrat pa še Sašo Pretnar, Mlinarec in Malgin.

Zal pa bodo Jeseničani vsaj šest tednov (če ne še dlje) na ledu brez Matjaža Kopitarja, ki mu je eden domačih branilev Innsbrucka zlomil nogo. Kopitar ima tako že mavec na levih nogi.

"Če smo hoteli ostati na vrhu razpredelnice alpske lige smo morali v olimpijski dvorani igrati na zmago, Glavna nalogga igralcev je bila zaustaviti prvi napad domačih Gardner - Guay - Pertlhallera, kar so zelo uspešno opravili ruski igralci, ki so tudi sicer tokrat igrali zelo dobro," je povedal trener Acroni Jesenec Vladimir Krikunov. Boštjan Omerzel pa je dejal: "Innsbruck je ekipa iz spodnjega dela razpredelnice alpske lige. Igrali so precej grobo, kar so jim dopuščali italijanski sodniki. Zelo povhalno pa so igrali naši Rusi, ki so dosegli kar sedem od naših devetih golov."

Tako je ekipa Acroni Jesenec po trinajstih kolih s tekmo manj na osmeh mestu in še z vsemi možnostmi za uvrstitev med štiri najboljše ekipe, ki bodo igrale v končnici alpske lige. Treba pa bo zmagovati tudi doma. Prvo priložnost za to imajo že danes zvečer ob 18. uri, ko v dvorani Podmežaklja gostijo Fasse. ● V. S.

IZLET NA KOZJI VRH

Kranj, 19. oktobra - PD Kranj in planinska sekcija Iskra prirejata v soboto, 24. oktobra, izlet v okolico Jezerskega, na Kozji vrh. Odhod bo ob 6.20 s kranjske avtobusne postaje z rednim avtobusom; enaka bo vrnitev od Kanonirja. Hoje na izletu bo približno 5 ur. Vsak izletnik se mora oskrbeti s hrano in pičajo iz nahrbnitina. ● S. S.

Poslovilna dirka Pintarja

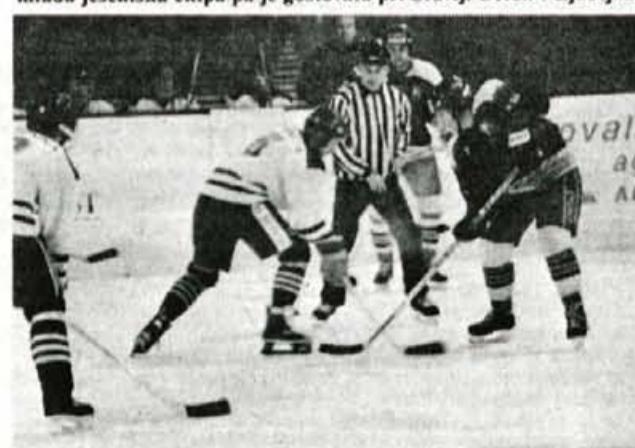

Dolgoletni odlični motorist Kranjčan Janez Pintar se je s portoroško dirko dostenjno, vendor s težkim srcem poslovil od aktivnega tekmovanja. Občutkih po svoji zadnji dirki pa je za Gorenjski glas povedal: "Občutki ob koncu tekmovalne kariere so težki, vendor enkrat je potrebno odnehati. S svojimi dosežki v vseh letih sem popolnoma zadovoljen, zadovoljen pa sem tudi z današnjo dirko, kajti če ne bi bilo zapletov po štartu bi se verjetno boril z Gorcem. Sicer pa menim, da je potrebno forsirati do neke mere in tako sem tudi delal v vsej svoji karijeri, zato pa sem lahko tudi uspešno dirkal vseh osmih let." Janez je z odličnim drugim mestom, pa tudi z drugimi letosnjimi uspehi predvsem v tujini dokazal, da še zdaleč ni za v staro šaro, vendor se je odločil dati možnost novim mladim motociklističnim talentom, ki jim bo po svojih močeh zagotovo še pomagal. Vsekakor pa si za dolgoletno uspešno nastopanje na skraj dvestotih domačih in tujih tekmovanjih zaslubi vse čestitke.

Državno hokejsko prvenstvo

BLED ŠE VEDNO BREZ PORAZA

Bled, Ljubljana, 17. oktobra - V petek in soboto je bilo na sporednu šesto kolo državnega hokejskega prvenstva. Gorenjsko srečanje je bilo tokrat na Bledu, kjer sta se pomerili ekipi Bleda in Triglava, mlada jeseniška ekipa pa je gostovala pri Slaviji Beton v Ljubljani.

Na Bledu so po pričakovanjih zmagali domačini, ki so v športnem boju ugnali Kranjčane z majhno razliko 4 : 0, gol razlike pa bi lahko še večja, če Triglavani ne bi imeli v golu "od Bleda izposojenega" vratarja Bolto. Strelci na Bledu so bili: dvakrat Paramonov in po enkrat Rožkov in Stolbun.

Mlada ekipa Acroni Jesenec je tokrat gostovala v Ljubljani pri Slaviji in zanesljivo zmagala z razliko 1 : 10. Tako so na ligaški lestvici Blejci še vedno na prvem mestu brez izgubljene točke, Acroni Jesenec so četrte s štirimi točkami, Triglav pa peti z dve mačkami.

Danes je na sporednu 7. kolo. Jeseničani gostujejo pri Cinkarni, Bled pri Slaviji, v Kranju pa bo srečanje med Triglavom in Olimpijo Hertz. ● V. S., foto: D.Gavzoda

POKAL DELA TRŽIČANOM

Velenje, 17. oktobra - Klub dežju je bil konec tedna v Velenju 27. kros za pokal Dela, ki se ga je udeležilo 42 občinskih reprezentanc. Najprijetnejše so presestili tekmovalci iz Tržiča, ki so osvojili 902 točki in zmagali pred ekipo Velenja. Od gorenjskih ekip je bila Radovljica osma, Kranj pa enajsti.

V posamičnih kategorijah sta se med zmagovalce vpisala Andrej Kogoj iz Tržiča med mlajšimi dečki in Katja Jerala iz Škofje Loke med mlajšimi deklicami. ● V. S.

Trgovsko podjetje Kokra Kranj in Košarkarski klub Kokra Lipje sta pripravila na Titovem trgu v Kranju javno prireditve - predstavitev KK Kokra Lipje, ki letos igra v I. slovenski košarkarski ligi - rdeča skupina.

Predstavili sta se ekipi kadetov in članov KK Kokra Lipje v eksibicijski igri z igralci KK Radovljica, sodelovali so tudi gledalci, na koncu prireditve pa so se pomerili v metanju prostih metov še kranjski politiki in poslanci Jelko Kacin, Andrej Šter, Peter Starc in dr. Janez Remškar, ki je tudi zmagal.

PLAVANJE

UVOD V NOVO SEZONO

V soboto in nedeljo je bil mednarodni plavalni miting v Salzburgu. Nastopilo je več kot 250 plavalcev in plavalk v 33 klubov. To je bilo udvodno tekmovanje v sezono 92/93. Tekmovalci so nastopili v vseh starostnih kategorijah. Alenka Kejzar pa je zmagala v treh disciplinah in bila najboljša v svojem letniku (100 prsno - 752 točk).

Rezultati: **Alenka Kejzar (RR), letnik 79:** 1. mesto 100 delfin: 1.09,97; 1. mesto 200 mešano: 2.26,44; 1. mesto 100 prsno: 1.14,68; **Polona Rob (RR), absolutna kategorija:** 3. mesto 200 mešano: 2.86,61; 3. mesto 100 prsno: 1.18,90; **Nataša Kejzar (RR), letnik 76:** 2. mesto 200 mešano: 2.30,92; 2. mesto 50 kravl: 0.28,40; **Tilen Pogačar (RR), letnik 80:** 1. mesto 100 prsno: 1.28,35; **Tomaž Justin (RR), letnik 80:** 3. mesto 100 hrbtno: 1.17,93; **Domen Praprotnik (RR), letnik 82:** 3. mesto 200 mešano: 3.11,53; **Peter Grile (RR), letnik 82:** 4. mesto 100 prsno: 1.36,90; **Ciril Globočnik**

LINDA ANTIĆ, NOVA MOČ V EKIPI KOŠARKARIC ODEJE - MARMOR

DO KONCA NE PRIZNAM PORAZA

Škofta Loka, 16. oktobra - Letošnje košarkarsko državno prvenstvo postaja vse bolj zanimivo tudi v ženski konkurenčni. V škoftjeljski dvorani Poden, ki je tako rekoč drugi dom edinov občinskih prvoligašic, košarkaric Odeje - Marmorja, je na tekma vse več gledalcev, ki držijo pesti za svoje ljubljenke. Letos pa je v ekipo prišla tudi nova igralka iz Šibenika, Linda Antić, ki je prej vrsto let igrala pri Elemesu v Šibeniku. Simpatična 24-letna Dalmatinka je s svojo spremnostjo takoj navdušila navijače, pa tudi soigralkam je postala nova prijateljica.

Košarka ti zadnja leta kroji življenje. Kako pa se je začelo?

"Košarko sem sicer igrala že nekje pri desetih letih, vendar sprva le s prijatelji. Nekako strah me je bilo, da bi šla v klub in začela resno. Naključno sem se srečala s svojim prvim trenerjem Slipčevičem iz Šibenika, ko sem nekoč šla z ure telovadbe. Opazil je, da sem visoka in vprašal je, ali bi poskusila z resnimi treningi. Tako sem relativno pozno, pri štirinajstih, začela trenirati. Vendar pa sem zelo hitro napredovala. Že po šestih mesecih treninga s kadetkami sem bila v prvi ekipo. Tako sem že leta 1983, ko je Elemes izpadel iz prve lige, nastopala za prvo ekipo. Tistega leta se nismo uspele ponovno uvrstiti v prvo ligo, kamor se je uvrstila Ježica, mi pa smo še eno sezono nastopale v drugi ligi. Veliko sem igrala in bila v selekciji vse Jugoslavije. Vendar pa ni sem imela posebne sreče, saj sem imela najprej vnetje slepiča, nato pa trikrat zapovrstjo poškodbo kolena, ko sem morala počivati zaradi operacij. Že zadnja sezona je bila nato tista, ki sem jo odigrala normalno. Vmes je prišla vojna in pri nas v Šibeniku zame, ki sem bila tako rekoč profesionalna športnica, ni bilo več možnosti za delo, za življenje. Odločila sem se, da poskusim igrati v novi sredini, nekje druge, v tujini."

Zakaj si se odločila, da prideš v Škofto Loko?

"Za pomoč pri iskanju nove ekipe sem prosila gospoda Dušana iz Splita, ki je bil nekakšen moj menedžer. Seveda ni sem vedela, kam bi šla, niti ne, v katero državo. Ravno zaradi vojne pa je bilo letos veliko "tržišče" deklet iz Bosne in Hrvatske, ki so že zelele zaigrati v novih klubih. Najprej sem imela ponudbo za ameriški kolidž, vendar se mi je to zdelo predaleč. Nato sem dobila ponudbo iz Slovenije, iz Škoftje Loke in tako sem se odločila. Če povem po pravici, sploh nisem vedela, da v Škoftji Liki obstaja košarkarski klub, saj sem v Sloveniji poznaš le Ježico, s katero smo skupaj igrali v prvi ligi, poznaš sem mariborski in kranjski klub, za ostale pa niti nisem vedela. Tako sem bila pravzaprav sprva presenečena, ko sem izvedela, da me vabijo v Škofto Loko."

Linda Antić pod košem. Foto: G. Šink

manjše med ekipami. Sama naprimer deset let igram košarko in do sedaj nikoli nisem igrala centra. Sedaj ga igram, skušam se znajti in prilagoditi ekipi. Tako v začetku mi je bilo malo težko, saj dekleta niso bila vajena igrati na centru, vse akcije so zaključevale z zunanjim pozicijem. Tako je bilo prve dni na treningih malce nervoze, da smo se privadile, sedaj pa gre vse bolje."

Kaj lahko Odeja - Marmor dosegne v letošnji sezoni?

"Težko rečem, saj še ne poznam vseh nasprotnic. Vendar pa sem pri napovedovanju vedno optimistka. Tako dolgo igram košarko, da sem se vsega privadila in prav do zadnjega trenutka zame nobena tekma ni končana. Spominjam se tek-

me, ko je Elemes igral v finalu z Ježico in smo devet minut pred koncem zaostajale za 19 košev razlike. Razliko smo nadoknadle, igrale podaljšek in osvojile pokal. Od takrat verjamem, da je v košarki vse mogoče... samo treba je srce, borbenost, ne smeš se predati."

Imaš že kakšne načrte za naprej, za nove sezone, boš ostala v Škoftji Liki?

"V življenu sem delala že velike načrte, vendar se je marsikaj že ponesrečilo. Bile so poškodbe, bolezni. Tako sedaj razmišljam samo za sezono naprej. V Škofto Loko sem prišla za to sezono - ali bom ostala ali ne, pa še nič ne vem. Upam pa, da bom zdrava in bom opravila svoje delo pošteno, saj sem zato pač prišla." ● V. Stanovnik

KEGLJANJE

ZMAGA TRIGLAVANK

Kranj, 17. oktobra - Konec tedna so kegljačice Triglava v I. ligi doma gostile ekipo Adrie in zmagale z rezultatom 6 : 2 (2407 : 2357). Tako so na lestvici po treh kolih s štirimi točkami četrte.

V medregijski ligi pa sta obe gorenjski ekipi igrali doma in dosegli pomembni zmagi. Ljubljaj je premagal ekipo Geološki zavod z rezultatom 7 : 1 (5148 : 4886), Sava pa je bila boljša od Slovana, ki ga je premagala z rezultatom 6 : 2 (5020 : 4938). V prihodnjem kolu obe gorenjski ekipi gostujeta.

"Nisem še bila tam."

"Ah," je dejal Benjamin. "No, saj tudi jaz nisem bil... Lahko bi se pa vsaj peljal tja s teboj ... ti med vožnjo delal družbo."

Medtem ko sta na drugem peronu čakala na avtobus za živalski vrt, nista spregovorila niti besedice. Benjamin je stal z rokami v žepih, mežikal v dež in se od časa do časa nagnil naprej ter iztegnil vrat, da bi pogledal, če avtobus že prihaja. Ko se je pripeljal, je Benjamin vstopil za Elaine in ji sledil do prostega sedeža. Sedla je, snela plastični klobuček z glave in ga dala v ročje. Benjamin se je usedel poleg nje.

"Ni ... ni ravno pravi dan za živalski vrt," je smehljaje rek.

"Ne, ni," je odgovorila. Obrnila se je proti oknu in skozi mokro steklo gledala ven.

Molče sta se peljala nekaj postaj. Benjamin je gledal v sedež pred seboj. Elaine pa je imela glavo obrnjeno proti oknu in je zrla v mimobežeče stavbe ter v dež. Končno se je spet obrnila k njemu.

"Kaj počneš tukaj?" je vprašala.

"Kje?"

"V Berkeleyju. Zakaj stanuješ v Berkeleyju?"

"Ah," je reklo Benjamin in pokimal, "Saj tukaj stanujem le začasno."

"Hodiš v solo?"

"Ne."

"Kakšen pa je potem razlog?"

"Da stanujem tukaj?"

"Ja."

"No," se je Benjamin zmedel. "Razlog." Zopet se je zazrl v sedež pred seboj. "No, zelo ... to je ... zelo me zanima, kako je, če živiš tukaj. To je zelo zanimiv kraj."

"Ali delaš?"

Annapurna!
SLOVENIAN HIMALAYAN EXPEDITION

Vsem hvalom Glas leps potekov iz Himalaje od odprave ANAPURNA '92

Filip

R.S.
Gorenjski glas - vabljena
Moč Prijedaja 1
Tel. 040 163 140
SLOVENIA

Pozdrav z Anapurne bralcem Gorenjskega glasa - Vodja slovenske himalajske odprave Anapurna '92 Tone Škarja je te dni sporočil, da pot odprave poteka po načrtih in da se pripravljajo za postavitev tretjega baznega tabora. Iz Himalaje pa smo prejšnji teden dobili tudi razglednico s pozdravi gorenjskih alpinistov. Benjaminu, Filipu, Iztoku, Slavku in Urošu, pa tudi ostalim slovenskim alpinistom v odpravi, želimo uspešno delo in srečen povratek. (vs)

POPRAVEK Obveščam vas, da je pri objavi Alpinističnih novic, dne 13. oktobra 1992, prišlo do neljube pomote pri tiskanju. Pravilno je: ANDREJ PRINČIČ in DARJA ZAPLOTNIK sta plezala v ŠIROKI PEČI smer JUVAN-ŠTEBLAJ z oceno V, AO, 450 m. TANJA RAJGELJ in KLEMEN ČEPIČ pa sta v ŠIROKI PEČI ponovila OPIUM, z oceno VI-V, 400 m. ● Tanja Rajgelj

IZOBRAŽEVANJE VODNIKOV IN REŠEVALCEV

Tržič, 19. oktobra - Konec minulega tedna sta v tržički občini potekali dve izobraževalni akciji republiškega pomena. Prvo je izvedla mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije, drugo pa podkomisija za vzgojo in tehniko reševanja pri Gorski reševalni službi Slovenije.

V Domu na Kofcah se je zbral na trdnevni seminarju blizu 30 mladinskih vodnikov. Obnovili so svoje znanje o tehniki gibanja v gorah in delu z otroki. Obenem so se seznanili z novimi pri radijskih zvezah in nekaterimi značilnostmi dela v Gorski reševalni službi Slovenije.

V Domu pod Storžičem je od petka do nedelje potekal začetni tečaj iz letne tehnik za člane slovenskih postaj GRS. Kljub slabemu vremenu je 37 tečajnikov ob pomoči 8 inštruktorjev predelalo tako teoretični kot praktični program za nove člane gorske reševalne službe. ● S. Saje

ŠAH

START ŠAHOVSKEGA PENTATLONA

V soboto je bil v prostorih šahovske sekcije Tomo Zupan start šahovskega pentatlonja. Zbral se je 13 udeležencev, ki so odigrali šahovski turnir. Žal je že preprečil nadaljevanje tekmovanja v atletskih disciplinah, ki bodo tako na sporedu v soboto, 24. oktobra, ob 10. uri na stadionu Stanka Mlakarja.

Na šahovskem delu tekmovanja pa so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Aleš Drinovec (7/7), 2. Martin Kovačič (5,5) 3. Peter Kovačič (4,5), 4. Andrej Loc (4), 5. Zlatko Jeraj (4), 6. Stane Valjavec (4), 7. Janez Krek (4), 8. Blaž Kosmač (3,5), itd.

MATJAŽ ŠLIBAR PREVZEL VODSTVO

Na klubskem prvenstvu ŠS Tomo Zupan je po zmagi nad Boštjanom Markunom in po remiju Branetu Deželaku z Rudijem Ostermanom prevzel vodstvo Matjaž Šlibar.

Rezultati 3. kola: Brane Deželak - Rudi Osterman remi, Matjaž Šlibar - Boštjan Markun 1 : 0, Anton Praznik - Matej Sušnik remi, Aleš Drinovec - Martin Kovačič 1 : 0, Marjan Butala - Bojan Planinšek remi, Niko Praznik - Primož Šoln 1 : 0, Iztok Belec - Blaž Kosmač 1 : 0, Maja Šorli - Tomaž Rogelj remi, Klemen Klavčič - Klavdij Glavač 1 : 0, Drago Rabič - Uroš Kavčič 1 : 0, Peter Kovačič - Emil Muri preloženo.

Vrstni red: 1. Matjaž Šlibar (3), 2. - 3. Rudi Osterman, Brane Deželak (po 2,5), 4. - 8. Matej Sušnik, Aleš Drinovec, Boštjan Markun, Niko Praznik, Iztok Belec (po 2), itd... ● Aleš Drinovec

"Ne," je odgovoril Benjamin. "Prodal sem avto. Od tega živim."

"Ampak, kaj pa počneš?"

"Marsikaj," je dejal. "Marsikaj počnem."

"Kaj pa je to marsikaj?"

"No," je pojasnil Benjamin. "Sel sem na par predavanj. Na univerzi sem poslušal par predavanj."

"Ampak vpisan pa nisi?"

"Ne," je odgovoril Benjamin. "Nisem. Vendar mi je tukaj všeč ... imajo nekaj zelo dobrih profesorjev."

Elaine se je spet obrnila k oknu, Benjamin pa se je zagledal v svoje naročje.

"Za obisk živalskega vrta je to vsekakor preveč moker dan," je dejal.

Ko so prispleli tja, ji je Benjamin sledil skozi zadnja vrata avtobusa do vhoda v živalski vrt. Obiskovalcev je bilo zelo malo. Črne asfaltne poti okrog kletk so se svetlikale od dežja in večine živali ni bilo moč videti.

"No," je spregovoril Benjamin, ko se je z njim ustavil tik za vhodom. "Ob kateri uri pa naj bi se dobila?"

"Moral bi že biti tukaj."

Stala sta poleg kletke z veliko ptico, ki je spala na palici pod streho. Benjamin jo je pogledal, pokimal in se spet obrnil k Elaine.

"No," je reklo. "Malce je zamudil, kajne?"

"Kaj?"

"Pravim, da je tvoj prijatelj malce zamudil na zmenek. Morda pa ga je dež zadržal."

Ko je prišel, je živahno zakorakal skozi vhod; bil je oblačen v lahek svetlorjav dežni plašč, v roki pa je držal pipi.

"Je to on?" je vprašal Benjamin.

Charles Webb

58

DIPLOMIRANEC

Prevedle
kranjske gimnazijke
pod mentorstvom
prof. Mihe Mohorja

"Ali sta zmenjena tukaj v terminalu?"

"Ne."

"Kje pa?" je poizvedoval in se trudil, da bi jo dohajal.

"Kaj?"

"Sprašujem, kje si zmenjena z njim."

"V živalskem vrtu," mu je odgovorila.

"V živalskem vrtu," je ponovil Benjamin. Odkašljal se je.

"Tukajšnji je kar dober, kajne?"

MITSUBISHI novi COLT 1.3GLI

1300 ccm, 75KM, 12 ventilov, met. barva, temna stekla, servo volan nastavljiv po višini, voznik sedež nastavljiv po višini, dig. ura, deljiv zadnji sedež.

Cena do reg.: **23.500 DEM**

DOBAVA TAKOJI

Mark Mobil AVTOSALON IN TRGOVINA Šuceva 17, KRANJ

Tel.: 242-300 fax: 242-600
Del. čas: 9-13, 15-18 sobota 9-12

Dva ŠTEDILNIKA na drva (enega s pečico, enega brez), električni RADIJATOR in otroške POGRADE, prodam. Arsenič, Tomšičeva 18, Kranj 15066

PRALNI STROJ, HLADILNIK in KUHINJO, ugodno prodam. Kult, Zagoriška 21, Bled, po 16. uri 15120

STAN. OPREMA

BALKONSKO OGRAJO, dolžina 15 m, višina 120 cm, celo ali po delih, prodam. 422-420 14711

KOMPLET OMAR za dnevno sobo, poceni prodam. 327-114 14814

FOTELJA, oblažnjena, lesena, poceni prodam. 78-100 15032

KUHINJO, rabljeno, in ŠTEDILNIK, ugodno prodam. Strahinj 47, Naklo 15065

Hišni BILJARD ter MIZO in kotno KLOP za kmečko sobo, ugodno prodam. 49-442 15092

STORITVE

ŠTAMPILKE in ZLATOTISK, Kranj, Slovenski trg 7 (delavski dom), naročila sprejemamo vsak delovnik od 8. do 14. ure, četrtek od 8. do 16. ure. Štampilke "izjave" za naročnike lahko dobite takoj. 064/217-424 12057

AVTODIVGALO za popravilo streh, barvanje opaža ter žaganje dreves, vas čaka. 73-120 14112

Cistim TALNE OBLOGE, oblažnjeno POHIŠTVO, STEKLA, AVTOSEDEŽE. 632-437 14132

EMALIRANJE KOPALNIH KADI, z uvoženim materialom, Garancija 2 leti. 66-052 14190

ALARMI, AVTOALARMI, senzorske SVETILKE, prodaja in montaža. 66-783 14630

LEDO SERVIS - servisiramo hladilnike, štedilnike, pralne stroje, hitro, poceni. 214-780 14809

RISEM unikatne vzorce na tunike. 327-382 14837

J & J SERVIS vam nudi popravila TV, VIDEO, HI-FI naprav vseh proizvajalcev. Smledniška 80, Kranj, del. čas: 9. do 17. ure. 329-886 14846

ROLETE, ŽALUZIJE, lamelne ZA-VESE, pošljemo prospekt. Roletarstvo Berčan. 061/342-464 ali 061/342-703 14882

OBRTNIKI - PODJETNIKI, računalniško vodim poslovne knjige. 49-518 14885

SLIKOPLESKARSKA DELA in AV- TOLIČARSTVO, od 20. 11. dalje, 15% popust. 59-109 14895

RTV - SERVIS Gorenje, popravila na domu. 217-759 14908

SATELITSKE ANTENE, ugodne cene, obroki. 217-759 14909

Opravljamo GOZDNA DELA, posek in spravilo lesa. 061/823-078 14960

KMEČKE PEČI, KAMINE, KERAMI- KO, MARMOR, vam napravi PE- CARSTVO Kropar Alojz, Kranj. 213-446, od 19. do 21. ure 15005

Pologam KERAMIČNE PLOŠČICE. 65-705 15006

Opravljam PREVOZE do 17 oseb. 65-461 15012

ŠTILE, za lopate in vile, cena 160 SIT, prodajam. 633-488 15013

Izposoja VIDEOKAMER. Uporaba je enostavna. 241-285 15090

Globinsko čiščenje, poliranje in pranje TALNIH OBLOG. 51-638 15101

ZENSKA KRILA iz prinešenega blaga po meri izdelujem in predelujem stara oblačila. Ugodna cena. Stopar Marija, Alpska 65, Lesce, 74-122, vsak delovnik, od 15. do 20. ure 15112

RTV SERVIS, Srednje Bitnje 65 - popravilo vseh vrst APARATOV. Odprtvo od 9. do 15. in od 17. do 19. ure, sobota od 9. do 12. ure, sreda zeptra. 15133

Postavitev kmečkih PEČI, zidan- ske talne KERAMIKE. 65-773

ROLETARSTVO NOGRAŠEK, Mi- lje 13, 43-345 ali 061/651-247, sprejema naročila za žaluzije, lamelne zavese, rolete in pliseje. V prenovljenih prostorih na Miljah, je možen ogled in naročilo senčil, v sredah od 10. do 16. ure. Prec- stale dni je možen ogled po dogovoru, zaradi terenskega dela.

STANOVANJA

STANOVANJE, neopremljeno, v Kranju ali okolici, najamem. 216-823 15091

Mlada družina najame GARSONJERO ali enosobno STANOVA- NJE. 323-148 15109

PRODAM STANOVANJA: manj- trisobno v Gozu Martuljku, do- vosobno v Boh. Bistrici, (primerni za vikend), dvoinpolsobno v Šorli- jevem naselju na Zlatem polju (55.000 DEM) in na Planini ter veliko drugih. KUPIMO več različnih na Gorenjskem, takoj po trisobno v Kranju, Škofji Loki in Jesenicah.

NAJAMEMO STANOVANJA: različna v Kranju, Škofji Loki in Medvodah. APRON NEPREMIČNINE, LIKOZARJEVA 1/A, 214-674

VARSTVO

V Škofji Loki iščemo VARSTVO za enoletnega fantka. 621-794

VOZILA DELI

Dva zadnja BOBNA - dvodeljna, za Mercedes 12-13, prodam. 242-080 15103

DELE za mašino Zastava 1300 ter pokrov motorja, prodam. 631-600 15144

VOZILA

ZASTAVO 128, letnik 1982, regi- strirano do 30/5/1993, prodam. Struna, Hrušica 65, Jesenice 14687

ALFA SUD, letnik 1982, prodam ali menjam. 218-647 14728

YUGO 55, letnik 1990, temno rdeča barva, prodam. Kuhar Helena, Pipanova 114, Šenčur 14781

ZASTAVO 750, celega ali po delih, karamboliran, prodam. 41-338 14998

AVSTINA, cena 60.000 SIT, prodam. 46-567 15003

YUGO 55, karamboliran, letnik 1989, prodam. Košir, Šmartno 25, Cerknje 15015

MAZDO 323 F, staro 2 leti, odlično ohranjen, prodam. 871-249, popoldne 15033

OPEL CORSO, staro 5 let, prodam. Prestor Šrečo, Zg. Bela 70, Pred- davor, 45-248 15036

ZASTAVO 640 - 4 tone, prodam. 061/825-089 15047

VISO, letnik 1984, prodam. 48-262, po 15. uri 15048

LADO RIVO 1300, letnik 1988, regi- strirano do 9/1993, dobro ohranjen, prodam. 47-809 15061

ZASTAVO 101, letnik 1989, regi- strirano do 9/1993, cena 1.500 DEM, dobro ohranjen, prodam. 323-796 15070

KOMBI Zastavo 900 AK, ugodno prodam. 061/312-744, int. 47, dopolnove 15079

GOLF Diesel, letnik 1983, prodam. 401-101, Jama 55 15098

PEUGEOT 205, letnik 1986, karam- boliran, talaka, prodam za dele. 212-698 15102

VISO Super E, letnik 1983, registri- ran do 6/1993, cena 4.100 DEM, prodam. 327-304 15111

ZASTAVO 101, letnik 1985, obnovljen, prodam. 622-766, po- poldan 15117

VW KOMBI Diesel, kason, letnik 1984, prodam. 324-304 15118

126 P, letnik 1980, registriran, ugodno prodam. 70-086 15122

YUGO, letnik 1984, generalno obnovljen, registriran, prodam. 70-086 15123

GOLF, karamboliran, letnik 1977, ter ŠKOLKO, prodam. 70-086 15124

ZASTAVO 101 GTL 65, letnik 1984, prodam. Voklo 47 15125

126 P, letnik 11/1986, 54.000 km, prodam. 79-485, po 15. uri 15126

ZASTAVO 750 prodam. 64-046 15135

SAMARO, letnik 1989, 5 vrat, prodam. Zariška 13, Drulovka, Kranj 15137

YUGO 45, letnik 1989, prevoženih 32.000 km, prodam. 622-245, po 14. uri 15139

126 P, od letnika 1987 dalje, lepo ohranjen, kupim. 52-003 15149

R 4 GTL, letnik 1984, za cca 3.000 DEM, prodam ali menjam. 218-647 15159

CITROEN BX, letnik 1988, prodam. Predsloje 121, 241-178 15161

ZAPOSLITVE

Ob pripravi novih projektov (ATLAS SLOVARJI) nudi DZS več prostih delovnih mest na področju zastopništva. Za pošteno opravljanje delu nudimo tudi pošteno plačilo, za najboljše pa tudi redno zaposlitev. Vsi, ki vas tako deloma poklicite. 633-655 od 19. do 21. ure 13654

ZIVALI

BIKCA, oba 180 kg, prodam. Ku- har, Ambrož 5, Cerknje 15017

KUŽKE srednje rasti, oddamo ljubičastim živalim. Zg. Bitnje 194, 312-103 15026

BREJO OVCO z mladičem, poceni prodam. Sp. Lipnica 29, Kamna gorica 15042

BIKCA, črnobelka, stara teden dni, prodam. Jezerska 9/2/a, Kranj 15054

TELICO simentalko, staro 7. tednov, prodam. Sp. Besnica 151

15058

PRAŠIČA, težkega 110 kg, prodam. 70-258, Ljubno 15062

PRAŠIČE, za nadaljnjo rejo, 20-28 kg, in krmilni KROMPIR, prodam. Globocnik, Letališka 7, Voglie, Šenčur 15071

Zamenjam mlado jalovo KRAVO za brejo ali z mlekom. Ažman, Zg. Lipnica 11, Kamna gorica 15073

PURANE, za zakol, stare 5 mesecev, težke do 25 kg, prodam. Stra- re, Pokopališka 22, Kokrica, Kranj

Enoletne KOKOŠI nesnice, za ka- kol ali nadaljnjo rejo, prodam. Mož- nost plačila s čeki. Drinovec, Stra- hinj 38, Naklo 15086

TELČICO Frijko, staro 3 tedne, prodam. Jamnik, Žabnica 8 15105

Enoletne KOKOŠI ter BIKCA, tež- kega 100 kg, prodam. 45-738

TELČKO, težko 120 kg, prodam. Zg. Brnik 76, 422-737 15118

Mlade HRČKE, prodam. 324-457 15136

TELICO, v 9. mesecu brejosti, pro- dam. Pirc, Trboje 100 15151

Polovico mlade KRAVE in BIKA, prodam. Žabnica 37 15157

PRAŠIČE do 50 kg, črnobelga BIKCA in JABOLKA, prodam. 57-280 15158

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in žene

MARIJE BERNIK

S slovesnosti na Jamniku

Vinko Hafner:

Vedno bodo potrebni patrioti Kebetovega kova

Jamnik, 17. oktobra - Čeprav je bilo v soboto zelo slabo vreme, se je slovesnosti ob 50-letnici smrti narodnega heroja Lojzeta Kebeta na Jamniku zbral blizu dvesto nekdanjih borcev, aktivistov in mladih, večinoma z Jesenic, kajti od tam je bil Lojze Kebe doma. O dogodku samem, o izredno hudih razmerah, v katerih so se dejali znašli gorenjski partizani, je spregovoril njegov soborec Vinko Hafner. Poleti 1942 so Nemci začeli ofenzivo proti I. in II. grupi odredov. Borci, ki so bili z dražoškim bojem, bojem na Planici in drugod hudo prizadeti, so utrpljeli nove žrtve. Padel je Viktor Kejzar, na Lipniški planini pa padel Gregorčič in 24 borcev, v Udinem borštu pa je bil uničen Kokrški bataljon. 16. septembra 1942 pa je bil na Jamniku smrtno ranjen Lojze Kebe in je po štirih dneh podlegel ranam.

"Kebe je bil vzor poštenega človeka in nezlomljivega borca za narodovo svobodo in boljše življenje delovnih ljudi. Bil je komunist v najboljšem pomenu besede, na kakršnega smo lahko ponosni. - Novi časi - novi ljudje," je v svojem govoru poudaril Vinko Hafner. "A vedno bodo potrebeni poštenjaki, patrioti in borci Kebetovega kova." ● D. Dolenc

Priznanje kamniškim reševalcem

Kamnik, 17. oktobra - Sinoči so v Kamniku proslavili 70-letnico tamkajšnje postaje Gorske reševalne službe. Slovesnosti se je udeležil tudi slovenski predsednik Milan Kučan, ki je postajal izročil Zlati znak Republike Slovenije za njeno humano delo.

Visoki gost se je med drugim zahvalil kamniškim gorskim reševalcem za požrtvovalno delo pri reševanju človeških življenj. Poudaril je tudi splošni pomen Gorske reševalne službe, brez katere si ni moč zamišljati niti množičnega planinstva niti razvoja turizma v naši alpski deželi. Ob predsedniku Kučanu se je pribreditve v Kamniku udeležil še član slovenskega predsedstva Matjaž Kmecl, znani ljubitelj gora.

Načelnik postaje GRS Kamnik Cene Grilc je spregovoril o delu postaje, zatem pa podelil jubilejna priznanja dolgoletnim članom. Slovesnost je zaokrožil doživet kulturni spored. ● S. Ša-

TRGOVINA
S
PREMOGOM
**K
G
M**

JANEZ KALAN - ZAPOGE
Vam nudi izredno ugoden
nakup velenjskega premoga
- možnost plačila na tri čeka.
**V ZALOGI IMAMO PREMOG IZ
UVOZA NEMŠKI BRIKETI
ČEŠKE KOCKE**
(možnost plačila na dva čeka)
● poseben popust pri
nakupu večjih količin
● dostava na dom
● cene izredno ugodne

Tel.: 061/823-609, 824-424, fax: 824-420

Tujci v lastni domovini

Slovenci pred vратi za državljanstvo

Kranj, 19. oktobra - Potrdila o slovenskem državljanstvu, ki jih je republiško notranje ministrstvo pred časom pošljalo "otrokom" mlade slovenske države, so med drugim naplavila tudi okrog 12.000 Slovencev, ki so tuji v lastni domovini. Ne gre samo za ljudi, s katerimi se je poigral računalnik ali jih pismeno niso našli na pravem naslovu, te napake se pač da popraviti. Huje je za tiste, ki so bili prepričani, da so slovenski državljanji - so bili, na primer, rojeni slovenskim staršem v eni od drugih republik ali v Sloveniji enemu od noslovenskih staršev - pa to naenkrat niso več.

Na kranjski občini se s takimi primeri srečujejo vsak dan. Drugač kot to, naj pač zaprosijo za slovensko državljanstvo, jim ne morejo odgovoriti. Žal pot do slovenskega državljanstva zdaj ni več tako liberalna, kot je bila lani, ko je državljan tako rekoč postal vsak Neslovenec, če je le decembra 1991 imel stalni naslov v Sloveniji.

Pogoji brez "popustov" so zdaj izredno zaostreni, med drugim mora vlagatelj vsaj deset let ne-prekinjeno bivati v Sloveniji, imeti mora dom, službo.

Za Slovence, ki so žrtve paipnatih nesmislov, to praviloma sicer ne bo težko, če zanesimo, da je postopek za pridobitev državljanstva dolg, da je zanj potrebnih kup papirjev, potrdil, ne nazadnje pa tudi 12.000 tolarjev. Hujsi je moralni šok, razočaranje tujcev v lastni domovini.

Teoretično gledano ti ljudje v hipu lahko ostanejo tudi brez zaposlitve. 15. oktobra je namreč (teoretično) po Zakonu o zaposlovanju tujcev avtomatično prenehalo delovno razmeje

vsem, ki niso slovenski državljanji in si niso pravočasno priskrbeli delovnih dovoljenj.

Kako nesmiselna je igra zakonov, priča tudi primer Kranjčanke Vere D. »Rojena sem bila 1953. leta v občini Murska Sobota. Mama je Slovenka, oče Srba. Oče je v Sloveniji že 42 let, tu si je zgradil dom, med prvimi je zaprosil za slovensko državljanstvo. Otroci smo bili vpisani kot Jugoslovani, čeprav vsi ves čas živimo v Sloveniji, hodili smo v slovenske šole, čutimo se Slovence. Brata in sestra so papirje uredili ob porokah, sama na to nisem bila pozorna. Do zdaj sem bila prepričana, da sem državljanica Slovenije. Da nisem, sem zvedela šele, ko je ministrstvo pošljalo potrdila o državljanstvu. Ni sem ga dobila. Šla sem na občino, povedali so mi, da sem vpisana v državljanško knjigo Srbije. ● H. Jelovčan

Spomnim se, da so mi pred leta tak sklep res poslali s kranjske občine, vendar ga nisem resno jemala. Za vpis v državljanško knjigo Srbije nisem prosila, niti cesar nisem podpisala ali poslala v Srbijo, na vse skupaj sem sploh pozabila. Toliko bolj, ker sem bila morda vsega dvakrat na očetovem domu, s sorodniki v Srbiji nimam nobenih stikov, na Srbijo me nič ne veže.«

Kaj zdaj? Vera D. mora vlogi za slovensko državljanstvo predložiti vrsto dokumentov, kot zahtevajo paragrafi, v vrsto mora tudi za delovno dovoljenje, čeprav ima v Kranju obrt, čeprav plačuje vse davke, prispevke, čeprav ji celo v delovni knjižici piše, da je Slovenka. Vse to je zdaj brez vrednosti, dejansko je brezpraven človek, njena usoda in usoda njej podobnih tujcev v lastni domovini pa očitno nikomur ni mat. ● H. Jelovčan

Večina nezgod prek vikenda

Kranj, 19. oktobra - Pretekli teden je bilo na gorenjskih cestah osem hujših prometnih nezgod, od teh kar šest prek vikenda. Konci tednov so na sploh zelo problematični. Očitno se tedaj ljudje sproste in so manj pozorni na promet. V nezgodah je bilo ranjenih enajst udeležencev. Pet nezgod je bilo v kranjski, dve v radovljiski in ena v tržiški občini.

Na prehodu zadel pešča

Kranj - V torek, 13. oktobra, ob 22.20 je 34-letni Darko Veternik iz Kranja z avtom peljal po Bleiweisovi proti centru mesta. Na zaznamovanem prehodu za pešce je zadel Vladimirja Miklja, roj. 1936, iz Kranja. Miklje je z glavo udaril v vetrobransko steklo avta, nato ga je odbilo na pokrov motorja ter po nekaj metrih vožnje vrglo na cesto, kjer je obležal hudo ranjen. Odpeljali so ga v UKC.

Oba pijana

Bled - V četrtek ob enajstih zvečer je 46-letni Ludvik Šebjanič iz Zasipa z avtom peljal od Blejskega jadra proti križišču Union. Pri hotelu Krim je s prednjim delom vozila zadel pešča Tomaža Svetina, starega 55 let, iz Podhom, ki je zunaj prehoda za pešce po "vseh štirih" prečkal cesto. Pešča je odbila 27 metrov naprej, z nogami je obležal na pločniku, z zgornjim delom telesa pa na cesti. Voznik ga je še prevzel, nato pa, ne da bi ustavil, odpeljal domov. Po 25 minutah je sam poklical na blejsko policijo. Preiskovalni sodnik in tožilec sta za oba odredila odvzem krv in urina. Alkotest je pri vozniku pokazal 2,2 g alkohola na kg. Svetina je že doživel hudo prometno nezgodo, v kateri je izgubil nogo. Tudi tokrat je bil huje ranjen, zdravijo ga v jeseniški bolnišnici.

V mednarodnem tednu prometne varnosti (5. do 11. oktober) so bili gorenjski policisti še posebej strogi s kršitelji. Sodnikom za prekrške so prijavili 190 voznikov, na kraju prekrškov so denaro kaznovali 447 kršiteljev, napisali so 260 placilnih nalogov, vzelj 70 vozniskih dovoljenj. 22 prometnih dovoljenj oziroma tablic. Kljub temu je bilo v tednu prometne varnosti na Gorenjskem devet hujših nezgod, ki so zahtevali enega mrtvega in enajst ranjenih. Med ranjenimi sta tudi dva otroka, eden je imel nezgodno na poti iz šole. Policiisti so v sodelovanju z občinskim svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu opravili tudi več preventivnih akcij, kot nadzor tehnične urejenosti vozil na Jesenicah in nadzor koles in kolesarskih izkaznic pri tržiških osnovnošolskih.

Kolesar brez luči

Križe - V soboto zvečer, ob 18.45, je 15-letni Miha B. iz Žiganje vasi z gorskim kolesom brez prednje luči peljal od Sebenj proti Križam. Zaradi teme ni opazil, da mu gre naproti po svoji levi peš 80-letna Pavla Perne. Pri sebi je imela kresničko, ki pa brez osvetlitev ne sveti. Fant je žensko zbil z krmilom kolesa, padla je vznak na cesto ter z glavo udarila ob asfalt. Hudo ranjeno so odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Izginulo deklico našli živo

Radovljica - V soboto ob pol devetih dopoldne je šla mati, doma z Zg. Dobrave nad Kropo, k sosedu po mleku. Še ne dveletna hčerka Veronika R. je ostala v hiši pri stricu, invalidu. Deklico je odšla ven, v dežju odtavala proti bližnjemu gozdu in se izgubila. Uro po izginotju so se v iskanje vključili radovljški policisti, vendar vodnik s psom zaradi dežja ni mogel najti sledi. Deklico so iskali tudi vaščani, gasilci, gorski reševalci, lovci. Deklico je blizu hiše v gozdu našla Jožica Kunstelj z Ovsij nad Podnartom vso drgetajočo, premraženo in preplašeno. Že podhlajeno so odpeljali v zdravstveni dom, nato pa na okrevanje v jeseniško bolnišnico.

Nasukani kupci deviz

Kranj, Radovljica - Ilijia J. iz Škofje Loke je na Gregorčičevi ulici v Kranju prodajal devize. Načel je kupca, devize sta prešela in spravila nazaj v kuverto, saj je kupec dejal, da mora po denar in da bo takoj nazaj. Vrnil se ni, prodajalec se zaradi tega niti ni sekiral, saj so devize ostale pri njem. Ilijia J. je šele kasneje doma pogledal v kuverto, v kateri pa ni bilo več 18.000 mark, ampak 5.200 manj. To je že peti primer tatinske goljufije pri menjavi deviz v Kranju v zadnjih pol leta.

Da primer res ni osamljen, priča tudi podoben z radovljške tržnice, dopoldne, ki je neznanec prišel v cvetličarno na tržnici, vprašal prodajalko, ALI ima kaj deviz za menjavo. Kupčija je bila tu, neznanec je "pregledal" devize, če niso ponarejene, in odšel po svoj denar. Ker ga ni bilo nazaj, je prodajalka posumila res, v kuvertu je manjkalo tisoč holandskih gulnov.

Več poskusov posilstev

Tržič - 18-letni Benjamin K., sicer "gojenec" popravnega doma v Radečah, je bil na "dopustu", ko je ponoči v Bistrici pri Tržiču srečal 17-letno dekle, jo prosil za cigareto, nato pa ji dejal, da jo bo posilil. Večkrat jo je udaril, stisnil ob zid, vendar mu ni nakana ni uspela. Izkazalo se je, da so priljubljene "pajkice", ki jih dandanes nosijo dekleta, izvrstna zaščita pred nepovabljenimi. Medtem ko se je nasilnež trudil z njimi, ga je dekle brčnilo v "čutljivo mesto", nato pa zbežalo.

Družič je Benjamin K. poskušal pet noči kasneje. Dekle je končalo popoldansko delo v tovarni in se med potjo domov ustavilo v lokalni, v katerem je bil tudi Benjamin. Na videz sta se poznala, skupaj sta šla peš domov. Nenadoma je Benjamin dekle prikel za lase, jo porinil na tla in jo vlekel pet metrov do drvarnice. Njeni vptitje je slišala mati in drugi stanovnici, prisli so na pomoč, Benjamin je pobegnil. Policiisti so ga strpali v radovljški zapor, od tam pa nazaj v Radeč.

Škofja Loka - Posiljevalec je "operiral" tudi po Škofji Loki. 15. oktobra okrog pol desetih zvečer je pri šolskem centru dohitel žensko, jo prikel za roko in jel otipavati, vendar se mu je iztrgala in zbežala. Naslednji večer se je lotil ženske, ki je hitela z avtobusne postaje proti Spodnjemu trgu. Otresla se ga je tako, da ga je udarila z dežnikom. Škofjeloški policisti so prijeli srbskega državljanina Dževada S., starega 36 let, ki začasno živi v Škofji Loki. Prijavili ga bodo sodniku in predlagali izgon iz Slovenije.

**V Merkurjevih prodajalnah
smo znižali cene več kot 100
izdelkom od 10 do 25 %.**

Z Merkurjevo kartico zaupanja pa so cene še za 5 % nižje.

Mešalniki, rezalni stroji, varilec vrečk, kavni mlinček, budilki... **GORENJE MGA;** zamrzovalne skrinje **LTH**, električno ročno orodje **ISKRA ERO** in **BLACK & DECKER**; mešalci **LIV** in **ALKO**; vse izdelki **HELIOS**; konice, sekači, sidra, vijaki... **TRIFIOX**; vrtno orodje **ADLUS**; motorna kosa **ALPINA**; motorna škropilnica **STIHL**, izdelki **LAMA**, **UKO**, **TOVARNA MERIL**, **KEMIKAL**...

Do 14. novembra za takojšnja plačila nad 1.000,00 SIT.

